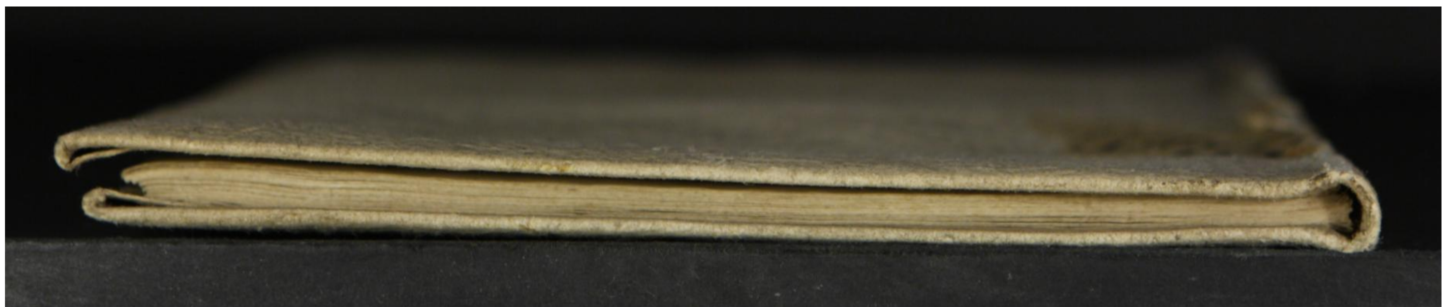
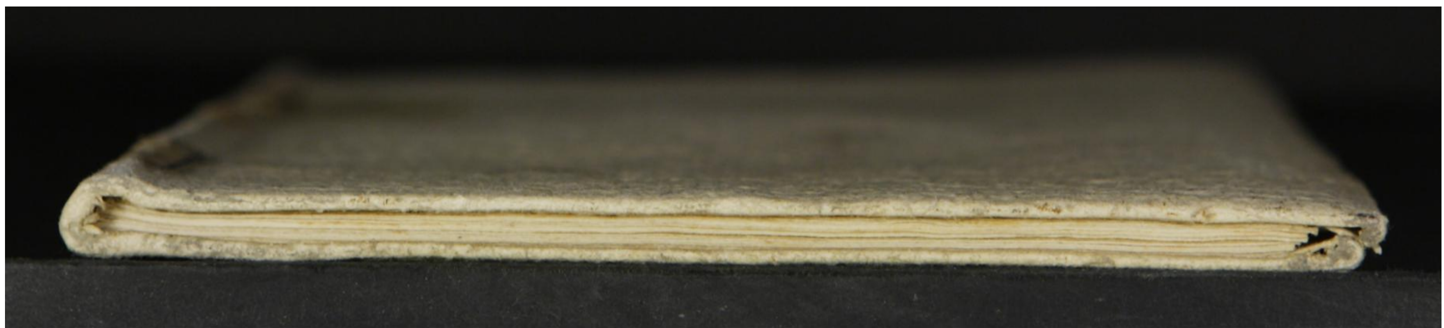
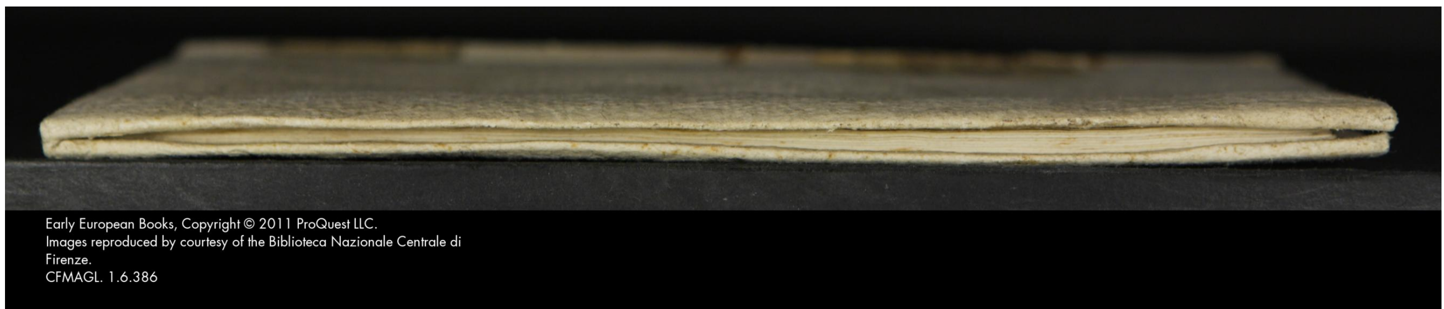
XII
FINET.
te Anim.
1546

3

Ex Legato Dnī. Equitis Antonii
Francisci de Marmij

NICHOLAI FINETTI SENENSIS, ARtim & Appollineę facultatis Docto. Opusculum vel Tractatus de Anima,

Ad Illu.mũ D. Marium Bandineum, Equitem generosum, Virum clarissimum, & Patritium Senensem Nobilissimum.

In quo plura problemata & animastica quesita continentur Et q̃ plures de anima difficultates in hoc volumine dilucidãẽ

SCIPIO CRESCONIVS VRBEVETANVS, AD LECTOREM.

SIVE Sequare magis diuini dogma Platonis
Lector Aristotilis vel tibi secta placet
Hunc lege reperies animę que dixit vterq;
Que dant Finetti candida scipta tui
Nobiles hic animę vires sunt atq; potestas
An sit mortalis disputat iste liber
An semper viuat sunt addita dicta sophorum
Pulcra hic Doctorum plurima Lector habes.

SENIS, M. D. XLVI.

ILLVSTRISSIMO . D . MARIO BANDINEO . VIRO Doctissimo & Sapientissimo , Fratri & . D . suo obseruandissimo , Nicholaus Finettus

. S . D .

REDO Equidē Illustrissime & generosissime Domine, ac patriç nostrç decus ornatissime, Viros q̄ plures doctissimos et nr̄æ quā profitemur, Philosophiæ patres, celebratissimos, non parum admiraturos cū tot existentibus, hoc in nr̄o Senensi preclarissimo & florenti Gymnasio, Scientiarū ꝙ ōniū inuicto certamine. Viris inquā eruditissimis Philosophisꝗ consumatissimis ego surrexerim solus illis non cōparandus, ꝓuinciam hanc omnibus, & mihi maxime laboriosam suscipiens loquendi inq̄ insuper & scribendi de Animç viribus potentiis ac deniqꝫ operationibus & eius mortalitate vel incorruptibilitate secundum Aristotelis Dogma atqꝫ Platonis, priscos refellendo Thçologos disertissimos & Philosophos reprobando solertissimos, quo fit fortasse, ꝙ viri oēs sapientissimi me dicēt audacissimū, verum enimuero Mari Doctissime, ipsos velim nō ignaros me id fecisse minime, vt ceteris cupiā anteponi nō. n. adeo inme gloriç cupiditas viget, vt de illorum numero sim qui ita prauo sunt animo & tanta est illorū inscitia vt ab omnibus laudari sēper & prędicari cupiant, quos cum nō inueniāt seipios (& inepte quidē) extollunt adeo vt omnibus sint postea inderisū inme antē (ita me dii ament) vt solum exercitationis & inquirēdç veritatis viget cupiditas, Taceant itaqꝫ maledici viri neqꝫ hoc mee abscribant temeritati copotissimum ꝙ a multis exstudiosis auditoribus meis ita peritum sit qbus nō potui nō satisfacere cū appud me, beneuolētia & beneficio plurimū possint, Cupiēs itaqꝫ Illustiss. D. viro doctissimo & eminentissimo susceptū hoc meum dicare opus quem, non solum lectorē verum & cēsorē

constituā

coustituã. Deberi tibi proceteris iudicaui cũ iãdiu cognouerim Te non solũ Rei militaris disciplina sed doctrina & eloquentia prestare ceteros, cui in moderãdis regendisq; rebus publicis & priuatis recta institutio non deest, & sicut sanguinis nobilitate, & dignitatis splẽdore ita religione, in Deos pietate in pauperes liberalitate in oẽs & animi benignitate, ceteros (pace illorũ dixerim) ãtecellis, Tuis quo circha reb9 pclare gestis optimisq; disciplinis & moribus, tuaq; scientiarũ omniũ atq; dicendi peritia es omnibus valde preferẽdus, Vetustissimaq; Bandineorũ familia, tuo nomine summopere illustratur & nanciscitur immortalitatem, quia igitur, tu ipse solus sacram studes callere mineruam tibi soli dedicationum iura conueniunt, tibiq; hoc meum opus volui esse dicatum vt si non meo nomine auctoritate tua acquirat immortalitatẽ, cui incredibili tua in me beneuolẽtia & stricta inter nos affinitate assiduaq; consuetudine, plurimum debeo meq; tibi iandiu cognoui deuictum, opus ergo hoc meũ de anima bibliopolę expensis ad studiosorum vtilitatẽ inlucẽ editum vir integerrime eoquo tibi offerẽ, animo accipe, sub incude litteraria elaboratum, ipsũq; nobili tuo & inuicto pręsidio tuere, & quid de anima in ipso dixerim pcurrere nõ dedigneris, & ne lõgiori q̃ deceat oratione vtar superest vt deum optimum maximum precer, pro tuę felicissimę fortunæ augumento valeas, ergo decus & vnicum nobilitatis ornamentum & Nicholai tui tibi fraterna consaguinitatę coniuncti memores.

A ii

TRACTATVS DE ANIMA, NICHOLAI FINETTI Senensis Artium Reiq; Medicę Doctoris Ad Illustrissimum . D . Marium Bādineum Patritium Senensem , Feliciter Incipit .

VONIAM Me magna ac penitus difficillima adoriri non ingnoro, cū de animę virib⁹ potentiis suisq; operationibus sermonem agrediar, id circho vt liquido mēs nr̄a in hoc ope innotescat quę huic tractatui necessaria aparebūt conscribā , & ne a nobis doctrina confundatur ac pturbetur, vtq; peripateticus nunq̄ satis laudat⁹ ordo in presentiarū seruet̄, Quid Arist. antiqores de anima dixerint primo dicendū, prescrutationis namq; nālis principiū est ad mentes legentiū excitandas sermones disputatiuos preponere, vt. 4. Phi. cō. 51. & 3. Metha. cō. 1. test. Auer. Idq; Arist. fecisse in sua doctriua eruditis non latet, Qui cum de rebus loqueret̄ in Phi. & Metha. de quibus fuit apud antiquos sermo qd inq̄ illi arbitrati sint cūctis post habitis manifestauit vt in ꝓposito d̄ anima, inprimo ipsum fecisse constat ēt & parū vel mediocriter expertis, suū igitur in presenti seruando ordinē, sciendū antiquoꝝ plurimas de anima inueniri opiniones arāis vero tramite discedētes, adeo vt in illis inrationalitas introducatur, Quaꝝ prima Democriti est q animā esse Ignē, figurę sphericæ, opinabatur q & Leucippo ascribitur, Ex Pithagoricis, quidā animā ex athomis que corpora insectilia dicuntur cōstare dicebāt, maximeq; motus receptibilia quē animę esse peculiarissimū voluerūt vt etiā Platonici opinātur de quibus suo loco dicetur, Anaxagoras aūt animā fōtem & initiū motus predicat ipsāq; dixit esse intellectū se ipsū moueutē & cucta animata, Empedocles vero animā cōflat ex elementis vultq; ipsā vnumq; q; ipsoꝝ esse cū sm̄ ipsū cūcta cognoscat & simile non nisi a simili cognoscatur, ipsā ergo omnibus rebus similē posuit & sicut ex vno elemento constare pōt

Opinio Democriti & Leucippi d̄ aniwa

Anaxagorę Opi. d̄ ani.

Opi. Empedoc. d̄ ani.

& eum

& eũ cognoſcit ita ex aliis cũ & alia cognoſcat ipsa conſtabit, ſedemq̃ animę in ſanguine vir iſte poſuit, vt & Clitias dicebat Meliſſus aũt p motũ animã eſſe diffiniendã cenſuit, inquit.n. magnetem hr̃e animã per quã ferrũ attrahit, Diogenes vero animã aerẽ poſuit vt & Anaximenes tãdiu.n. viuit homo quãdiu aerẽ inſpirat, atq̃ reſpirat, Eraclitus ille Epheſius vaporẽ dixit eſſe animã, medium inter ignem & aerẽ qui eſt igne denſior, & aere tenuior, & Almeõ iſtãquoq̃ tenuit opinionẽ, Pythagoras & Philolaus animã conſtare ex armonia, & numero ſonoro voluere innatam nãq̃ ſm̃ illos habemus in nobis muſicã. Ideq̃ ſere dixit Diuorcus non ex armonia tñ & numero ſonoro, ſed ex ea quę ex. 4. elemẽtis & 4. qualitatibus reſultat, quę ſolũ ad mediũ reducta, permanere poſſunt in qua q̃litatũ vnione conſiſtit ſanitas, teſt. Gale. in. 1. de differentiis morborũ & alibi. Cleantes aũt Criſippus & Zenõ ſpũm animã eſſe dicebãt ideq̃ Aſclepiades dixit toto corpori annexũ licet non equaliter, vni.n. mẽbro magis alteri vero min⁹, Epicurus ipsã ex igne & aere voluit ẽẽ cõmixtã Poſſidonius Ideam quãdam animã eſſe credidit, Hypparcus ignẽ, Parmenides ex terra & igne, Zenophontes ex terra & aqua voluerũt, Hyppo. medicorũ princeps animã a ſp̃u profiſciſci voluit qui ſp̃us lucidiſſimũ ac puriſſimũ a corde genitũ ſanguinis aeriſq̃ ſubẽ corpus eſt, ſũt & alie de anima opiniones vt Horphei, Heſiodi, Archelai, Philolai, Hermetis, Hyppię & aliorũ quas longũ eſſet adducere, vere aũt an falſe ſint iã iã cõnumerate ſententię & cũ errore pmixte nõ iſta a nobis in pſenti ſoluet qõ. p. nãq̃ Topicorũ cap. 9. inquit Ar. de quolibet quodcũq̃ proferente hr̃e curam ſtultũ eſt inqt quę Diuinus ille Plato inquo multi diſcrepant ſolius ẽ Dei cognoſcere veritatẽ Verũ accedit Platonis opinio de anima quam verã opinat̃ Cicero in Tuſculanis dicẽs Malo magis cũ Platone, errare q̃ cum aliis bene dicere, quæ quia lõgha indiget ſpeculatione, ideo de ipſa dicemus inqueſito de eius mortalitate vel immortalitate, vſq̃ ibi ergo differatur nunc vero ſolũ. 3. motus animę ſm̃ Platonẽ cõſiderẽtur. p. rõis. 2. iracundię. 3. libidinis, Tres namq̃ animas ſp̃e diſtinctas poſuit, Intellectiuã incerebro, concupiſcibilẽ in corde nutritiuã inepate, collocauit q̃ & Gale. aſſerit. 3. de locis affectis, & inlibro de Hypo. & Platonis de cretis, & in libro de febrib⁹ ad glauconẽ ſed de iſta vt dixi Platonis opinione, copioſius dicetur inferius ideo ad alia nunc nr̃a conuertatur, orõ,

Opi. Meliſſi
Opi. Diog.
Anax. Erac
Alm. Phith
& Philo. de
anima.

Plures Opi.
de anima.

sciatis ergo.p.& ante alia de anima loquēdo q̧ ipsā esse sensus iudicat,& ratio attestatur ex vitalibus nāq̧ opationib⁹,que ab ipsa solum profiscīscūtur esse ipsius animę appet,& sua existentia notificatur,quā esse nullus preter Diarceū negauit celestē nāq̧ orbē animā & vitā hr̄e arbitratur,Ar. licet satis equiuoce vt.8.Phi.2.cęli.12.Metha.dr̄, cęlo.n.inest mot⁹,sibiq̧ vis insita motus est que anima dr̄.& intelligētia motū ipsi tribuēs & appetitū vt cap.4.de suba orbis test. Auer. Ideo dixit Alexander inparafrasi de anima q̧ intelligentia equiuoce dr̄ de forma respectu celi & de anima respectu corporis cū nō attribuat celo nisi equiuoce vt animatū dicit̄ desuperioribus & inferioribus.2⁹ celi cō.6.Auer.&.1.cap.de suba orbis.8.Metha.12.&.12.Metha.36.ex motu ergo patet esse ipsi⁹ animę celestis,cū appareat celū moueri ab intelligētia que dr̄ similitudinarie anima celi,sed quorsū hec:cū de ista loqui sit metā nr̄i instituti trascendere de sublunari. n.anima tanq̄ de operis nr̄i Scopo verba facere instituimus q̄ animata hęc inferiora ab inanimatis scindūt̄,at separantur entia.n.ista viuere appet & permotū maxime de quo loquēdo dico q̧ hoc nomē vita assignatū est his que moueri pse possunt aliqua motus specie,vt plantis cum augumentationis motu moueantur & his omnibus etiam que lationis motu mouentur,que autē a se ipsis minime moueri possunt mortua entia dicuntur,id nāq̧ maxime dr̄ viuū q̧ multū mouetur diu que eodē inloco stare neqt,mortua vero similitudinarie dicūt̄ que aut raro aut nūq̄ mouent̄,hocq̧ nōn vita & operationib⁹ q̄s aliqs ex se ipso exercet assignatur & sic illa dr̄ vita in aliquo que est operatio principalis in illo,ēt id inquo ē alicui⁹ sūmum studiū vita dr̄,Ar.9.Ethic.studiosi.n.hōis studiū vita dr̄,quib⁹ ergo ꝓprie & quibus Metha.hoc nomē vita cōueniat satis iā patet de qua equidē vita insuper ꝑ distinctionē loquendo dico q̧ scindit̄ in vegetatiuā sensitiuā,sm̄ locū motiuā & intellectiuā vt & anima ipsa quoq̧ diuisa est cū hoc tn̄ notādum est q̧ & vita summit̄ ꝑ quibusdā opationib⁹ que sunt animę dātis vitā sic viuere solū est operari & tu nota hoc, summitur ēt pro ipso esse viuentiū,ideo dixit Ar.viuere viuentibus est esse,&.9.Ethic: esse est sentire vel intelligere .i. hr̄e nām ad sentiēdum & intelligendū de vita aūt nunc stirpium & plantaꝝ dicamus de quaꝝ generatiōe loqtur Ar.in libro de plātis & Gale.lib.8.de Hypo.& Platonis decretis inqt.n.q̧ semē interra ꝓiectū,si arid⁹ sit ager

nihil

nihil ad plãtę pductionẽ cõfert veꝝ si terra adsẽ,totum innatũ ipsi⁹ humorẽ attrahit satiscit,semẽq3.p.emolit̃ post rumpitur,et ex ruptura illa germinatio fit versus suporem aerẽ,& interrę p funditatẽ,tẽporis aũt pcessu ps ea que in aerẽ eleuat̃, Trũcus fit,que aũt interra penetrat radix efficitur,si alicuius magnę ar boris semẽ sit,vt & Gale.test.inlibro de fetuum formatione,Ra dicesq3 ille officio fungunt̃ quo in alibus os,cũ ex illis nutrimẽ tũ attrahãt,in ipsisq3 ẽ princi. mot⁹ augumẽtationis & nutritio nis sensuq3 carẽt licet Plato aliter dicat.dicunturq3 nõ animalia sed animata ideo errauit Empedocles cũ arbores & plãtas ani- malia vocet cũ nõ sentiant neq3 casu fiũt & pullulãt vt stoici as serebant.quia cũ Arist.dico animata solum dici vegetatiua for- ma,qua crescuut,vigescũt,frõdescunt,& germinãt,que alio no mine seminalis dr̃,& alens,vnde Arist.inlibro de plantis inquit demostratũ est plantas esse animatas licet solã virtutẽ vegetan di habeant, stipita.n.& arbusta motu augu. & nutritionis mo- uentur,id circo in ipsis vita reperit̃,occulte tamen in animali- bus aũt magis manifeste.plante.n.generãtur nutriunt̃,augeriq3 apparent virescere in iuuentute,senioq3 dissolui,apparet,in omni .n.planta sunt & reperiũtur cãe,motus augum. & nutrim. di- uersaq3 organa in illis reperiũtur,quibus varias exercent ope- rationes,vel magis per vnã q̃ per aliã vt per radices magis nu- triũtur,istaq3 anima inillis est extẽsa & diuisibilis informatq3 ve getabile corpus,Hęc insuper anima.3:ht̃ opationes corpori ne- cessarias,vna p quã esse acquirãt.s.põa generatiua que per suc cessõnẽ indiuiduoꝝ conseruat spem,alia est per quã hõ deter- minatã quantitatem acquirit & est virtus augum. cuius est ge nitum ad determinatã conducere quãtitatem omniũ.n.natura cõstantium,certus est terminus magni. & augumẽti.2 de ani- ma.41. Alia est p quã viuũ saluatur in esse,& in quãtitate,vis nutritiua.s.cuius est restaurare deperditũ,vt res in esse cõserue tur generatiua aũt virtus.3.vires ht̃ seminariã,que inmasculis et feminis semen generat.2.in mutatiua dr̃ que virtutes in seminę pmutat atq3 pmiscet tempndo sm̃ cõplexiones cuiuscũq3 mem bri.insuper & formatiuã ht̃ que ex seminib⁹ pmixtis in animali bus mẽbra format,quo aũt ad nutritiuã & augumẽtatiuã:4.sũt attrattiua.s.que attrahit id exquo fit nutritio,Retentiua que at tracta retinet digestiua que retentũ digerit,& expulsiua que su pfluũ expellit,inhis ergo põa vegetatiua cõsistit q̃ p.viuit hõ

Error Emp.

.3.d̄ anima.59.et.2.d̄ anima ait Aris. hō primo viuit vita plātę.i. anima vegetatiua cui cōpetit vere, animę diffinitio Ar.2.de anima cō.6.cū dixit Anima est act⁹ prim⁹ substātialis corporis phisici organici pōa vitā habentis, quo fit vt p actum diferat a mā que est pura pōa, rebus nāq̧ nomina inponimus pro vt eas cognoscimus cum aūt inter oēs actus motus sit notior magisq̧ sēsu pceptibilis, ideo motui nomē act⁹ fuit impositū vnde dr̄ motus est actus entis in pōa.3.phisicoꝝ dr̄ ēt actus illud ꝙ in se cōtinet oēm entitatē inquo nulla repitur pōa, sic Deus dr̄ actus, Etiā id ꝙ dat esse alicui dr̄ actus vt forma tam substantialis q̄ accidētalis, cū ergo dr̄ anima ē actus prim⁹ sic intelligitur, cū omnis forma sit qdā act⁹ in omni re inqua ē ista dr̄ esse act⁹ primus & sm̄ hoc aliqd dr̄ esse in actu primo & vt forma ē princi. essendi, ita est princi. opandi & cū omnis opatio sit quoddā accidēs ipsū autem sit quidā actus ipsa opatio dr̄ prim⁹ actus vt ē forma accidentalis, vt autem est a forma que est princi. actionis, dr̄ actus, secūdus p operationē ergo aliquid dr̄ in actu, secūdo anima ergo in cōi, nō est actus secūdus neq̧ forma accidētalis, neq̧ opatio sed est actus prim⁹, & forma subalis ad hoc.n.ꝙ corpus animatū sit non opt eū opari, ideo solū actus primus dr̄ ab Aristotele est ꝙ actus corporis ideo distinguitur ab habitib⁹ intellectualibus q̄ actus animę & nō corporis sunt, dixitq̧ phisici pp formas artificiales que licet actus corporis sint non tn̄ phisi. additq̧ organici, ob formas subales corpoꝝ in animatoꝝ que potius sūt actus māę q̄ corporis organici dixit postremo pōa vitā habētis pp corpus cadaueris ꝙ methapho. organicū est, nō tn̄ hr̄ vitā in pōa.i.opaēs vitales saltē in pōa ppinqua vt corpus cui⁹ anima est actus, Taleq̧ organicū corpus hr̄ partes diuersaꝝ rāum ad diuersas opaēs exercendas vt plante folia hn̄t ad coopiendum fructū, Radices ad suscipiendū alimētū, sic & animalia caput & pedes pp diuersa opa vt Galen.in libro de vsu ptiū corporis humani testatur, ex effectibus ergo animā diffiniēdo dicemus, ꝙ est princi. vegetādi, sentiēdi, sm̄ locū mouendi & intelligēdi, hocq̧ verū esse deplantis iā nos demostrauimus, esse aūt veꝝ de animalibus nunc a nobis dicendū, cum princi. sit inipsis a quo multe fluūt operationes, istaq̧ sensitiua virtus ex.4.qualitatū cōmixtione cāta, est extensa ptotū corpus generabilis ad eius generationē & corruptibilis ad sui corruptionē cūq̧ singulis in partibus dispensata sit que ad oculos,

Diffi. animę Aristotelis.

peruenit

puenit, visus dr̃, que ad aures auditus, que ad nares olfatus, que adlinguã gust⁹, que ad carneã partẽ spargit̃ tact⁹ dr̃, hui⁹q́ӡ anime princ: est cor, oẽs. n. facultates que nos gubernãt ex solo corde ꝓfiscifcunt̃. Hec ergo illa forma est sensitiua a qua sensitiuũ dr̃ qua hõ viuit post perfectã de articulationẽ que in. 40. die absoluit̃ si mas fuerit, aut in. 60. si femina vt habet Ar. in libro de Hystoria animaliũ cũ inqt, hõ prius ẽ aimal q̃ hõ bisurcat̃ aũt ista põa, & secat̃, in põaӡ intrinsecã, & extrinsecã exterior aũt in quq́ӡ virtutes expãdit̃ in animali pfecto. cũ. n. obuӡ mouet põaӡ imiutat eã ad sentiẽdũ que inmutatio. 2. est vna. s. sm̃ esse spirituale & ista inmutatur visus inqua mã ait Democrates & Epicurus e re visa simulacrũ quoddã attolli idq́ӡ in oculo aspicientis incidere, Hypparcus aũt radios inqt ab vtroq́ӡ oculo ad res puenire, atq́ӡ eaꝝ superficiẽ tamq̃ manũ attrectare, & sic rem foris visam intus renunciare. Plato aũt videre nos cẽset duoꝝ luminũ cõuẽtu vno, quod ab oculis emissum ad certã distãtiã ꝓdit, altero quod erebus consurgens obuiã ꝓcedit aerẽ vero qui medi⁹ interuenit affinis luci cũ sit, facilẽ vtrisq́ӡ congressuӡ prebet̃, ꝑsertim cũ iguea vis oculorũ ad id plurimũ cõducat, & hec est que Platonis cõlustratio nuncupat̃ at q́ӡ veꝝ est in hac difficultate id inq̃ est q́ӡ visus fit ab vna parte oculi. s. humore qui dr̃ cristallinus, ceteri vero humores atq́ӡ paniculi pp̃ iuuamẽtũ ipsi⁹ sũt isteq́ӡ cristallin⁹ humor ẽ alb⁹, lucid⁹ splendidusq́ӡ nõ õnino rotund⁹ verũ aliq̃tulũ plan⁹ locat⁹q́ӡ inmedio oculoꝝ ẽ citoq́ӡ varios colores recipit ceterеq́ӡ oculi partes sibi ministrãt & a q̃busdã defendit̃ ne ab extrinsecis patiat̃, vt a cornea que a duro panno cerebrũ cooperiente ꝓcedit a quibusdã aũt adiuuatur vitreus. n. humor retro ipsum ponitur. Alter insuper est q̃ quasi albumẽ oui est, & dr̃ albugine⁹ post vitreũ. 3. pãniculi sũt quoꝝ. p. vitreuӡ circundat quasi retis, inde retina dr̃ post hũc ẽ. 2. iustaqnẽ est. 3. q̃ ossa cõtangit durus & solidus, Ante albugineũ sũt. 3. panniculi, vnus albugineo cõiungitur q̃ dr̃ vuea: ãte hũc est, cornea & alius, qui cõiunctiua dr̃ quia alios intra se iungit, Inter cristallinũ & albugineũ, Tela aranea ẽ. Cristallinus vitreo nutritur. Hec ergo ẽ põa visiua que ordinata ẽ in obtico neruo qui ẽ eius organum in mediatum oculus autẽ mediatuӡ in cuius medio foramen est, per quod lumen ingredit̃, in medio vuee existens que corneã intrat cum mutitudinem venasuum habeat & arteriaꝝ intrinsecusq́ӡ plena est humore qui dr̃ albu-

gineus vt faciat cristallinũ a cornea distare & Abugineus crista linuȝ defendit ne ab exteriori aere desiccetur, vmectatq̄ vueã, ne noceat cristallino, sciasq̄ ꝙ sunt oculis necessarii lacerti qui bꝰ possint moueri & visibilibꝰ opponi, visibilis ergo spꝰ de spũ nascitur animato a Vẽtriculis ꝑre cerebri ꝓcedẽs qui spũs spiritualiter est sensibilis & visus vnus ẽ e sensibus ceteris dignior ꝓprietatẽq̄ hẽ quã nullus aliorũ sensuũ hẽ animalis siqdẽ spũs incerebri ventriculo existẽs sensuȝ & voluntariũ motũ mandat virtus.n.ipsiꝰ per neruos penetrat ad cetera mẽbra, essentia aũt in ꝓprio permanet loco atadoculos nõ solũ virtus, spũs visibilis, sed & ipse spũs essentialiter dirigitur, & tanta quãtitas quanta est necessaria ꝙ pẽ quia vno oculo clauso ad pupillã alterius tota virtus conuertitur, nullusq̄ sensus preter visũ sentit sentiẽdã rem nisi ei cõiungatur, at visus pupillã egrediẽs lõge remota sentit, vnde multa spũs quãtitas necessaria est, qũo aũt fiat visiio declaro vltra iã dicta & dico ꝙ cũ aliqua res vr̃. necessario vel aliqd exea dirigit̃, visui p ꝙ qd ipsa sit cõgnoscat̃, vel virtꝰ visus ad eã mãdat̃, vel a aliqd mediat inter visũ & rẽ visã per ꝙ ipsa cognoscitur oẽs.n.philo. dicunt rẽ non posse videri nisi per pupillę foramen si ergo ad visum a re videnda aliquid dirigitur qũo illud augustum foramẽ intrare poterit? Que etiã virtus esse põt que ad oculos diuersoꝝ inmomẽto rẽ videndã deducat̃ ꝙ quia est impossibile ommitatur, Quod auteȝ visibilis spũs pupillã exiens solus ad rẽ videndã vadat eiusq̄ quantitas magnitudineȝ cõprehẽdat falsũ est, ipse.n.spũs nõ tãtę est q̄ntitatis vt adeo dilatari possit vt tot & tãtas reꝝ ãbiat quãtitates cũ in vno momẽto multa diuersa & maxima comprehendamꝰ indiuidua, dico ergo ꝙ aer corpora circũdans si clarus & lucidus fuerit suplementũ visui facit. sciasq̄ ꝙ visus ab oculis elongatur, & per aerẽ extẽditur quousq̄ ad corpus perueniat coloratũ, hac de cã, solum visus sentit formã corporis & quantitatẽ scias insuper ꝙ visus igneus dr̃, cũ colores comprehẽdat solũ.n. ꝙ lucidum est cõuertitur in colores, vt de aere appet q cũ clarus & lucidus sit facile in colores mutatur, fit ergo visio mediãte aere, & vt ait Gal.p.Metho.oculos est instrumẽtum, visio ẽ actio, cristallinus humor ẽ vna ex partibus similaribꝰ ac primũ visionis instrumẽtum, id nãq̄ est ꝙ alterari debet ab aliquo extrinseco occurrẽte colore vt animal videat, alterari vero nõ potuit nisi puruȝ omnino ꝑspicuumq̄ esset, de obto autẽ oculi lo

quēdo dico ꝙ color est pse visibilis at nō sine lumine cū color sit diafani motiuum sm̄ actum ꝙ nō est actu diaphanum sine lumine, & diafanū est visibile, quia ē receptiuū luminis at nō. p. cū nō sit visibile nisi per aliqͥ extraneuꝫ s. p colorē vel lumē in eo receptum diafanum atuem ex se, nō debet hr̄e aliqͥ lumē actu sed solum pōa qa susceptiuum coloꝝ debet esse, sine colore, diafanum autem est susceptiuum vt omnes testantur Doctores luminis debet esse ergo actu sine lumiue ꝙ. s. lumen est actus diaphani sm̄ ꝙ diaphanū, & nō ē corp⁹ qa duo corpora essent in eodē loco & lumē nō successiue, multiplicat̄ vt dicebat, Empedocles per mediuꝫ quia dato ꝙ talis multiplicatio luminis in paruo spatio esset inperceptibilis nō tn̄ in magno, sciasqꝫ ꝙ sūt quedā lucida innominata que nō vident̄ in lumine, at intenebris vt putredines quercuꝫ oculi luporū & hm̄ color aūt nō vi sine lumine qa color non mouet nisi mouendo diaphanuꝫ in actu ꝙ nō est sine lumine, ideo si ponat̄ corp⁹ coloratuꝫ super visum non videbit̄ qa inter coloratū & visuꝫ nō est diaphanū, sēsibile. n. positū supra sensū nō cāt sēsationē, & ad hoc ꝙ fiat visio opt colorē inmutar̄ mediū, in ōni ergo sēsatione mediū ē necessariū, at nō omniū, sēsibiliū est idē mediū, mediū. n. p ꝙ multiplicat̄ son⁹ ē, aer, at mediū odoris nō ē tm̄ aer, quia pisces in aqua odorant lumē ergo vt dixi reqritur, ad mediū vt patet p experiētiā & siqs ait ꝙ si in loco tenebroso spargeret̄ nix, videretur, vt ēt de multis lapidibus appet, dr̄ ꝙ illi lapides sūt lucidi itaqꝫ hn̄t lucē sibi incorporatā a qua ꝓcedit lumē p ꝙ videt̄ colorata. n. & maxime alba hn̄t lucē sibi incorporatā vt nix. Insuper lumen cātū a corpore lucido recipitur, inmedio & in organo vnde lumen differt a luce, quia lux hēt esse fixum in corpore lucido, vt color incorpore, colorato ideo mouetur cū corpore lucido ad motū eius at lumē nō hēt esse fixū inmedio inluminato, ideo nō mouetur, cū eo vnde inmaginemur ꝙ lumē nō ē nisi sicut spēs que ē representatio lucis lux aūt videt̄ vnde videmus lucē solis p lumē ab ea multiplicatū & scias ꝙ lumē cadēs supra colorē non reddet ex eo colorē visibilē sic ꝙ aliquā formā sibi inprimat, nā si corpus coloratū esset penitus opacū lumē nō recipertur in eo adaliquā eius ꝓfunditatē & tn̄ sm̄ illā posset videri, neqꝫ p lumē requirit̄, in medio vt medium disponat ad recipiēdum spēm coloris qa inmedio tenebroso recipiūtur, spēs coloris saltē ita cito vt lumē at lumen requirit̄, ad vidēdū

ad hoc vt simul lumen & color sufficiant ad mouẽdum visum & ad imprimendũ organo spẽ, an aũt color sit obm adequatũ, põç visiuç aut lux, dr̃ ꝙ nentrũ istoꝝ cũ multa alia sint pse visibilia vt lumen, & mag. obm aũt ẽ ipsũ visibile, & scias ꝙ lux nõ est in oculo per nãm oculi at intrat ipsũ ab extrinseco vt dr̃ inlibro de sẽsu & sensato ab Auer. luxꝗ est visibilis perse color aũt mediãte luce. 2. d anima co. 72. & lux sm̃ Auẽpace largitur coloribus habitũ & formã in obscuro. n. sũt colores in põa at sm̃ Auer. lux solũ ẽ necessaria pp medii dispoem vt possit moueri a colore. 2. de anima cõ. 67. 69. 73. & 74. ꝙ aũt lux & color differãt est. Ar. 2. de anima cõ. 67. ẽꝗ lumen vt color diaphani, 2. de anima cõ. 69. & vt ait Temistius dr̃ quasi color qa lumen nõ proprie aerẽ colorat vt can dor niuẽ, at aerẽ visibilẽ facit, vt color corpora cuius luminis contrarium est tenebra que est priuatio huius habitus. 2. de anima cõ. 70. veꝝ ad oculos redeundo dico ꝙ in ipso predominat elementũ aque, vt hẽ Ar. in libro de sẽsu, & sensato, vbi dr̃ ꝙ oculus obscuratur, in locis niue, plenis vel aquç, ideo appent ripe maris turbide, pauce lucis, dr̃ ꝙ. 5. de gñratiõe animaliũ cap. p. ꝙ oculi ceteroꝝ animaliũ invnoquoꝗ genere vnicolores sũt, hominis aũt diuersi coloris & interbruta equi pupilla que inillis humor ẽ quo vident vt. p. de natura animaliũ cap. 7. ipsũꝗ visibile mouet media quousꝗ eius motus ꝑ ueniat ad virtutẽ corporalẽ. 2. celi cõ. 12. 7. phi. cõ. 12. 2. de anima cõ. 125. visusꝗ media sũt duo elementa. s. aer & aqua. 2. colliget Auer. cap. 38. de visibili aũt inobscuro dico ꝙ nõ videt, sm̃ colorẽ ꝓpriũ. 2. de anima cõ. 72. 73. & scias ꝙ visu nõ sentimus nos videre nec auditu audire vt dr̃ inlibro de sõno & vigilia cõtra

Cõtra Tõ. de garbo. Tõma de garbo ꝗ ait sẽsum aprehendere suã sensationẽ, sed an visio fiat extramittẽdo, aut int⁹ suscipiẽdo dico, sm̃ Platonẽ, in timeo fieri extramittendo coadunate. n. exiẽs visus magis videt expãso aũt oculo diuellitur, Inquirꝗ ꝑ ista opioe Boetius. 5. de cõsolatiõe visus manes tot⁹ simul radiis iactis intuet, ꝙ & medi. dicunt vt Gale. 4. de accidenti & morbo et. 4. de interiorib⁹

Opi. Ar. cõtra Plat. de visioue. verũ oppom, tenet Ar. inlibro de sensu & sẽsato cõtra Platonẽ qa siqd; extra mittat, possibile fiet in obscuro videre nõ ergo indigemus medio. s. luce, etiã tũc eodem modo & sub eisdem dimensionibus & figuris cõprhẽderentur, de lõge, visa & de prope, amplius vento existente, cũ e missũ extra agitetur, cõtingit videre, ẽt cũ radius vel lumẽ sit corp⁹ emissũ, essent plura cor-

pora

pora in eodem loco vt emissum & aer, sm̃ ergo Ar. fit visio in tus scipiendo, quia visio est suceptio spẽi coloris per pupillã luce mediãte, visioq est oculi motus sm̃ q diaphanũ pupilla aũt est foramẽ vuee tunice, ocul⁹ aũt instrumentũ vidẽdi cõplexione aqueũ vt dixi supra cũ quadã anteriori planitie, rotundũ in supremo capitis locatuũ & inanteriori parte, & scias q color intentionaliter multiplicat spẽ3 suã in medio lumine affectus aere .v. vel aqua illãq susceptã defert oculo, aer. n. mediãte, lumine recipit prius spẽs rer̃ deinde reddit ipsas reti extrinseco vt corñee, scias insup q Ari. Empedoc. reprendit afferentem visũ fieri extramittendo inqt. n: Ar. qũo visus extenderetur vsq ad astra, siqd corporeũ existat q ab oculis emittit, hoc nãq in possibile q si alicubi Ar. videatur, dr̃e oppõtũ vt. 35. pblematũ dico ipsu3 nõ de intentione sua loqui sed sm̃ Platonẽ, Medici aũt Platonis opione3 sequnt, que magis manifesta appet, & passionũ circha visũ cõtingentiũ cãs assignare facilius est istã tenendo opioe3 Ar. aũt opio magis intellettualis est & certa, & si dicas q tunc oculus erit absq colore cum dicat Ar. 3. de anima. 74. int⁹ apparẽs phibet extraneũ recipiens .n. colorem debet esse abscolor; Etiã oculus est diaphanus & pprie, cornea que coloribus variatur, at diaphanũ est sine colore ergo ocul⁹ nõ est coloratus, cuius oppo3 dicunt philo. omnia. n. corpora colore participãt oculus aũt corpus est, ergo coloratus, dr̃ q color dupliciter accipit cõer. s: put idem est q visibile, & sic dr̃ colorem motiuũ esse vi sus sm̃ actũ diaphani & sic oculus est coloratus, & sic sup celestia illud nãq q vr̃ est coloratũ, ppriũ. n. obm visus est color. 2. de anima & oculus vr̃ est ergo colorat⁹ mõ quo diximus stricte aũt suscipiendo colorem put in min⁹ se ht̃ q̃ visibile sic est vltimum pspicui in corpore terminato sic q cãtur ex pmixtione diaphani luminosi incorpore nõ pspicuo vel terminato vnd color hic vel ille cãbitur, sm̃ tale3 vel hui⁹ mixtionis pportione3, vnde Auer. inlibro de sensu & sensato color albus fit ex admixtione ignis clari vel lucis cu3 elemẽto maxime diaphano puta aere. Nigredo autã cãtur ex ignis turbidi pmixtioue cu3 elemẽto minime diaphano ceu terra. Medius autẽ color ex his cãsis sm̃ mediocritatem pducitur, quo autẽ ad numer̃ color̃ inoculo existentium dico q diuersimode reperiunt expssi. Quida. n. .3. posuerunt vt dr̃. 10. pble. & .3. Theo. niger. s. subniger & glaucus, In tegni autẽ libro Gale. vocat glaucum nigru3 mediumq

Opi. Medi. de visione.

Distictio d colore.

sm̄ Auic.viridis,varius,& niger, Auer.autē rubeū subalbidū nigrū & variū,vocat q̄d ergo sit dicēdum p̄t in hoc & in tota oculi disputatione,inquo appet Dei mirabilis cōpositio,& hec de.p.obti sensibilis,spiritualiq; immutatione,sufficiant nota in super q; alia inmutatio que est obti sensibilis,sm̄ esse naturale,que duobus modis fit sm̄ locum.s.vt auditus,& sic auditiuā pōa habemus,cuius obm est sonus ex cōmotione aeris cātus de qua pōa & de eius obto,dicam⁹,&.p.q; aures sunt inmedio capitis in hōe sm̄ Aue.in quadrupedibus autē sūt inparte superiori,aitq; Aue.2.colliget cap.16.q; foramen aurium fuit tortuosum a natura productum ne auditus lederetur,a fortissimis vocibus,verꝫ ego re.pbo Aue.in hoc aliq̄n.n.audit⁹, leditur,ab excellenti sono,excellens.n.sensibile corrumpit sensum,dico ergo aliter.s.q; hoc fit ne,aer ingrediens intret tali modo vt ledat auditum de quo inq̄t Arist.2.de anima.82.q; est cōnālis aeri dat⁹ que est auditus animali vt aliquid sibi significetur &.3.de anima.68.attribuit auditus aeri cuius instrumētum est auris,estq; neruosus & cartilaginosus vocesq; et earꝫ drias diiudicat ista.p via auditoria extrinsecus est conuexa intrinsecus autē caua nō sicut Almeon dicebat aures.s.intus esse vacuas,Diogenes insuper aerē,quē incapite habemus percuti vocibus & conmoueri credit, Scias autē tu q; vnicuiq; auri supponitur vnū hos frigidū & siccū & sine sp̄u inferius adherens illi tenui pāno q diuidit inter phantasiā & rāem quibus sūt singula foramina in obliquo facta habentia tenue initium ab ipso pāno hēq; indumētū tenuissimū prestans auribus vim audiēdi,& est audibilis qualitas calida & humida vt qualiscūq; sonus ab humiditate suscipiatur & a caliditate attrahatur ad cerebrum,de obto aūt,auris iā diximus q; est son⁹ qui multiplicatur in aere.2.de anima.78.&.97.estq; motus factus a pcutiente & percusso in aere qui secatur in acutum & grauē,magnum & puum.hēq; sonus esse reale in aere velociter moto & fracto virtute percutiētis & percussi,& non auditur,sp̄es soni sed sonus vt non vī sp̄es coloris sed color,qui sonus per eius sp̄em venit,ad auditū eundēq; sonum meū & eandem vocē meā quilibet vestrū audit que realiter fuit in aere fracto ingutture meo nō in per eandē sp̄ē sed per aliā & aliā ista ergo est vna actio anime sensitiue que exercet,ab ipsa per suū determinatum instrumentū.s.per aurē sciatis in super q; corporū quedā sunt habentia sonū vt corpora

dura

2.obti sensibilis immutatio.

Cōt. Auer.

dura alia nō,vt spongia & lana vnde ad sonū requiritur,pcutiēs pcussuz & mediuz.ōnis.n.son⁹ fit pcussione & ictu,corpora aūt p que fit sonus debēt esse dura concaua & lenia,mollia.n.male sonāt qa male resistunt lenia qa aspa nō bene possunt tāgi,concaua vt melius retineatur aer,mediū est aer & aqua licet minus generetur inaqua son⁹ eoq mediū nō pōt defacili cedere percutiēti detentus a pcusso resistente pcutienti,vnde opt aerē velociter & violent frāgi,sonusq per reflexionez cāt⁹ dr̄ Echou nā per hoc q aer motus inquo genitus est sonus inuenit obstaculū pp q reflectit vnde mouebatur,& talis son⁹ dr̄ Echon,dico ergo de sono q percutiens a.p.mouet aerē q est vnus & ꝯtinu⁹, & qa in organo est qdā aer intrinsecus,ideo qn̄ ꝯiungitur aeri extrinseco deferente sonuz dr̄ tunc aliqs audire & omnes drias soni percipit,aliqn̄ etiam ꝯtingit q pp motum spirituum absq motiuo extrinseco,aer ille moueatur,& tunc appet innobis esse qdam sonus,de voce autez dico q prouenit ab anima in animatum:n.non vociferat & non sine aere est ergo vox sonus animalis sm̄ illā parez perquā suscipit aerez quo vtitur n̄ra tum ad vociferanduz,tum ad vitę necessitatem vt refrigeretur calor nālis cordis,organuz vocis est vocalis atteria pcedens ab hore vsq ad pulmonem per moduz fistulę & pulmo est refrigeratiuuz cordis attrhaendo aerem. Vox ergo est repercussio aeris respirati ad vocalez arteriā moti que est in illis partib⁹ cui⁹ cā finalis est alteri significare conceptuz mentis vnde Ar.p.piher.sunt autē que sunt in voce eaꝝ que sūt in anima passionuz note sed nunc ad inmutationē iā dicta reflectendo sermonem,dico q fit etiam aliomodo.v.secundum alterationem,& sic olfatus inmutatur, cuius obiectum est odor odorabile,autem non spirat odorez nisi sit quodammodo calefactum,congelata enim odorem,non spirant & odores boni & mali sensiuntur fortius in estate que potentia olfatiua est in anteriori parte cerebri , odor autem secundum Arist:non est corpus dissolutum ab odorabili in aere, .2.de anima.76.&.77.& tu ꝯsideres bene hac mām quia est vtilissima de quo sens⁹ odorat⁹ insuper est diligēter ꝯsiderāduz & memorie tradendū q iste sēsus odorat⁹ vt dicūt phil.& medic. fit per mediū aerez,fitq in.p.pari neruoruz q exit a cerebro in oppcto duaꝝ caruncularꝝ similiuz capitibus māmillaꝝ odoratusq instrumentuz est nasus, de quo Galenus libellum construxit,vbi ait odoratum nominant non solum odoris sensum , sed

Qūo causet Echon.

Vnde vox pueniat & quid sit.

& vim ipsam cuius odorãdi officium est, ingressus autem prin cipiũ nasus esse vr̃ de odore aũt nõ facile est determinare cum peiorẽ olfatũ hãus inter cetera animalia, cũ nõ odorem⁹ nisi de lectãdo aut tristãdo hęc aũt impediũt rectũ iudiciũ olfatus, & ꝓportionabiliter est dicendũ de olfatu vt de gustu cũ ꝓportionabiliter se habeant sp̃es odoris & saporis ita ꝙ sp̃es odoris se quũt sp̃es saporis sapores aũt sũt nobis certissime nati gust⁹. n. est quidã tactus, quem certissimũ habem⁹ inter cetera animalia

Correlariũ ex quo infero hõeꝫ esse, prudentissimũ animaliũ cũ certissimum tactũ habeat. per quem ingeniosos abaliis seperamus, duri. n. carne inepti mẽte sũt, molles carne, bene aptimẽte inquit Ar. 2. de anima & Hypo. in apho. & scias ꝙ olfat⁹ põt ꝑcipere nõ odorabile, vt vis⁹ tenebrã & silẽtiũ audit⁹ ꝑaccidẽs tñ, ꝙ nõ odorabile dr̃ vel ꝙ nullũ odorẽ hr̃ vel ꝙ paruũ vel qa prauꝫ odorẽ habeat. Medium aũt ꝑ qd̃ odor sentit̃ ẽ aer vel aqua pp pisces qa lõge ꝑsequntur alimentũ, de respirãtibus aũt dico ꝙ percipiunt odorẽ per olfatũ, cũ talia animalia aliquãdo ledantur, a magnis odoribus. & scias ꝙ vt organum gustus est inpõa adsapores ita olfatus est in põa ad recipiendum sp̃es odoris. de qua olfatiua potentia cum abbunde dixerimus ad gustum autem transeamus, qui couflatur cum predicta inmutatio fit ex parte, organi qui in sola lingua reperitur, talisq; gustus quidã tactus est. 2. de anima communicatq; in mõ sentiendi, sentiunt. n. ambo sine medio, si. n. aliquis esset in aqua cũ quodã sapore admixta & poneretur. supra linguã, ꝑcipiet ꝙ nõ fit in aliis sẽsibus colore. n. posito supra oculum ꝭnon fit visio, fit ergo gustus sine medio extraneo at nõ sine humiditale, vnde a nã saliua data ẽ inlingua q̃ mediãte ꝑcipitur sapor, quo fit vt gustu potabile magis q̃ cõmestibile ꝑcipiam⁹, organũ ergo gust⁹ ẽ inpõa adrcipiẽdũ sp̃es saporis ẽq; ꝑceptiu⁹ gustabilis & nõ gustabilis ẽq; põa passiua vt alii sẽsus, differtq; formaliter a tactu, si. n. gust⁹ formaliter acceptus pars esset tactus tũc nõ essent quinq; sẽsus sed quatuor quoꝝ vnus hr̃et plures partes, at cũ dr̃ gustus est quidã tactus intelligitur, ꝙ non simpliciter est tactus sed quodadmõ id. n. ꝙ est mãle in gustu ẽ tangibile & nota ꝙ intoto ore ꝑstatur gustabilis q̃litas, gingiuis. s. palato gurgulioni & lingue istiq; magis cũ tenuissimę carnis sit & spõgiosę hñs tenuissimũ intra se humorẽ, q saporatis rebus intra os positis se admiscẽs eodẽ ad se tracto infert sibi varios sapores. s. dulce amaꝝ acre salsũ condi-

tũ acidũ

tũ acidũ,ponticũ,quorꝫ alios amicabiliter suscipit alios vero in voluntario,gustabilisq́ꝫ q̃litas frigida ẽ & humida & qualitates gustus sunt iste.s.austeritas,acerbitas,amaritudo,dulcedo,salsedo,acrimonia,acor,& hm̃,vis ergo gustandi gustus dr̃ quo iste qualitates pcipiunt̃,cuius sensus lingua instrumentuꝫ est,sentitq́ꝫ gustus.p.sapores post fundamenra eorꝫ estq́ꝫ gustus aque⁹ & sm̃ Almeonẽ cũ humiditate,& temperato calore sapores cognoscit lingua,& Diogenes dicebat ꝙ cum rara & tenera sit ad spongię similitudineꝫ sapores ꝯbibit & eos per venas plurimas que ad ipsã perueniunt incor trasmittit, Hęc ergo cuꝫ de gustu dixerim ad tactuꝫ deuenio q intoto est corpore que tactiua pо̃a ordinata est in neruo cutis toti⁹ corporis & eius carnib⁹,scias ergo tactuꝫ sm̃ Ar.esse plusq̃ vnuꝫ sensuꝫ & caro est quasi mediũ 2.de anima cо̃.108.dicitq́ꝫ Ar.ꝙ tactus impossibile est carere simpliciter calido & frigido sicco & humido vt visus colore,auditus sono,quo circha sensus isti sua sensibilia ꝯphendunt sm̃ totuꝫ,tactus aũt non ꝯprehendit nisi extrema.2.de anima ibideꝫ.& in test.119.&.3.de anima.cо̃.66.ꝙ aũt tactus sit de virtutibus passiuis est.Au.3.colliget & Alexãder in paraphrasi de auima assignat.3.cãs cap.de tactu,quare tactus non indiget medio extrinseco,cuius organuꝫ sm̃ Ar.est incorde teste,Temistio.2.de anima cap.40.& inlib. de sensu & sensato &.2.de partibus animaliuꝫ cap.10.& Au.2.colliget cap.3.inqt ꝙ tactus organuꝫ est caro,vt etiã opinabatur Alexãder,qdãq́ꝫ est cо̃is om nibus membris ille.s.q est perceptiuus caliditatis frigi. siccitatis & humi. qdã aũt est ꝑprius vni membro,vt os stomaci,ꝙ sentit resolutionẽ factã in eo,appellat̃q́ꝫ iste sens⁹,fames,vel sitis,fames.n.est sensus resolutionis subę calidę,& siccę,sitis aũt frigidę & humidę.Tactibilisq́ꝫ virt⁹ toto corpori attribuitur,& manibus maxime & harꝫ magis interioribus partibus,eo ꝙ singulariter nerui lati & tenues spirituꝫ tactibilem a cerebro ferentes ꝑ medias plãtas vsq́ꝫ ad digitos trãseunt,ibiq́ꝫ nãliter manẽtes ea loca sensibiliora ceteris reddunt,& nã virtutis tactibilis media est inter caliduꝫ,frigiduꝫ,humiduꝫ,& siccuꝫ,dicuntq́ꝫ stoici de tactu ꝙ est sp̃us a principali facultate delegatus in vniuersã corporis superficiem,quo illis omnia ꝯprehenderet quecũq́ꝫ ad herendo vel ꝓdesse vel obesse,nobis possent,sm̃ aũt Gale.in.p. de temperamentis,cutis manus tãq̃ verꝫ tactus in strumentum manus sm̃ a nã ꝑparata est,sens⁹ ergo tact⁹ nо̃ est vnus sed plures vn⁹.n. Gale.

Opi. Au. de orgauo tactus t⁹ & Alex.

qd stoici de tactu.

pp yd cutis manus sm̃

sensus vnius est cōtrarietatis percepti⁹, sensus aūt tactus nō sic ga calidu₃ & frig. percipit & alias q̄litates in auditu aūt dico ꝙ qualitates per ipsū perceptibiles ad cōe obm. s. sonu₃ reducunt ꝙ nō accidit de q̄litatibus tactu perceptibilib⁹ & nota ꝙ vere caro nō est organū tact⁹ cū sit mediū tactus animal. n. nō carnē sed simul cū carne sentire opinatur Ar. & sensibile positum supra sensu nō cāt sensationē, vt tāgibile facit positū supra carnē, opt ergo tāgibile, tāgere mediū inter tāgibile. & tactū, tactus ꝑ obm. 4. q̄litates. p. sūt, & organū tactus est qdā neruus extensus per totū corpus existes inmedia dispōe q̄litatū primaꝝ & ē in pōa adrecipiendū spes q̄litatū sēsibiliū, que q̄litates sm̄ excellē- tia eaꝝ nō sentiūtur, qa tactus cōsistit inmedia ipsaꝝ ꝓportio- ne, & ab excellentiis ipsaꝝ ꝑrumpitur, hęc ergo de quinq₃ pōis animę sensitiuę quas de foris habemus, quaꝝ omnium nobilior est vis⁹ post auditus deinde olfatus inde gustus, post hunc est, & in infimo loco tactus, inquo solo omnia animalia cōicāt cu₃ multa sint quosdā ex dictis nō habentia, & scias ꝙ hi sensus ꝑ ter vtilitatē, & ꝓpter se ipsos etiā diliguntur, omniū que senso- rioꝝ meatus tendit ad cor sentiendi. n. princi. est, expargit ergo animę sensitiuę vis ad ista iā dicta membra que iā dictas exer- cēt operationes nūtiiq₃ sūt sensus isti & ex ploratores intellec- tus & dati sunt animalib⁹ ad salutē vt. 3. de anima. 60. 61. & . 12. Metha. 36. & vt dixi sūt isti sensus de virtutib⁹ passiuis vt. 2. de anima. 51. 59. 60. & . 3. de anima. 18. 7. phi. cō. 12. neq₃ obstat rāo. s. ꝙ māę est pati formę vero ē agere, cu₃ sensus sit forma, cu₃ ipsa anima sit & sentire est agere sensus ergo pōa actiua vr̄. cui⁹ ac tio est sentire, Etiā Basiliscus visu suo interficit hōem & mulier menstruosa inficit speculū, ergo pōa visiua actiua vr̄ veꝝ dr̄ sē sum esse pōa₃ actiuā esse falsum cum receptiuus sit suę sensatio nis ergo passiuu₃ dici debet, vt ēt ait Alexā. sunt aūt actiui vt cānt suas sensationes actiua ergo dr̄ sensitiua virt⁹ & passiua di uerso tn̄ respectu ꝙ & scotus inquolibetis. q. 13. defendit, ad rāe₃ de Basilischo & muliere menstruosa dr̄ꝙ inficiunt at nō per vi sionē que extramittat at fit ex veneno exeunte ꝑ oculos ꝙ dif funditur, ꝑ aliquod spaciu₃, & inficit speculu₃ vel interficit hōes vt dixi. Insuper de sensu quocunq₃ loquendo, dico ꝙ non decipi tur, circha sensibile ꝓpriu₃ vt. 4. Metha. 24. dr̄. ab Arist. & Auer. vbi dr̄ ꝙ falsitas ꝓpria est inmaginationi at sensui non compe tit nisi per accideus ꝙ verum est conditionibus concurrētibus

pp qd sens⁹ dēt in ani.

.s. ꝙ

.s.ꝙ organuȝ nō ſit leſuȝ,ꝙ non ſit perturbatuȝ membruȝ,& ꝙ ſit debita diſtantia & ſiquis dicat ꝙ viſus a longe & in obſcuro aliter iudicat de coloribus q̄ faciat de ꝓpe dr̄ illud ꝙ apud omnes approbatos Philpſophos antiquos & nouos cōmuniter & indubitabiliter approbatur & illorum opinioni egoipſe quoqꝫ adherens ad queſitum reſpondendo ad dubbium ꝙ oriri poſſet iſtud intelligitur & creditur eſſe verum ꝙ vltra conditiones iā dictas debet intelligi ꝓpoſitio ſenſum .s. nō decipi circha ſuuȝ obm vt viſus circha colorem,quin ſit color decipitur tn̄ in iudicando vbi ſit,opt.n.ꝙ ſenſibile ſit ſufficientis virtutis ad efficaciter mouendum ſenſum auditus .n. non poſſet bene diſcernere ſonos valde debiles,opt inſuper mediū eſſe bene diſpoſituȝ ad ſenſationem intenebris.n.color non nobis appet,vel obſcurior, q̄ ſit,hęc ergo cum a nobis dicta ſint de extrinſeca virtute animę ſenſitiuę & de ei⁹ operābus & obtis,de illa que intrinſecus viget infuturū erit diſputatio nr̄a,ſenſus nāqꝫ alius preter qnqꝫ dictos nō eſt vt.2.de anima.128.dr̄ ab Ar. qnqꝫ.n.sūt ſens⁹ hōuȝ p quos voluptas animo aut corpori querı.vr̄,ſuntqꝫ ſpē diſtincti,nō hn̄tes actus ſuos niſi in preſentia obti ſecus aūt eſt de interiorib⁹ hn̄tibus ſuos actus tā in preſentia q̄ inabſentia obti & id ēt cognoſcūt ꝙ ēt ſens⁹ exteriores,& eodē mō & ēt alio.s. abſtractiue indormientib⁹.n.actus phātaſię eſt in abſentia obti hęc que fātaſia cuȝ ſpecie fātaſtica vel cuȝ phātaſmate in abſentia obti cāt ſenſationē exquo in fero ꝙ phātaſma hꝫ actiuitatē, reſpectu actus phātaſię ꝙ non ſic eſt de ſpecie ſenſibili que nullā actiuitatē hꝫ reſpectu ſenſationis,qa ſenſatio cāt ab obto & a pōa ponitꝙ ſpecies ſenſibilis tāq̄ effectus preuius ad aliuȝ effectū,q ē ſenſatio,obta.n.nunq̄ cārent ſenſationē niſi pri⁹ cāuetint ſpecieȝ ſenſibilem,vt ignis non conbureret niſi prius calefaceret non ꝙ calefactio ſit cauſa conbuſtionis iſta ergo intrinſeca animę ſenſitiuę virtus quadripartita eſt vna.n.ſenſus cōis dicitꝰ Alia inmaginatina & alia cogitatiua,reliqua autem memoratiua dr̄,de ſenſu communi loquendo,dico ſenſum commune dici qa habet cognoſcere obiecta omnium ſenſuum exteriorum & inter ea iudicare,& cōmunia ſenſibilia aprehendere que qnqꝫ ſunt. Motus.quies,Numerus,figura,& magnitudo,iſte aūt cōmunis ſenſus ſecundum Ar. in corde reperitur,principaliter ſecundum Gale. incerebro cuius virtus melius eſt vt dicatur,eſſe vna forma & multa inſtrumentis copulatis cum ea,vt .2. de

a qb⁹ cētuꝛ ſenſatio.

Virt⁹ intrinſeca ani.qtripartita eſt.

anima .t.cō.149.dr̄,isteq́ȝ sens⁹ non patitur,ꝯtrarias q̄litates sed ante se positas ꝯtemplatur,omniū que est iudex ad quē singuli seusus sua visa renunciāt singulaq́ȝ discernit,de quo determinat Ar.ꝙ est vn⁹ tā exparte organi q̄ exparte animę & ad suū organū copulātur,omnia sēsuum exterioꝝ orgaua aliter non percipetet actus eoꝝ,dr̄ ēt quodamō plures q̄a aꝑhendit illa que alii sens⁹ exteriores aꝑheudunt vt.n aꝑhendit visibile,dr̄ visus de cuius rōne est videre res extra oculū,Et nota ꝙ visibiliū penetratio ad visū ꝓhibet̄,ab aqua que ē egritudo de qua loq̄tur Au.4.fen.p.can.cap.20.& est quedā humiditas extranea stās in foramine vueę inter humorē albugineū & siphac corneę d̄ qua nō sit cura inpresenti & medicis ōmittatur ista speculatio,et ad rem nr̄am,redeundo dico ꝙ visibile aꝑhenditur a visu audibile ab auditu gustabile a gustu sic de aliis similiter,ei⁹ aūt organuȝ sm̄ Gale.ē in anteriori parte cerebri,sm̄ Ar.aūt incoatiue incorde,ad cor.n.omnia membra ꝯiungunt̄.a quo recipiunt sp̄us vitales & sensibiles,at hoc scias de cerebro ꝙ cū sensu careat,toti corpori sensū ministrat est.n.p:sensationis q̄n autem circha ipsū ē facta sāguinis maxima copia fit opilatio & obstructio exqua ꝓhibet̄ liber trāsit⁹ sp̄us sensibilis ad mēbra sic in ipsis fit stupor,cui stupori dicunt medici ꝙ ꝯfert flebotomia venaꝝ frōtis q̄n ista ꝓhibitio trāsitus sp̄us sensibilis & motiui ad organa sēsitiua & mobilia fit ab humore flegmatico tunc non ꝯpetit flebotomia & scias ꝙ medici q̄nq́ȝ sens⁹ interiores assignāt sensuȝ .s.cōeȝ d̄ quo asserūt que iā dicta sūt.v̄tutē inmaginatiuā ei⁹ꝙ organū,post sensū cōeȝ situat̄ ab illis.& versat̄ circa formas sēsibiles aprehēdēdo & etiā retinēdo,cū eius actus sit cognoscere sp̄es rei sēsibilis in eius absentia,& iste.2.partes in anteriori parte capitis sūt circha frontē.s.in qua due cellule distingūtur,quaꝝ.p.est magis humida,que bn̄ recipit.male aūt retinet p Ar. in libro de memoria & reminiscētia.2.est magis sicca que se ht̄ vice versa,sens⁹ ergo cōis ad quē terminantur,nerui aliaꝝ pōaꝝ in.p.cellula ꝯlocatur,Inmaginatiua aūt in.2.cui⁹ est bene ꝯseruare, Alia virt⁹ ab illis posita est extimatiua cui⁹ organū est in media parte cerebri cui⁹ act⁹ est elicere sp̄es nō sēsatas a speciebus sensatis sub rāe boni ꝓsequendi vel mali fugiendi solum aꝑhendeudo.4.est memoratiua virt⁹ cui⁹ organuȝ est in posteriori parte cerebri & eius act⁹ est reseruare sp̄es sensibiliū in eaꝝ absentia inq̄ etiā pa̅rte posteriori cerebri.2.alie cellule collocāttur

quot sēs⁹ interioꝝ sint sm̄ medi.

.p.magis humida existẽs,in qua est extimatiua & alia magis sicca,in qua memoria reperitur,qnta vero virt⁹ est phãtasia cui⁹ organũ est insuperiori parte cerebri cuius act⁹ est ꝑponere & diuidere sm̃ spes reseruatas inmemoria Ar.aũt tenet tãtũ vnũ sẽsũ interiorẽ dari q sẽsus cõis,phãtasia,extimatiua,& inmaginatiua dr̃ nõ.n.sm̃ ipsũ tot habemus põas distictas,diuersitas aũt actuũ ab vna põa depeudet,opt tñ assignare memoriã a cogitatiua distinctã at id nõ est nisi organũ inquo reseruãtur,spes seu phãtasinata, De inmaginatiua aũt sit sermo nr̃,que est virtus ꝑ quã inmaginãtur,ꝑcise res que videntur in possibiles ideo falsitas ẽ ꝑpria inmaginationi & sensui non ꝑtingit nisi ꝑ accidens vt dixi supra.4.Metha.24.hecq̧ inmaginatio in animalib⁹ perfectis fit ex qnq̧ sensib⁹.3.de anima.56.que & in aliis animalib⁹ repit̃ indeterminata,cognitio aũt inrãlib⁹ solũ,3.de anima.57.itaq̧ inmaginatiua semp ẽ in motu & actione ꝑtinua,pfecta in ꝑfectis tãtu3 in imperfectis autẽ imperfecta ẽ ista virtus,vt in animalib⁹ inqb⁹ solum est sensus tact⁹ hecq̧ virt⁹ in ꝑfinio ẽ sensus & intellectus põtq̧ inmaginari formas inmaginabiles quarũ indiuidua nunq̃ sensu cognouimus,& scias ꝙ in maginationes q̃ plures fallaces sunt,de qua Plato in phedone,inquit inmaginatio animo implexa & associata actiones eius turbat dilucidasq̧ reddi nõ patitur de q̃ & Gale.7.de Hypo.& Pla. decretis.libro a qua,Extimatiua sm̃ Ar.non sbto at sm̃ esse differt minusq̧ actiua ipsa extimatiua est inmaginatiua virtus,qm̃ eligere intẽtiones est aliquid agere & magis pfectũ est q̃ solas speculari inmaginationes extimatiua nanq̧ est illa que aprehendit essentiã particulariũ existentiũ sub vniuersali que & cogitatiua dr̃ quo aũt ad spualitatẽ,memoratiua virt⁹.p.locũ occupat,deinde cogitatiua post inmaginatiua vltimo sẽsus cõis,Memorię qd aũt pfectio mediã reqrit cõplexionẽ & ęucrasiã,in iuuene ergo ad reprit̃ solu3 ceteris paribus,obliuio aũt pueris & senibus accidit pp accidiẽtale3,humiditatẽ Ar.inlibro de memoria & reminiscẽtia,estq̧ memoria sensibiliũ,& assiduã cõsuetudinẽ reqrit, est.n.detentio & ꝑseruatio in anima rer̃ quas antea obseruauimus,& ꝑteriti ꝑprehensio,cuius presens fuit sensu pceptu3. Recordatio aũt ẽ cũ spatio multo tẽporis intetueniẽte,rursus cognitio orit̃,adeo vt que prius cognouimus admemoriã reuocẽtur,De phãtasia aũt abbũdius loquẽdo que motus a sensu factus dr̃ sm̃ actũ,dico ꝙ nõ mouet sine appetitu.3.de anima.56.in

Ar.solũ vnũ interiorẽ sẽsũ assignat.

quid Plato d inmagin.

reqratur perfectã memoriã.

solis rãlibus est deliberatiua, neq̃ idẽ est cum sensu, at phantasia & opinio mot⁹ quidã esse videtur, differunt tñ cum phantasia opinio non sit, in nobis.n.phantasiari accidit cu3 volumus nõ aũt opinari, & adopinionẽ terribiles aut delectabiles mouemur ꝓsequendo vel fugiẽdo ꝙ de phantasia non accidit, põt & opinio esse intelligibilis at phãtasia ad intellectũ nullo mõ ꝑtinet, neq̃ sensus in actu ẽ, nec inquolibet animali reperit̃ sensus.n.respectu ꝓprii obti semper est verus, falsoꝝ aũt aliqñ phãtasia ẽ, neq̃ ex sensu & opiõe ꝯflatur eadẽ nãq̃ appẽtia non simul vera & falsa ẽ, at de eodẽ obto simul haẽus apparentiã sensus falsã, & verã opinionẽ, vt p visũ sol apparet bipedalis & opiat̃ esse, maiorẽ tota terra mensura.n.terrę septies & vicies multiplicata mensurã solis efficiet sm̃ quosdã, veꝝ aũt ẽ solẽ octies terra esse maiorẽ, phãtasia insuper nõ est intellectus, neq̃ scientia, cũ semper veroꝝ sint, phãtasia vero sępe falsoꝝ, sensus ergo exteriores moti a sensibilibus mouẽt sensũ cõe3 qui mouet phantasiã inprimẽdo in ea similẽ specie3 illi speciei, q̃ habebat, Veꝝ an det̃ sensus agẽs, est dubiũ, ãnoratione dignũ cũ dicat Ar. ꝙ omnis sensus ẽ virtus passiua, & sensatio ab obto cãetur, sed ꝑ parte oppõta arguitur, sic intellectus agens ẽ dictinctus a possibili ergo sensus agens a sensu possibili ẽ distinctus quia in omni natura inqua est aliq̃ cuius est omnia fieri est aliquid cuius ẽ omnia facere vt ꝓbat Ar.3.de anima.18.dari intellectum agentẽ, sic ergo inꝓposito applica de sensu. Etiã nisi daretur, sensi⁹ agens ex actu sentiendi maior argueret̃ ꝑfectio obti q̃ sens⁹ ꝙ falsũ qñcũq̃.n.ad aliquẽ effectũ duo concurrũt, vnũ actiue reliquum vero passiue ex illius perfectiore maior cõcluditur perfectio actiui q̃ passiui cũ a princ.actiuo maior sit cãlitas supra effectu3 q̃ a passiuo, si nõ daretur sensus agens ad actu3 sentiendi cõcurreret sensus passiue tantũ, & obm actiue ergo maior ꝑfectio esset obti q̃ põe, ẽt spes sensibilis esset nobilior sensu ꝙ falsũ cũ virtus sensitiua sit virtus aıımę illi ꝓpria, spes aũt sensibilis in animato reperit̃, sequelã deduco quia cũ aliqua.2.hñt aliqm nobilissimã operationẽ illud est alio nobilius ꝙ ad illã.hẽ nobiliorẽ cãlitatem at si non daret̃ sensus acttiuus, tũc spẽs sensibilis inmediate, & perse ꝓducit sensationẽ in sensu erit ergo sensatio operatio vtriusq̃ .s. species sensibilis & sensus, cum ergo ad illa3 nobiliorem haberet cãlitatem species q̃ sensus, quia per te sensus solum concurrit passiue species autem actiue, cũ nobilius

sit agere

quãtites & magnitudo Solis, respũ Terrę.

An det̃ sensus agens.

Prima rõ.

Secũda rõ.

sit agere q̃ pati.sequit̃ specie3 sensibile3 esse sensu nobiliore3 insu
p dat̃ inmediatū.p.effectiuu3 sensationis.& illud aut ē species Tertia ro.
sensibilis aut sen⁹ agēs.sed species sensibilis nō ē quia nihil pōt
esse perse.& inmediatū.p.actiuū & receptiuu3 vni⁹ & eiusdem
species aūt sensibilis est perse & inmediatū.p.receptiuū sensatio-
nis.cū non sit sensus.nā vnu3 & idē nō pōt esse.p.inmediatū p
se receptiuū diuersoꝝ quoꝝ vnū adaliud pse ordinat̃ ergo spe-
cies sensibilis perse ordinatur in ipsā sensationē & sensus recipit
speciē sensibile3.sequit̃ ergo ꝙ nō recipiet iumediate sensationē
ꝙ fuit ꝓbādu3 si ergo non est species sensibilis principiū effecti
uu3 ꝓpter istā rāem necesse est ꝙ sit sensus agens sed his rāibus
nō obstātibus dico firmiter non dari sensu3 agente3 intrinsecu3 Decisio quē
aut extrinsecū respectu cuiuscūq; sēsationis extrinsecę sed obta stionis.
sensibilia sufficūt ad ꝓducendū species sensibiles insensu.& sē
satione3 mediāte specie sensibili absq; ꝯcursu alterius particula-
ris agentis.omnis nāq; virtus que nō exit in actū nisi per agēs
extrinsecū.passiua est Ar.in Metha. vbi ait ꝙ pōa passiua est.p.
trasmutādi ab altero inquātu3 alteꝝ est omnis sensus est hm̄ er
go nō dat̃ sens⁹ agens pse sensationis ꝓductiuus ex quo infero
ꝯtra Iohāue3 Gādauēse3 ꝙ species sensibilis ꝯcurrit actiue.ad Cōt.Gāda.
actu3 sentiendi non autem dispositiue solum vt ipse dicit.neq;
vera est opinio Buridani asserentis species sensibilium subiecti Cōt.Burid.
ue recipi in organo & non in anima sensitiua.ꝙ falsum iudico
quonia3 species sensibilis recipitur in composito.etia3 & in ani-
ma sensitiua.sensus.n.est susceptiuus speꝝ sine materia.2.de ani
ma.t.cō.121.&.138.anima ergo sensitiua in ordine adsensationes
exteriores est pōa pure passiua & ad eandem concurrit passiue
ad rationes autem probantes dari sensum agentem dr̄ ꝙ pro- respo ad ro
positio Ar.3.de anima.18.debet intelligi ꝙ illud cuius est omnia tiones ptis
fieri possit deduci ad actu3 non concurrente actiuo extrinseco. oppositę.
sic.n.in eade3 natura.erit aliquid cuius est omnia agere.vt ē de
intellectu quoniam licet in principio cōcurrat phantasma cau-
satu3 ab obiecto exteriori post tn̄ habituatione3 pōt intellectus
moueri ad intelligēdū nullo particulari extrinseco cōcurrēte cū
tūc inpotestate nra sit.adaliud nego ꝙ ex actu sētiēdi maior ar ad secundū.
guat̃ pfectio obti q̃ sens⁹ ad ꝓbāe3 negat̃ minor.immo ex actu
sētiēdi maior arguit̃ pfectio insensuq̃ in obto qa actus sētiendi
rcipit̃ in sensu & intrinsece pficit ipsū & mediāte sēsu ē p ipsū
anima cognoscēs formalit̃.ꝙ nō ꝯtingit d obto sēsibili.adaliud ad tertiū.

ēt dr̄ ꝙ falsū ē sp̄e₃ sensibilē esse sēsu pfectiorē ad ꝓbāe₃ negat minor bene tn̄ ꝯcedo ꝙ illud ē nobilior cā illius, cū quo tn̄ stat ꝙ aliud sit ens simpliciter pfectius qa per illā opationē magis ꝑficit, dico ergo ꝙ sp̄es sēsibilis nobiliorē hē cālitatē supra sensa tionē q̄ sensus, qa nobilior cā est agēs q̄ mā at qa sensus per sen sationē magis pficit q̄ sp̄es sensibilis tāq̄ ꝑ nobilissimā vtriusq̄ opāe₃ ex hoc seqt̄, sensum esse absolute & simpliciter pfectiorē sp̄e vel forma sensibili que ydē sp̄es ē princ. inmediate & pse ꝓ ductiū sensationis insensu & nō sensus agēs, sensus aūt ē. p. inme diate & pse receptiuū sensationis, nā sp̄es sensibilis perse ordina tur ad sensationē vt efficiēs & non vt mā & tā sp̄es sensibilis q̄ sensatio inmediate recipitur, insensu mediāte sensatione, disponē te ipsu₃ ad talē receptione₃ non dat̄, ergo sensus agens, & cum de sensitiua pōa plura dixerimus de sensibilibus nunc vero lo- quendo dico ꝙ Ar. 2. de anima loqtur de sensibili ꝓprio & cōi animę & ait omnia esse sensibilia perse, & Aue. ait hoc idē & di co ꝙ sensibilia cōia prius sentiūtur & per prius sūt sensibilia, q̄ sensibilia ꝓpria, qa sūt sensibilia a sensu vt sensus, & non vt qui dā sensus sicuti sūt sensibilia ꝓpria que sūt illa que nō ꝯtigunt ab alio sensu sentiri & circha que non ꝯtigit sentiri ab omnibus & circha que nō ꝯtingit sensū errare, vt color respectu visus, de cōi aūt oppo₃ ē dicendu₃ sensibile aūt ꝑ accidēs est illud ꝙ ex hoc solū est sensibile quia est subm sensibilis perse q̄uis non cō- prehendatur a sensu exteriori vt suba, & scias ꝙ sensibilia cōia non multiplicāt sp̄es ꝓprias at cognoscūt a sensibus exterio- ribus per species sensibiliu₃ ꝓprioꝝ que eis sūt cōia, & scias ꝙ aliq̄ esse. p. visibile stat. 2. vel. p. primitate inmutationis, vt color est. p. visibilis qa ꝑ prius inmutat visū q̄ aliud vel. p. primitate, adequationis, sic color nō est. p. visibilis cū aliud a colore sit ꝑ se visibile, vt magnitudo & figura iō sensibilia ꝓpria qa. p. inmu tant dicuntur sensibilia perse &. p. sensibilia autem cōia que eis inmediate, vniūt sūt sēsibilia pse, & nō. p. Veꝝ his de sēsibili & sensitiua pōa enucleatis, de sm̄ locū motiua pōa sermonē agre- dior, que ab aliis potētis distinguit̄, veꝝ sm̄ quosdā pōa animę non dr̄ at quedā vis interior musculis admixta lacertis & ner- uis membroꝝ, sm̄ Ar. aūt specialis pōa anime ē, que nō in om nibus animalibus reperit̄, istaq̄ virtꝰ ē infusa neruis & musculis ꝯtrahēs & relaxās cordas & ligamēta mēbris ꝯiusta, scias insu per ꝙ pōa sm̄ locum motiua est. 2. s. organica & non organica

Notādum

esse. p. visibi le contingit dupliciter.

organica

organica ē princ.motus ꝓgressiui,cuiꝰ principia preuia & non ꝓprie ꝓductiua illus motus sūt intellectus,aut pōa cogitatiua & appetitus.3.n.de anima Ar.ostendit ꝙ intellectꝰ & appetitꝰ sūt mouētia animal motu sm̄ locū,motus.n.non fit sine desiderio & sine intellectu aut inmaginatione intellectus.n.practicus vel phantasia loco illius precipit motū,appetitus aūt exequitur ipsuꝫ, vnū ergo est mouens spē.i.formaliter.s.appetibile de numero aūt cōcurrentiuꝫ ad motum sm̄ locuꝫ sunt.3.vnum .s.mouēs.2.ꝙ mouet ipsuꝫ mouens.3.ꝙ mouetur,mouēs autem est.2. aliud immobile,& aliud ꝙ mouetur , Mouēs in mobile est bonuꝫ vel appetibile,mouēs ꝙ mouet̄,est virtꝰ appetitiua.s.intellectus vel phantasia & virtus motiua,Illud.n.ꝙ appetit mouetur,sm̄ ꝙ appetit & appetitus actus aut motus est ꝙ aūt mouetur,est animal,quo vero mouet appetitus vt organo iaꝫ hoc ē corporeū,& scias ꝙ appetitus summit̄,aliqñ ꝓ pōa & aliqñ ꝓ opāne:2.modo dr̄ esse qdā motus inꝓprie dictus q ē motus perfectiuꝰ vt sensatio & intellectio,de principali organo motus loquendo dico ꝙ est cor.sm̄ Ar.3.de anima.55.sm̄ antem medicos diximus esse cerebrum,deinstrumento ergo motus & causa sm̄ Ar. dico ꝙ cor est principium & finis motus concauū.s. finis,gibbosuꝫ vero.p.cor aūt ꝯtinue mouet̄ sm̄ ꝯstrictioneꝫ & dilatationē int̄ q̄s mediāt parue qetes.dilatatio ꝓceditdc ꝯcauo ad gibbosuꝫ ꝯstrictio de giubbose ad ꝯcauū,est ergo.princ.& finis motus incorde & nō solūꝫ respu ꝓprii motus cordis sed ēt & respu motus totius animalis.cor.n.manens in medio ē illud a quo incipit motus animalis quātuꝫ ad expulsionē & est id ad ꝙ determinat̄,quātuꝫ ad attractionē inanimalibꝰ aūt impfectis quibꝰ inest soluꝫ sensuꝰ tactꝰ appetitꝰ eis inē cū in illis letitia & tristitia appet si.n.apximetur ꝯueniens dilatāt se super illud ꝙ ē signū letię,si disconueniēs se cōstringunt ꝙ est signū tristitię ergo inest etiā inipsis appetitꝰ cōcupiscibilis & phantasia inde terminata & impfecta nō distincta saltē organice atactu,inhoc ergo totus sermo nr̄ de anima preterq̄ de intellectiua perficitur de qua nūc a nobis sermo fiat que est in.4.animatoꝝ gradu.p. ergo sciendū ꝙ isti.4.animaꝝ gradus se hn̄t tanq̄ superius & inferius nā vbi sensitiuuꝫ ibi & vegetatiu ū& nō ecōtra & vbi ē sm̄ locū motiuuꝫ ibi & vegetatiuuꝫ & sensitiuum at non vice versa & vbi intellectiuuꝫ ibi vegetatiuuꝫ sm̄ locuꝫ motiuuꝫ & sensitiuuꝫ & nō ecōuerso de illa ergo que intellectiua dr̄ nunc ē

Cōcurrētia ad motū localem.

Sermo de anima intellectiua.

loquendũ,duobus modis inquãtu3.s.anima est hõis & intellecti
ua dr̃,vel inq̃ntu3 ipsa intellectus est,sine.n.ista distinctione,cla
rã sciã3 hr̃e non possum⁹ de ipsa,neq3 difficultates soluere esset
possibile,veꝝ ↄfusio magis in intellectu cãt̃,ideo nota ꝙ in q̃n
tu3 anima dr̃,non põt esse sine corpore q̄a anima diffinitur per
corpus.2.de anima,anima ẽ act⁹ corporis omne.n.ꝙ est.p.ema
nandi a se actiones que sunt voluntarie,dr̃ anima,ideo Ar.2.de
anima.26.inqt ꝙ bene opinat̃ ille cui vr̃,neq3 sine corpore ani-
mã esse,neq3 ipsa3 aliꝗ corpus esse,Intellect⁹ aũt dicit virtute3
abstractã a corpore vere immateriale3 pt̃.n.2.de anima.21.intel
lectu3 esse aliud genus animę a predictis,a quib⁹ separat̃ tãq̄ p
petuu3 a corruptibili,& inquit Aue.ibi in com.dignius,ẽ vt sit
nõ anima,dr̃ia.n.ẽ inter intellectu3,& anima3,pp hoc antiquos
reprehẽdit Ar.qui dr̃ia3 non fecerunt inter animã & intellectũ,
qui ẽ natura anima superior,vt Temisti⁹,Simplici⁹,& Iohãnes
grãmatic⁹ tenẽt,de ista aũt intellectiua forma vt ẽ anima,mul-
te oriunt̃ difficultates q̃s polliceor ptractatuꝝ determiuate.p:
ergo orit̃ lis & qõ,an ista anima sit distincta loco & subtc ab
aliis,vel vna sit sm̃ subm,multiplicata aũt sm̃ virtutes,ambigũt
.n.doctores in hoc ideo q̄d sentia3 declarare intendo,dico ergo
cu3 Themistio,animas plures in hõe ↄtineri vt Plato dicebat ri
diculũ ẽ mẽbro distinctas,hoc idẽ Aue.dicit.p.de anima cõ.60.
& ꝙ forti⁹ ẽ,ista op̃io impugnat̃ ab Ar.p.d̃ anima.t.90.& vsq3
ad fine3 libri,querit.n.Ar.t.91.si anima subto ptibilis sit & suba
quid ẽ ꝙ anima3 continet vt per ipsã ↄpõtu3 animatu3 sit vnũ
non.n.illud continẽs anima3 intali vnitate esse põt corpus,q̄a
potius anima vr̃ continere corpus in vnitate q̄ corpus anima3
cũ anima egrediente a corpore,corpus disoluat̃,denotatq3 hoc
nomen anima vite principiu3,si ergo aliquid aliud preter corp⁹
ipsã anima3 vna3 facit illud non est nisi anima de qua vlterius
quero,an multaꝝ partiũ sit,si.n.anima que facit .p. animã quid
vnum non est vna,non vr̃ maior r̃o,de.2. q̄ de.p.op̃t ergo dr̃e
animã esse suba3 & subto vnã & ista est op̃io Ar.sm̃ Simpliciũ
potestate tñ ẽ plures,ideo iteꝝ querit̃,departib⁹ ipsi⁹ quas di-
cis hr̃e q̄ poẽ3 habeat vnaq3q3 eaꝝ incorpore,an oẽs sint inqua
libet parte corporis,an alia sit in alia,& altera in altera sicut.n
tota anima totum corpus continet,ita vuaqueq3 eius ps debet
possidere propriã corporis partẽ ꝙ vr̃ in possibile q̄a quã pte3:
assignabim⁹ intellectiue? difficile.n.ẽ assignare a aliquã partẽ cũ

Ani.ẽ subto vna sm̃ Simplicius.

non sit

non est organica virtus, & nota ꝙ nullã q̃titatẽ molis retinet sed solũ virtutis, q̃a limitata ẽ quo ad virtutẽ & potentiã, ẽ que in q̃libet parte corporis sm̃ totalitatẽ suę essentię non aũt pōę, cuius prima opatio ẽ viuificare ꝙ aũt anime subito non differat ꝓbaẗ ab Ar. exẽplo animalium in sectoꝝ, & plantaꝝ, que diuise videnẗ viuere vsq; ad certum tẽpus & mouenẗ sm̃ locũ, partes .n. ille hñt animã nõ numero eãdez sed spẽ, ante diuisionẽ, ergo intalibꝰ anima erat vna numero intoto corpore & erat ꝑ totũ corpꝰ, & oẽz ptez corporis expansa, non ergo diuisa est subito si cut dicebat Plato ꝙ erãt diuise locis & intercapedinibus diffe rentes, animę aũt principatus sm̃ oẽs suas potestates in corde ẽ sm̃ Ar. de intellectiua aũt loquẽdo Ar. ait in libro de partibus animaliũ ꝙ sola mens venit deforis, estq; subã simplex, incorporea, inuisibilis intellectualis, sine figura, cũ ratione suas exercẽs operationes organis mediantibus, hñes intellectuz insui pu rissimã partẽ & vt oculus ẽ incorpore, ita est intellectus in ani ma cogitatiua aũt est inpte sẽsitiua vt inq̃t Simplicius. 2. de anima. 27. vbi inquit Ar. ꝙ quibusdã inẽ cogitatiuũ & intellectiuũ vnde nota ꝙ inter pōas animę que simul sũt in eadẽ essentia ↄiuncte intellectus ꝑticularis q̃ dr̃ passiuꝰ. 3. de anima, cō. 5. & . 20. ↄiungiẗ in hōe cũ aliis potẽtiis, at intellectꝰ ꝑ quẽ hõ discurrit ẽ abstractꝰ & d̃ foris aduenit anime, & nõ ẽ d̃ potẽtiis animę quẽ solũ ↄtingit separi vt ꝑpetuũ a cõcurriptibili, ideo errauit Pōpo natius in suo libro de anima hoc nõ cognoscẽs, intellectꝰ ergo non se ht̃ vt cetere pōe animę q̃a nõ ẽ coniunctus organo cor porali at eleuatꝰ, inmixtus nõ eductꝰ de pōa mãe, & nota ꝙ la tini oẽs asserũt ꝙ nõ sũt ponende plures animę sed tantuz vna licet inquolibet animato possint esse plures forme sbales quaz opioez tenet Scotus. 2. sen. disti. xv. q. vnica Tommas ↄtra genti les, & inlibris de anima & Gregorius Ariminẽsis. 2. sen. disti. 16. q. 3. art. p. Albertus, Egidius, Paulus, Gaetanus, & alii hoc dicũt oppōz autem tenet Ocham. vnde ait Scotus ꝙ Elementa inmisto manẽt virtualiẗ vt vegetatiua sẽsitiua & intellectiua, de qua taudem concludunt Doctores latini antiqui & noui pro vt iaz paulo superius dixi ipsam. s. animã intellectiuã continere sensitiuã virtualiter & vegetatiuã que sunt incōposibiles ineodẽ, & nota ꝙ vnã formã virtualiẗ ↄtinere aliã nõ ẽ aliud q̃ illã formã principiare omnes effectus & operationes quas pōt alia forma incipere, & dicunt isti si in hōe esset anima sensitiua sequereẗ,

Ani. loco diuise sunt sm̃ Platonem.

Notãdum.

Error Pomponatii.

Elemẽta manere in mixto virtualiẗ sm̃ Scotũ.

ꝙ anima rõlis informaret brutũ,cũ informaret ꝯpositũ exmã & anima sẽsitiua & dicũt sensationes & act⁹ appetituũ sẽsitiuorũ nõrecipi in anima,at inqbusdã põiis sensitiuis realiter distinctis ab anima que sm̃ illos sũt accidentia animę,& sic respõdent ad rões que possent fieri ꝑ parte oppõta·s.ꝙ in possibile est in eodẽ instãti ꝯtraria esse ineodẽ vt vr̃ sequi si non distinguãt̃ quia in eode3 hõe est act⁹ appetẽdi aliquid & act⁹ renuendi illud,ẽt sensationes sũt subiue in anima nõ intellectiua ergo insensitiua et per ꝯsequens distinguntur,que aũt sit responsio diximo dat̃ ergo sm̃ latinos vegetatiua que est a virtute que est in semine sensitiua que est ab influentia celi & rõlis que per creatioue3 ad uenit de foris sue materie,inquib⁹ talis est ordo ꝑ qdqd hʒ perfectionis vegetatiua totũ illud hʒ & anima sensitiua & eminẽti⁹ & quidquid hʒ vegetatiua,& sensitiua,totũ id hʒ rõlis anima ꝙ Ar.2.de anima.12.dixit per exẽplu3 dicens ꝙ vt tetragonũ ꝯtinet trigonu3.i.figura.4.anguloꝝ ꝯtinet figurã.3.anguloꝝ,& vt pẽthagouũ.i.figura.5.anguloꝝ ꝯtinet tetragonũ & trigonũ,ita rõlis anima ꝯtinet vegetatiuã & sensitiuã que.3.anime nõ sunt distincte,in hõe sed vna continet virtute alias duas:s.rõlis veꝝ ergo su3 alterius opinionis & teneo ꝙ intellectiua realiter distinguat̃ a sensitiua & ꝙ ista nõ ꝯtinet alias que dr̃a sũpta ẽ ab intrinseco ipsaꝝ põaꝝ & ẽt ab extrinseco rõe diuersi modi illas ꝓducendi & respũ diuersaꝝ põaꝝ.sensitiua.n.educta ẽ de põa mãę & inmediate cãta ab ipsis q̃litatib⁹ vt dicebat Alex. accidere etiã de intellectiua ꝙ Gale.abscribit̃ etiã, animã.s.esse cõplexione3 cu3 perdiuersas cõplexiones hõiu3 appareãt diuerse passiones que anime attribunt̃ vt colerici ꝓmpti sunt ad irã sanguinei ad gaudiũ,Melãconici ad tristitiã & flegmatici ad pigritiam vt ergo a q̃litatib⁹ ꝯtrariis cõplexio destruit̃ ita & anima cõrũpitur,sed opor Gale.fuisse alterius oponis & ꝙ hoc intelligat de sẽsitiua qa insuo libro de spmate inqt ꝙ vt lux solis que incorruptibilis est perficit suã operatione3 que est illuminare,& nõ recipit cõrruptionẽ neq diuisionẽ ita anima intellectiua ẽin corruptibilis & ꝙ anima a corpore discedit,sine ei⁹ ꝯruptione ꝙ pt̃ ibi,ẽt Porphi. phi.Alpętragoras Astro.& Tholo.in suo almagest. dicũt hoc,Intellectiua ergo minime ẽ ꝯruptibilis a subã .n.elementoꝝ & a ñã eoꝝ non põt fieri virtus distinguens aut ꝯprehensiua Aue.3.de anima.5.cõ·ꝯtra Alexandrũ de ista ergo intellectina anima,non est dubiũ ꝙ nõ identificatur cũ sensitiua

A quo dpẽ deãt põe animę & qũo se habeãt ꝑ ordinem.

Opi.de anima Ga.vera

Cõt.Alexã.

virtute

virtute seu anima, verū omni distinctione possibili reperiri absp sa distinguitur & separatur de intellectu aūt passiuo.i.de cogitatiua non sic loquor cū etiā organica virtus sit ex elemētis & qlitatib⁹ resultās, cū sensitiua.n.identificat & ipsius spes ē, An aūt intellect⁹ det esse vel assistat corpori humano dico hac rāe posse ꝓbare animā intellectiuā esse formā subālem hōis, vt te nēt latini & inter grecos Alexāder aphrodise⁹ & de mēte Auer rois, Alexāder Achillinus, & oēs tenentes animę mortalitatem quia ꝓprius & vltimus finis hōis ē operatio animę intellectiuę per Ar.p.&.10.Ethi.ergo anima intellectiua ē forma substātialis hōis, qa diuersitas ꝓpriorū finiū in reb⁹ est exdiuersitate substātialis formæ, ergo anima intellectiua dat esse hōi, cū sm̄ ipsū sit suba & est act⁹ vel pfectio corporis ergo forma sbalis alicuius ꝯpoti .s. hōis & p ipsā homo ꝯstituitur, in esse specifico & distinguitur a quocūq alio animali, etiā. 12.Metha.16.&.17. ingt Ar.animā intellectiuā esse formalē cāā hōis. Etiā homo intelligit, perse ipsum non per suā mām ergo per suā formā.s.intellectiuā ergo intellectiua est forma hōis nō accidētalis vt pt ergo subalis, non.n.est possibile ꝙ aliqua res operet per aliquod tāq per.p.operādi qn perillud aliquomō habeat esse illud & qa quo aliqd operatur est forma operātis, ideo illud per ꝙ.p.aliqd operatur si est suba est forma subalis eius, anima autem intelligimus cū ipsa ablata, intelligere auferatur, & remoto intellectu ab hōe non dr̄ homo, nisi equoce, Etiā si solū assisteret, intellectus sortes fuisset āteq esset generat⁹, qa qn̄cumq fuit forma substālialis alicuius illud tale fuit, at intellect⁹ qui ē forma subalis sortis fuit āteq sortes esset quia est eternus ergo sortes fuit āteq generetur, & ꝙ ista sit mēs Aue. ēt ꝓbat Achillinus istomodo ex via vnitatis homo.n.est vnū essentialiter ergo non assistit intellectus corpori informato p cogitatiuā intelligo aīs.de hōe cōpōto ex intellectu & corpore pt ꝯn̄a quia vnitas essentialis ē maior vnitas q illa que ē per solū assisteutiā assumptū ē Aue. 5.Metha.7.si ē aliqua dr̄ia subalis alicuius tūc agregatū ex eis ē vnū esse ntiale homo aūt ht̄ dr̄iā essensialē quia.7.Metha.42. .12.Metha.49.homo ē vnus diffiōe &.10.Ethi.cap..8ver⁹ homo est intellectus, hō ergo sm̄ ipsū ht̄ essentiā & existētiā ab intellectu inquit.n.Auer.10.Ethi.cap.9.ꝯueniēs est opinari ꝙ existētia cuiuscūq hōis inquātū homo est per hāc subā que dr̄ intellect⁹ cū sit quid meli⁹ existēs in eo ēt quia intellectus possibilis

Qō an intellect⁹ det eē homini.

Probatio Achillini.

ip.cõtinuatione,ꝯtinuatᷣ,nobis per nãꝫ ergo ẽ essentia nobis nã
lis,añs.ẽ Aue.3.de anima.20.ẽt rãlitas ẽ dr̃ia existẽs in quidita
te hõis.7.Metha.11.esse aũt rãle ẽ esse subale suptũ ab intellectu
ergo intellectᵒ dat esse formaliter.12.n.cõ. ibidẽ Auer.hõ cõpo
nitur ex.2.nãis.s. animalitate & rãlitate ergo,insuper hᷣ hõ vitã
sm̃ intellectuꝫ ergo ab ipso hᷣ esse formalitᷣ qa omnis forma dat
esse,intellectus ẽ forma ergo dat esse,non accidentale,quia ꝙ ꝯ
ueniret hõi p intellectuꝫ accidentaliter cõuenirẽt ergo subalis,ait
.n.Auer.3.de anima cõ.p.hõ differt ab aliis per rãle que est dr̃ia
ẽẽntialis & ꝓpria sũpta a forma intrinsece informãte.Etiaꝫ ista
forma ẽ cõsiderata anãli.2.phi.ergo nõ ẽ seperatᵒa mag.4.phi.
.17.rãlitas ẽ in hõe vt forma insubto,ista ergo est via latinoꝝ te
nẽtiũ animã intellectiuaꝫ ẽẽ multiplicata ad numeꝝ indiuiduo
rũ & ẽt ẽ via Alex. asserẽtis ipsã corruptibilẽ & ẽ opio q̃ nos
lumine fidei illustrati debemᵒ cõcedere & illi firmiter adherere,
Quã cũ veraꝫ iudiceꝫ nou tñ sm̃ Ar.& Auer.doctrinã credo es
se cõcedẽdaꝫ & in hoc cũ Gãdauẽse.cõuenio cui cõtradicit Au
stinus Suessanᵒ inlibro suo de Intellectu.s.ꝙ animã intellectiuã
esse inmortaleꝫ & formaꝫ dãtem esse implicat cõtradictioneꝫ ꝙ
ergo sit forma hõis assistens solum & non dans esse,est Ar. qui
dicit.2.de anima ꝙ intellectᵒ ẽ in hõe vt nauta in naui vbi solũ
assistit vt pᷣ omnibᵒ,ẽt sequeretᷣ ꝙ hõ non esset generabilis &
corruptibilis inquãtuꝫ hõ si non hr̃t esse a cogitatiua vt tenet
Auer.3.de anima.5.&.20.cũ intellectiua forma non sit generabi
lis & corruptibilis,ẽt sequeretᷣ ipsã multiplicari ꝙ falsũ quia ad
ueniret mãę mediantibus dimensionibus interminatis vt facit
omnis forma dãs esse alicui inqt Au.p.cap. de suba orbis,& sic
esset extensa vt arguit Aue.de intelligentia si vniretᷣ,orbi p in
formaeꝫ,Insuper anima intellectiua non ẽ in potestate agẽtis cũ
ab extrinseco veniat ẽt inqt Au.3.de anima.5.19.& alibi intellec
tũ.p.vniri hõi sm̃ speꝫ q̃ sm̃ indiuiduũ ꝙ nõ esset si darᷣt esse,ac
tᵒ.n.& generationes sũt singulariũ,vnit ergo intellectᵒ hõi vt
motor motori & vnitᷣ hõi mediantibᵒ phãtasmatibᵒ a quibᵒ ẽt
mouetᷣ,& intellectus vtitᷣ corpore vt instrumẽto,fit ergo vnũ
ex intellectu & hõe sm̃ operationẽ,& ẽ forma humani corpo
ri assistẽs,cogitatiua aũt dat esse hõi p Auer.3.de anima.20.&
.36.vnuꝫ auteꝫ subiectum habet tantuꝫ vnaꝫ formaꝫ a qua hᷣ es
se per Aue.p.cap.de substãtia orbis,&.8.phi.77.forma cũ sit per
fectio mãę est in qualibet parte ipsius,vbi dr̃,si põa primi mo

toris esset

toris esset inmagnitudine diuideret, idem.12. Metha.co.46. sic de anima intellectiua diceret q̄ iam supra negauim⁹ Auer. ergo tenet q̄ intellectus passiu⁹ sit forma subalis hōis & p hunc hō distinguit ab aliis animalib⁹, & p intellectū passiuū intelligit cogitatiuā humanā, cū.n. hō ꝯicēt cū aliis animalib⁹ in animalitate illud ergo per q̄ excedit ōne aliud animal, est dr̄ia specifica ei⁹ & illa que cōsequnt, sūt accidentalia, illud aūt ē cogitatiua, ē ergo forma subalis hōis, que ꝑducit ad ꝑductionē ꝯpoti vt omnis forma dās esse ꝯpoto ꝑducit.12. Metha.16. intellectus aūt non est hm̄, cū veniat deforis, q̄ si daret esse māe depēderet a mā, q̄ falsū est, qa intelligere nō depēdet a mā, ergo neq̄ intellectus qa nō plus depēdet forma q̄ illius opatio, intellect⁹ ergo non est in mā.3. de anima.6. & nō est mālis.3. de anima.4. & nō est act⁹ corporis.2. de anima.2. ergo non est forma dās esse cuꝫ eternū non det esse corruptibili de hac mā loquit Iohānes Baccho. in quolibetis.q.p.&.2. sen. disti.19.q. vnica doctorum ergo diuersitas opiouꝫ appet & illoꝝ fūdamenta p illoꝝ opiob⁹ desensandis, In hac ergo difficultate & in hoc quesito.p. sciendum q̄ illa anima dr̄ informare corpus, que distinguit & seperat ipsū a quocūq̄ alio corpore, & tūc dat esse ipsi corpori qn ipsū per ipsā & ab ipsa suscipit suū esse ꝓpriū specificū & ab ipsa hēt suaꝫ ꝓpriaꝫ actualē extistentiā, dare ergo esse est suscipere nōen ab eo & esse, querit ergo an sic vniat ipse corpori anima intellectiua q̄ corpus habeat esse in actu specifico per ipsam vel potius sit forma assistens q̄ idem est ac si diceremus⁹, an anima intellectiua reperiat inmixto solū per operationē & per.2. ꝑfectionē vel vt forma dans esse sibi.p. perfectioneꝫ itaq̄ ꝯstituat ipsū in esse, tali specifico determinando igitur, in hac dispne quid sentiā dico, Intellectū vniri corpori non vt forma materię sed vt motor mobili, & vt nauta naui & intelligentia orbi.s. per ꝯtactū virtutis & p assistentiā & per modū presentialitatis soluꝫ adiuuat.n. corpus ab ipsa per sui presentiā inhis que corp⁹ exse facere non pōt vt intelligere, & dicēdū est de anima intellectiua respu corporis inquo est vt d̄ intelligentia respu celi que forma ē ipsi⁹ p Au.p. celi.95.&.p. cap. de suba orbis.8. phi.52. nō tm̄ constituens subm cum non dependeat subm ab ipsa, sic intellect⁹ vnit corpori p opationē tātū celū.n. vt opet intelligētia indiget que nō depēdet amā & a celo lz sine ipso esse nō possit intelligentia, vt sine ꝯlōne non possūt ēē ꝑmisse, tm̄ ꝯlō vt sciūt Logici non est

Notādum.

Decisio difficultatis.

Nota : de essentia, neque dat ꝓpriū esse p̄missis, Et scias ꝙ ista anima in hōe respu māę dr̄ forma, respu aūt corporis dr̄ anima.p.mō est actus illius pfectibilis.2.mō est actus rei pfectę, actus dico simplex nō eductus de pōa māę, est ergo in hōe ista virtus intelligendi cū de facto intelligat que dr̄ intellectiua que virt⁹ est realiter disticta ab anima que dat esse hōi & est ipsa cogitatiua

Opi.ꝓpria. a qua teneo ꝙ hō hꝫ esse specificū & formale, que ꝓducitur ad ꝓductionē ɔpōti & ad eius corruptionē corrūpitur, cū virtus organica sit, & ex mā ꝓducta, si.n.intellectiua anima daret esse hō.:.tūc ex duob⁹ inactu fieret vnuꝫ pse ꝙ ē ɔtra Ar.8.Metha.
.15.2.de anima.t.7.ɔn̄a pꝫ qa anima intellectiua ē quoddaꝫ ens actu ergo exaduentu animę istius dantis esse perse fit vnū ens actu, si.n.cogitatiua dat esse aliis animalib⁹ que est ratio ꝙ non det esse homini ? si .n. homo intrinsece, & formaliter est hō per intellectiuā cū sit inse incorruptibilis ergo hō inquātū hō nō ē corruptibilis sed inquātuꝫ animal ꝙ falsū vt pꝫ intellect⁹ ergo

Cōt.Achil. soluꝫ assistit sm̄ Ar.& sm̄ Auer.dicat quid velit Achillinus cogitatiua aūt est forma inhr̄es cuꝫ de intellectu sit dicenduꝫ potius non esse animā q̄ esse animaꝫ vt iaꝫ dixi qui & sp̄us dr̄ duꝫ ɔtemplatur, animus duꝫ sapit, & rāo duꝫ discurrit & intellectus duꝫ intelligit, ad fundamenta aūt alterius opiōis respondere nō est difficile, cū diffinitio animę Ar.2.de anima sit non vniuoce, ɔpetens, sed equiuoce intellectui vt tenet Auer.ɔtra Alexandrū neqꝫ ɔpetit intellectui inse quia sic nō est anima hō.n.hꝫ esse actuale etiā circūscripta actualitate intellect⁹ a sua cogitatiua que adeo pfecta in hōe reperitur ꝙ eius virtus est cognoscere cōponere diuidere, & sylogizare in aliis aūt nō sic intellectus aūt nec vnitur māe hōis nec forme nec alicui parti ipsius cuꝫ sit vna pfecta suba infima in orbe qui non est actus vniri cuilibet organo cogitāte sed illis solū cogitanti cognitione humana ꝙ dico pp bruta cogitantia circha bonuꝫ vtile, pꝫ ergo ex dictis respo

Rep̄o ad rationes. ad rāes in oppoꝫ & dico ad.p.ꝙ falsuꝫ est vltimuꝫ fineꝫ hōis esse operationeꝫ animę intellectiuę, sed ipsius cogitatiuę loquēdo de operatione que est de essentia hōis hęc autem non est intelligere, cū infans hō sit nō t̄n intelligit nisi in etate pfecta & ideo dico ꝙ intelligere in hōie perficit ipsuꝫ perfectione accidentali cuꝫ non sit de eius intrinseca rāe formali intelligere, neqꝫ finis ē hōis inqn̄tuꝫ hō sed hōis pfecti ista extrinseca & accidentali pfectione, non ergo concludit p̄imuꝫ argumentuꝫ ne p p ipsam

intellectiuam

intellectiuā vt dixi ↄstituitur in esse specifico sed per intellectū q dr̄ cogitatiua q est intellect⁹ passiu⁹, de quo loquūt auctoritates aducte ꝑ parte oppōta nr̄e ↄclusioni inqua nos determinamus ꝙ intellect⁹ non est anima sed forma abstracta & inmālis & ē vltima intelligētiaꝝ p Au.3.de anima.19.adueniens anime vt.n.oculus est in corpore ita intellect⁹ in anima vt superi⁹ dixi reperitꝙ inhominū ↄgregatione veluti in vna sphera cui ↄtinuat, illa intelligētia qui sēper indiget phātasmate adhoc, vt hō p ipsuȝ aliquid intelligat, & vt sic dr̄ human⁹ intellectus, & anima intellectiua hōis, quē intellectus posuit Aue.3.de anima co.5.vnicum sm̄ esse suum, & pse, p accidens autem & sm̄ indiuiduoruȝ multitudinem esse plurificatūȝ, que opinio, an sit vera vel falsa discutiendū est in susequentibus, Quo circha inhac difficultate arguit.p.ꝑ asserentib⁹ intellectum esse multiplicatū, vt dicut latini omnes fere, & int grēcos Alexā. oēsꝙ asserentes intellectuȝ informare hōeȝ cū ↄna sit valida dat esse hōi ergo est multiplicatus quia plures sūt hōes quoꝝ quilibet ē hō per ipsū ergo plures sūt intellectus quia non stat multiplicatio caꝝ formaliū, sine multiplicatione forme aliter peribit demō Ar.12.Metha.49. probantis non esse plures celos primos quia non possunt esse plures primi motores sic in presenti non possunt esse plures intellectus ergo non possunt esse plures hōes, Itē posita vnitate intellect⁹ ↄtraria sūt in illo, vt oppīoes cōtradictorioꝝ & assēsus eoꝝ & cūingnorātia & scientia dubitare ↄtingit aut ergo sūt plures intellect⁹ aut ista verificātur de eodē ēt sequit vt ait Au.cō.5.3.de anima ꝙ quidquid ego intelligerē & tu intelligeres & ꝙ ego haberē esse p esse tui, tu vero p esse mei ꝙ appet falsum ēt sic sequeret ꝙ intellect⁹ sortis esset āteq̄ esset sortes, Insuper nullū vnū numero simpliciter ad idē obtuȝ opatū eodē mō aprehēsuȝ pōt act⁹ volūtatis ↄtradictorios at ego eligo aliquid, tu vero fugis ergo non est vnum numero pp hoc ergo & alias rāes ista opīo opinatur ridicula & monstruosa & .D.Tōmas fecit librū ↄtra vnitateȝ intellect⁹ & in.p.parte summę & .2.ↄtra gentiles & in.q.disputatis de anima, inuehitur contra istā opinionē, esset.n.omniū hominū vna intellectio & vnū phātasma ꝙ falsū ē & pperā dictū, sed ista opīo ;nō est fatua vt appet immo fatuū ē dr̄e oppoȝ de mēte Ar.vt opinatur Temistius, & simplici⁹, & Au.5.cō.3.de anima licet.n.ex Ar.nō explicite extrahatur veꝝ est necesse ipsū fateri hoc si que abipso alibi

Qō an intellect⁹ sit vnicus.

Contra D. Tommam.

E

dicta sũt põderabimus.12.n.Metha.49.dr̃ ꝙ in his que a mã nõ dependẽt non est nisi vnuȝ indiuiduum in sua spẽ vt ẽ intellectus, omnis nãꝙ plurificatio fit rãe mãe quante & extensę p quãtitatẽ, vbi aũt ista non reperit̃ non fit ista multiplicatio, Insuper arguit̃ ꝑ ista opiõe si.n.intellect⁹ esset multiplicat⁹ per se seque ret̃ ꝙ esset hoc aliqd & singulare & per ꝯñs aut corp⁹ aut virt⁹ incorpore, ꝙ falsũ cũ non sit act⁹ educt⁹ de põa mãę sm̃ veritatem, verꝫ est simplex inmãlis in generabilis, & inꝯruptibilis etiã sequeretur ꝙ eritiens intelligibile in põa vt singulare est intelligibile & ꝑ ꝯñs abstraheretur ab intellectu agente & reciperetur in possibili ergo idem reciperet se ipsũ & ideȝ esset mouens & motuȝ ꝙ est inpossibile etiam sequeret̃ vt dr̃.3.de anima con.5.ꝙ si intellect⁹, inte & inme nũerarẽt ergo forme rei intellectę a te & ame que sũt in intellectu tuo & meo nũero sũt duo & tũc ab istis.2.formis nũero diuersis in intellectu tuo & meo possũ abstraher̃ formã vniuersalẽ & ista spes abstracta, vniuersalis a te & a me ẽ alia ꝑꝑ aliũ, & aliũ intellectũ inte & inme & per ꝯñs de illis duob⁹ vniuersalibus poterit alia cõis abstrahi sic in infinituȝ ꝙ falsum, per istas ergo & ꝯsimiles alias rães appet ꝙ ista opio nõ ẽ ita fictitia vt existimat Petr⁹ ille Põponatius & D. Tommas quia aliter sequeret̃ ꝙ res intellecta inte & inme esset vnũ in spẽ & plura inindiuiduo & ꝙ discipulus nõ posset addiscer̃ a mr̃o nisi scĩa sit virt⁹ generãs & creãs scĩaȝ que ẽ in discipulo vt ignis generat ignẽ.3.de anima infine.cõ 5.& Tem. cap.32.&.33.sed ne ãbiguitas cãet ꝯfusionẽ in intellectu tuo isti⁹ termini, Intellect⁹ & vt scias dequo vera ẽ ꝯlõ & đ quo falsa, cũ

Distinctio đ intellectu.

dico intellectũ ẽẽ vnicũ & nõ multiplicatũ sm̃ Ar. scias ꝙ ꝑ intellectũ aut intelligim⁹: Intellectũ mãlẽ q dr̃ possibilis aut intelligim⁹ intellectũ agẽtẽ, vel intellectũ passiuũ vel speculatiuũ, vel practicũ, vel intellectũ adeptũ vel intellectũ in habitu oẽs.n.isti termini đ intellectu verificãt̃ appud doct.de intellectu mãli vel possibili loquẽdo dico ꝙ asserẽtes esse virtutẽ generabilẽ, & ꝯruptibilẽ vt Alex. nullã viã hñt q̃ possim⁹ ꝯtinuari cũ intellectib⁹ abstractis.3.de anima.36.dr̃ꝙ mãlis qa in põa ad õnia intelligibilia ꝙ.n.ẽ inpõa sm̃ ꝙ est in põa mãle dr̃ vt ẽt ait Alex. in tractatu de intellectu cap.ꝑ.nõ ergo est corporis facultas, neꝙ õnino ẽtiũ actu ẽ, nec hoc aliqd sed simpliciter potestas quedaȝ hui⁹ ꝑfectiõis anime sperꝫ & notionũ susceptiua, đ quo inqt ẽt Temi.2.de anima sup.t.122.ꝙ recipit speȝ sine mã & vt inquit

Auerr.

Au.in disp̃ub⁹ ɔtra Algazelem disp.6.est ɔprehensio intelligibi liũ & ɔphendit intẽtiones õniũ ẽtiũ.p.de anima.65.3.d̃ anima.4 & nullã hẽ insui suba d̃ formis mãlib⁹ & oẽs recipit formas vni uersales mãles,& distinguitur a mã.p.que nõ ɔphẽdẽs recipit solũ oẽs formas pticulars,istẽq intellect⁹ psiscit & illuminat ab agẽte,neq̃ ẽ virt⁹ attributa ɔplexioni vt dicebat Alex.quo iu dicam⁹ infinita in ppõe vniuersali.3.d̃ anima.19.ɔtr.Auẽpace di cẽte hoc nos facere,p intellectũ agẽtẽ,istẽq intellect⁹ ẽ vltim⁹ ingenere abstractorũ prior in nobis intellectu agẽte sm̃ ɔtinua tione3 sm̃ Temi. at sm̃ Alex. est prior generãe.3.de anima.20 q intelligit respu indiuidui,q in se sẽp intelligit & nõ qñq sic & qñq nõ vt respu indiuidui,q nihil intelligit sine cogitatiua q dr̃ intellect⁹ potestatis qa est ipõa oẽs intẽtiões formarũ mã liũ vni⁹saliũ & nõ ẽ in actu aliq ẽtiũ ãteq̃ intelligat illud et effi cit õnia modo similitu inis er receptiõis.3.de anima.18.&.38.his ergo de isto intellectu ɔsideratis d̃ intellectu agẽte loquẽdo di co q differat possibili sm̃ dicentes non esse parte anime sed aut esse deu3 vt Achill.& Suess. aut aliqd aliud vt infra ostenda3 in quo intellect⁹ et inteligibile nõ sũt distincta vt in intellectu põe sm̃ aũt Temi.3.d̃ anima cap.39.possibilis & agẽs sũt vnũ subto rãe aũt solũ differunt.sũtq vnũ vuomõ & duo aliomodo sunt .n.duo p diuersitatẽ actiõis eorũ intellect⁹.n.agẽtis ẽ generare intelligibile in actu.mãlis aũt est recipere, q sm̃ Temi.non po nitur in anima nr̃a nisi sm̃ modũ similitudinis; vbi.n.nõ ẽ vera generatio nõ ẽ agẽs.Ego aũt dico tãdẽ in hac mã q intellect⁹ agẽs distinguit realiter a possibili p virtutẽ recipiẽdi possibili es sentialit ɔpetẽtẽ & p virtutẽ illuminãdi que d̃ agẽte intellectu verificat,quẽ posuit Auic.esse colcodeã & datorẽ formarũ & di co q in hõe necesse ẽ reperiri has duas virtutes ad sciẽtiã in ip so cãdã quarũ vna hẽ oẽs formas vni⁹sales recipe & intelliger & dr̃ intellect⁹ possibilis alia ẽ anime virt⁹ cuius est depurare phãtasmata vt dixi supius insup repitur intellect⁹ passiu⁹.i.cogi tatiua sine qua nihil intelligit anima non tñ in omnibus anima lib⁹ reperit ya non in ape & formica.2.de anima.36.vigetq ista virt⁹ insõno & eqete aliorũ sensuũ Ar.inlibro de memoria & re miniscentia vt accidit de quodã q in sõno inmaginabatur se ce cum esse,& cum expergisceretur visione priuatum se ipsu3 co gnouit,q facile est videre si que dicuntur a Plinio considerent ipse nãq de hoc clarũ & nõ fictitiũ testimoniũ reddidit,ergo de

passiuo nō querit̃.q̄ multiplicet̃ qa nulli dubiū ē ꝙ ē plurificat⁹ cū sit educt⁹ p pōa mãe.sed sermo nr̃ ē d intellectu mãli distinc to realit̃ ab agente de quo dico ꝙ impossibile ē nãliter loquẽdo sm̃ phisica principia ipsū esse multiplicatum lz vt intellect⁹ spe culatiuus sm̃ actū speculandi vel intelligendi multiplicet̃.s.n. sm̃ essentiã suã & sm̃ suã ꝑpriã nãz numeraret̃.& multiplicare tur itaq̄ plures intellect⁹ pticulares p se distincti sub intellectu in cõi repirent̃.tūc esset dicẽdū de quolibet pticulari intellectu ꝙ esset hoc aliqd & singulaꝛ quodã & p ꝯn̄s corp⁹ aūt virt⁹ in corpe ꝙ falsū.ūd scias ꝙ cū intellect⁹ mãlis inse ipso cõsiderat⁹ sit vnic⁹.vnit̃ nobiscū p intẽtiones que sūt in inmaginatiõe nr̃a mediãte illo vniuersali ꝙ ipsemet intellect⁹ mãlis ht̃ penes se q fuit abstract⁹ abeis.& dico ꝙ inpossibile ē ꝙ copuletur cū vno quoq̄ hõiz itaq̄ numeretur ad nūeꝝ eoꝝ.sed remanet incõti nuatione intellectoꝝ per ꝯtinuãez intentionis intellecte & sunt inmaginate intentiones.teneo ergo ꝙ copulatur nobiscum me diãtibus specificis intellectis & mediantib⁹ inmaginationib⁹ & est vnus numero.multiplicatus aūt per accidens sm̃ suã opera tionez postremã.s.vt est intellectus speculatiuus ꝙ qūo intelli gat̃ de claro & dico ꝙ forme immaginate seu phãtasmata que sunt in phantasia & in maginatione hõis.vt phãtasma equi vel leonis & alioꝝ.possunt.2.cõsiderari vel vt sūt forme inmagina te.s.fortis determinati per quas inmaginat̃.Aliomõ vt sūt for me inmaginate illius vel illius indifferenter per q̄s indifferenter quilibet pōt inmaginari & vt sic conueniunt hõi sm̃ sp̄ez ma gis q̄ sm̃ indiuiduū & sicut semp permanent aliqui homines in sp̄e humana ita semper in pōa maginatiua hõis possūt manere sp̄es inmaginate diuersorum.s.hõis & leonis que per intellectū agentẽ possunt fieri intellecta speculabilia sẽper representantia sp̄em hõis & leonis.si ergo ꝯsiderem⁹ intellectuz sm̃ ꝙ recipit sua intellecta & hoc mediãte intellectu agẽte ab actuali inma ginatione vel habituali que ē in illo determinato hõe vel ab il lo signato indiuiduo sic intellecta illa per que intelligit vel spe culat̃ Intellectus vt dependent abinmaginatione illi⁹ indiuidui vel illi⁹ signati cõrumpunt̃ generãt̃.multiplicãt̃.& numerant̃ ad multitudinem istoꝝ signatoꝝ indiuiduoꝝ si.n.ꝯderemus in tellectū sm̃ ꝙ recipit sua intellecta a phãtasia actuali isti⁹ vel il lius hõis indiffrenter virtute intellectus agentis.tūc cū hõ sit sm̃ sp̄em.& indeifferenter acceptus.nõ est generabilis & ꝯrupti

Qūo intellect⁹ multiplicetur.

Opi.ꝑpria.

Distinctio d formis inmaginatis.

bilis qn necessario semper aliqs hō maneat & per cōsequens in actuali phātasia ei⁹ sūt spēs rerꝫ inmaginabilium semper, que ēt possūt fieri virtute intellect⁹ agētis intellecta speculabilia repre sentantia genus & spēꝫ istorꝫ diuersorꝫ inmaginabiliū sequit̄, ꝙ intellectus speculatiu⁹ semper poterit recipere sua intellecta ab inmaginatione illi⁹ & formare sibi aliquas ꝓpōe vniuersales que ꝯueniūt toti spei omnium rerꝫ que cadunt in inmaginatiōe que ꝯueniūt toti spei hōis vel leonis, sic intellect⁹ speculatiu⁹ semꝑ permanet vnus, & de intellectu māli dico ꝙ vt ē ꝑ. actus vel ꝑ. ꝑfectio si ꝯsideretur vt copulat̄, cū phātasmate ꝙ est in inmagi natione istius signati hōis sic multiplicatur ad multiplicationeꝫ illorꝫ indiuiduorꝫ si aūt ꝯsideretur vt copulat̄ cū phantasmate ꝙ est in inmaginatione illius vel illi⁹ indifferent̄ sic nō multipli catur & sēper ei⁹ inmaginatio permanet, & ait Auer. opinādū est ꝙ in anima sūt. 3. intellect⁹ quorꝫ vnus ē intellect⁹ recipiēs, . 2. efficiens. 3. intellectus speculatiuus & . 2. istorum sunt eterni. s. agens & recipiens. 3. vno mō etern⁹ alio mō ꝯruptibilis, ponēs moduꝫ quo est eternus inquit, opinati fumus ꝙ intellectus mā lis est vnus in omnibus hōibus & cuꝫ simus opinati ꝙ spēs hu mana ē eterna manifestuꝫ ꝙ intellectus mālis non est denudat⁹ a principiis cōib⁹, toti spei humane, intellectus ergo speculatiu⁹ respectu eorꝫ est vnus ꝙ verꝫ est & de intellectu agente, cuius eternitas ad singulos hōes nihil vr̄ pertinere, at illuminat oēs vt sol & est post vltimuꝫ motorꝫ celestiuꝫ. s. post motoreꝫ orbis lune, iste ergo virtutes necessario attribuunt̄ anime intellectiue que ē vna forma abstracta aptanata exercer̄ diuersas opānes, q̄ ruꝫ vna realiter ab altera differat, ꝯcludo ergo ꝯtra Alex. & ꝯ tra oēs latinos ꝙ vera est opinio Aue. in via Ar. de vnitate intel lect⁹ mō iā dicto ꝯsiderati, cū vt sic sit inmālis, & sine. ꝑ. multi plicationis ꝙ est mā per Ar. 9. Meth. & . 12. nūerat̄ tm̄ intellectus non in se sed quo ad actuꝫ intelligendi & etiā vt sic, non in se, at vt copulat̄ diuersis hōib⁹ ꝑ phātasmata. i. sm̄ diuersū esse copu latuꝫ nec ꝑꝑ hoc sequit̄ ꝙ ideꝫ esse erit in me & in te qa non est forma alicuius nisi sm̄ ꝙ copulat̄ cuꝫ phantasmatibus que sunt in ei⁹ inmaginatione sed nō sūt eadē phantasmata in me & in te quibus nobis copulat̄, neqꝫ ꝑꝑ hoc sortes fuit antequā esset qa intellect⁹ nō est forma sm̄ ꝙ eternus at vt copulatur, cū phātas matib⁹ que sūt in inmaginatiōe sortis & vt sic nō ꝓcessit sortē nec seqtur ꝙ sortes ēēt incorruptibilis vt hō qa nō ē forma sor

Distinc. Aue. de intellec.

Cōtr. Alex. & Latinos.

Respō adra tiones in cō trarium.

tis vt intellect⁹ at vt copulať cũ phãtasmatib⁹ sic corruptibilis
Respõ ad est ac multiplicat⁹, neq̨ seqť, ꝙ addiscers ꝙ & ego addiscerẽ qa
rationem. hoc nõ fit nisi sm̃ ꝙ copulať cũ phãtasmatib⁹ que nõ sũt eadẽ inte & inme, est ergo vnus hñs vnã latitudinez virtualẽ & põt se copulaŕ diuersis põis inmaginatiuis indiuisis hõib⁹ ac si multiplicareť nũero, põtq̨ vnus nũero existens perficere multos ꝑ suaz copulãez ad illos, intellect⁹ ergo cuz sit quedã essentia particularis, vna nũero põt copulari diuersis hõibus in nũero. s. qñ diuersi hões intelligũt, isteq̨ intellect⁹ coniungiť per applicãez corpori nõ per ꝯtactũ q̃ntitatiuuz, at per spiritualez, vt. n. plures forme intẽtionales plures nũero possũt simul in eodẽ subto esse, eadẽ rãe vna nũero simul vŕ ꝙ possit esse inplurib⁹ subis, ad
Respõ ad alias rães dŕ ꝙ nõ ẽ impossibile ꝙ dicebať qa videm⁹ inaliis po
fundamenta tẽtiis cognoscitiuis vt in visu ꝙ possũt. 2. ꝯtrarie cognitiones si
ptis oppõte mul esse aliqñ. n. videm⁹ albuz & nigruz simul & inmedio & in organo, aliqñ sũt ꝯtrarie spẽs vt Au. inlibro de sensu & sensibili sic poterit hoc esse in intellectu, salte vt ꝯiũct⁹, verꝫ iste rães, lꝫ sm̃ Ar. sint hãc cõclusionẽ ꝓbãtes, nõ tñ ipsã demõstrãt sm̃ veritatez qa vere nõ sic est dicendum, si aliq̄ alti⁹ a nãli lumine nr̃a eleueť cõsideratio vt dicã cũ d̃ anima loq̄r vt Theolog. sit ergo hoc a nobis determinatum solũ in princ. nãli ꝑmanẽdo & in. p. phi. nãlis insistendo, sicut sũt ẽt alie forme abstracte simplices & in mãles. s. intelligẽtie ipse de qb⁹ hoc ꝓbať. 12. Meth. iste. n. forme abstracte de nũero quarꝫ ẽ intellect⁹ nõ sũt extẽse ꝑ q̃ntitatẽ neq̨ intellect⁹ ẽ virt⁹ attributa ꝯplexiõi sed ẽ intrãs corpus ab extrinseco, neq̨ est hoc aliquid corruptibilitasq̨ sue actionis vel operationis nõ arguit corruptibilitatẽ sue essentie at de hoc infra, inquo intellectu possibili ab agẽte cãť simul cũ phãtasmate ꝑtialiť spẽs intelligibilis. Intellect⁹. n. agẽs trasferres de ordine in ordinẽ. i. de ordine sẽsibiliũ in ordinẽ intelligibiliũ. i. facit illa que prius erãt in põa & sensibilia actu intelligibilia ꝓducẽdo spẽz. q intellect⁹ agens facit vniuersalitatez in reb⁹. i. ꝓducit spẽz intelligibilẽ repsentãtẽ rẽ sub ꝓpria ei⁹ rãe & nõ sub cõditionib⁹ indiuiduãtib⁹. Intellectusq̨ possibilis recipit intelligibilez spẽz & cũ ipsa ꝑtialiter ꝓducit intellectionẽ q̃ recipit &
Nota quid ait Scotus. p. sent. d. 3. ꝙ ad actualẽ notitiaz abstr actiuã reqritur
Scotus de spẽs intelligibilis tãq̃ partialis cã illius intellectionis que manet
speciebus. in intellectu possibili post actualez intellectionẽ que spẽs est representatiua & similitudo ipsi⁹ obti que lꝫ sit spũalis vel accidens

dens

dens spūale repreſentat tñ re₃ corporalē,in intellectione aūt ne
ceſſe eſt intellectū phantaſmata ſpeculari,intellectuſq₃ in intelli
gendo debet ſe cōuertere ad phantaſmata ſi aūt intelligit voli
tiones & intellectiones quaꝝ nō sūt phantaſmata dr̄ ꝙ talis ē
connexio iſtatu₃ pōaꝝ.s.phantaſiæ & intellect⁹ ꝓ ſtatu iſtoq₃
intellect⁹ nihil intelligit in vniu̾ſali niſi cui⁹ ſingularē phātaſiat̄
nec eſt alia cōuerſio intellectu⁹ ad phātaſmata niſi ꝙ intelligēs
vniuerſale ſaltē māle vel ſenſibile phātaſiat̄ eius ſingulare & in
tellect⁹ ſic intelligens vniuerſale dr̄ ſe cōuertere ad phantaſma-
ta sm̄ illu₃ ſenſu₃.veꝝ his dictis de potentia de obto ſuo quero Sermo d̄ ob
an qditas rei mālis ſit adeqnatu₃ obm nr̄i intellect⁹ et dr̄ ꝙ ex iecto intel-
eoqa pōa paſſiua pfectiue .s. tantu₃ ad quiditatē iſtā ſe extēdit lectus.
ideo dicēdu₃ eſt ipsā adequatum eſſe obm ipſius.Intellectus.n.
agēs tm̄ pōt facere illa intelligibilia actu que ſolu₃ aphātaſmati
b⁹ repreſentātur ideo intellect⁹ poſſibilis tātum eſt inpōa ad il
la nō.n.poſſum⁹ cognoſcere ſubās abſtractas niſi ex effectib⁹&
a poſteriori, in illa₃ ergo fertur directe intellect⁹ & ſub eius rāe
omnia cōprehendit & spes intelligibilis a particularib⁹ abſtrac
ta ē forma nr̄i intellect⁹ &.p.ſuę actionis que spes ē p ſe ſimili- Quid ſit ſpē
tudo rei mālis ergo intellect⁹ pſe hm̄ qditatē intelligit.s.vt cō ecies.
iunct⁹ ē & nō loquor de intellectu inſe.qa vt ſic pōt ōnia intel
ligere dr̄.n.ꝙ ſi abſtracta nō intelligerēt abintellectu poſſibili
neq₃ abalio intellectu intelligerēt.qa inter abſtracta intellectus
eſt illa forma que eſt maxime omniū intelligibiliū receptiua ex
ſui.n.nā pōt in ens intraſcēdenti & inquocūq₃ cōtento ſub ipſo
ente neq₃ obſtat dictu₃ Scoti in.p.ſen.d.3.q.3.&.2.Metha.q.3.cu₃ Reſp̄io ad
dicat ꝙ intellect⁹ idē nūero pōt aliqd cognoſcere ꝙ non cadit arg. Scoti.
ſub qditate rei mālis cōcedit,in ſe cōſiderato nūc aūt ſermo nr̄
eſt de intellectu cognoſcēte p phātaſmata.& corpi cōiūcto,at
nō de intellectu inſe q pōtrcipeī cognitiōe₃ ōniū ſiue ſint ētia
creata ſiue in creata qa inclinat̄ ad ſuā pfectōe₃ ex ſui nā.que ē
cognoſcere omnia.& non dr̄ violentari reſpectu alicuius intel-
lectionis at non poteſt attingere & effectiue cāre cognitionem
inſe ipſius entis increati intuitiue.cū ad quiditatiuam ipſius dei
cognitionem peruenire non poſſit ſi dicas pouitur ſub ente in
communi ergo coguoſcitur dr̄ ꝙ obiectū naturale.2.accipitur
vel pro illo ad ꝙ inclinatur naturaliter vel ꝓ illo ꝙ eſt realiter
attingibile a pōa etiā dicaſq₃ ens cōe deo & creature eſt obm
adequatū nr̄i intellect⁹ ad ꝙ nālit̄ intellect⁹ nr̄ inclinat̄ & ſcias

ꝙ obm attingibile ab intellectu nr̄o ē ens finitu3 absolutu3 vel
respectiuu3 cui⁹ terminus nōest deus & hoc ꝑ quo cumq̄ statu
sed dico nūc de isto intellectu, ipsu3 recipere, que sūt in pōa in
tellecta, & dr̄ intellect⁹ possibilis, & ista suba nullā hē in sui nāз
deformis mālib⁹ quas recepit, & qa non est corpus neq̄ virtus
iu corpore est non mixtus cu3 materia omnino & est aliud eus
a forma & a materia & congregato ex eis, alia est virtns in ip
sa anima que ab Auer. dicitur, differentia animę. 3. de anima. 18.
& ista agens iutellectus dicitur, secundum ꝙ facit ista intellecta
que est in pōa, omnia in actu intelligere, & facit rē in actu posq̄
erat in pōa q est etiā non passibilis, sed abstract⁹ vt mālis aquo

Differētia inter intellectū agentem & possibilem. perficit, differūt tn̄ qa intellect⁹ possibilis ē abstract⁹ sm̄ suba3 at non sm̄ opāe3 qa nihil intelligit sine phātasmate, ergo quod ammō intellectio ei⁹ vt dependet ab inmaginatione est corrup tibilis, intellectus aūt agens & sm̄ essentiā & sm̄ eius opāe3 est abstractus, si dicat̄ q. 3. de anima ꝯ. 36. dr̄ intellect⁹ possibilis hē

Obiectio cōtra determinata cū responsione. intellectione3 eterna3, per q̄ semper intelligit intellectu3 agentē & .5. cō. 3. de anima vbi dicit ꝙ intellectus mālis si intelligit que sunt potentia intellecta multo magis ea que sunt actu intelliget dicitur ꝙ est veru3 de intellectu inse at vt ē innobis, est abstrac tus per essentiā solu3 non per operationem qa vt sic est ligat⁹ cu3 phantasia, sed intellectus agens sol⁹ est abstractus cu3 non intelligat ꝑ inmaginationē & cōparat̄ luci. 3. de anima. 18. & est prior dignitate & nā intellectu possibili q est ipso prior tempo re in nobis. 3. de anima. 36. isteq̄ intellectus agens trasfert inten tiones inmaginatas de ordine in ordinē, & facit de pōa intellec tis actu intellecta & nihil intelligit eoꝝq̄ sunt hic & est q̄si for ma in intellectu māli agitq̄ intellecta que recipiūt, in intellectu māli, nūq̄ q̄ cessat intellect⁹ agens a creando intellecta simplici ter vt intellect⁹ mālis non cessat inrecipiēdo licet cesset ab hac vel illa creatione & receptione, eius aūt respus ad māle3 intel lectū est respus lucis ad diaphanū & iste intellectus agens cum non fuerit accept⁹ respu alicuius iudiuidui non inuenitur, qn̄q̄ abstraens & quādoq̄ non, veꝝ semp inuenitur abstrahere. 3. de

Quid Tem. de intellectu agente. anima. 20. de quo inqt Temisti⁹ ꝙ nō ponitur in nobis nisi sm̄ modū similitudinis vbi.n. non est vera generatio non est agens inqt Temistius de quo tādem dixi supra ꝙ facit illa que sūt in pōa intelligibilia actu intellecta ꝑ suā inlustrationē vt color nō vī uisi mediāte lumine reddēte ipsū actu visibilē ita intētiones

inmaginate

imaginate & rerꝫ similitudines non mouent intellectū pōꝫ ni si prius ab eo actu intelligant,ꝙ fieri ꝯsueuit mediāte intellect⁹ agētis splendore inpossibilē intellectū ꝓducto iste aūt intellect⁹ agens non ē de⁹,vt Sueſſ.dicit & Acchil.si recte pōderent Cōt.Sueſſa. iā dicta neqꝫ illoꝝ rāes ad hoc ꝓbandū ꝯcludunt vt apparebit & Acchilli. sed ē supma intelligētia supra vltimā intelligētiaꝫ que ē intellect⁹ possibilis inmediate post ipsā lunā,esset.n.ꝺ.omniū reꝝ,cū tn̄ sit.p.solū respū quarundā sub orbe lunę existētiuꝫ,& dr̄ insup ꝙ intellectus nr̄ possibilis si qd intelligit de abstractis,sm̄ ordineꝫ ꝓcedit.p.ꝯprehendēs id ꝙ nobis ē ꝓpinqui⁹,& est intellect⁹ agēs gradatiꝫ deueniēdo vsqꝫ ad deuꝫ,nō ē ergo de⁹ sed animę rālis virt⁹ ꝓut est corpori vnit⁹ vt aūt inse ꝯsideratꝰ ē forma abstracta & inmālis,& hoc demōstrauit Ar.3.de anima.17. cum dixit ꝙ cum in omni natura sit vnum tanq̄ materia cuius est omnia pati & fieri ꝯst aliud cuius est omnia facere, cuꝫ auteꝫ anima sit natura ,ideo in ipsa ista duo reperiūtur.s.virt⁹ omnia recipiēs vt possibilis & virt⁹ illuminās & abstrahēs & ē q̄si forma respū illi⁹ ꝙ ē q̄si mā.& dr̄ intellect⁹ agens ista ergo ꝯcomitātꝰ animā vtrisibilitas hōeꝫ ideo inqt Au.3.de anima cō.19. Ar.ꝯcedit demōeꝫ de intellectu agēte per q̄ demōeꝫ ostēditur, ipsuꝫ esse inmixtum & sepatuꝫ & de necessitate opꝫ cōcederꝰ ꝯsimileꝫ demōeꝫ de intellectu māli vt.n.agens ex hoc ꝙ creet oēs formas māles abstrahēdo eas a mā & trasferendo eas de ordine in ordine opꝫ ꝙ nō sit corp⁹ neqꝫ virt⁹ incorpore sic intellect⁹ mālis debet esse denudat⁹ ab omni mālitate ꝙ nō valeret si intellect⁹ agens nō esset virtus animę nrę ēt.12.Metha.17.recitat Au.opiōeꝫ Alex ponētis soluꝫ intellectū adeptuꝫ inmortaleꝫ.s.intellectuꝫ agēteꝫ,māleꝫ aūt generabileꝫ & corruptibilē & intellectuꝫ in habitu.s.speculatiuū post recitat opiōem Theophrasti & Themistii asserētis intellectuꝫ mālē remanere & ꝙ intellect⁹ agēs ē q̄si forma in intellectu māli q̄sippot⁹ exmā & forma post aūt recitat suaꝫ opioeꝫ & inqt ꝙ intellect⁹ agens ē forma in intellectu māli & ꝙ agit intellecta & recipit ea sm̄ intellectū māleꝫ q est incorruptibilis & de intellectu inhabitu loquēdo dicit ꝙ hꝫ parteꝫ generabilē & corruptibileꝫ illud aūt ꝙ cōrumpitꝰ est actio eius inse aūt nō corrumpitꝰ & abextrinseco intrat nos & inco.17.18.19.&.20.inqt intellectuꝫ agentē,& māleꝫ Solutio ad esse drias animę rālis quaꝝ vna est tanq̄ loc⁹ respū alteri⁹.s.in auctoritatē tellect⁹ mālis repū agētis neqꝫ obstat auctoritas Au.3.de anima Auerr.

ao.dicentis ꝯsidera ergo ꝙ est dña inf opiões Platonis, Temis. & nraꝫ, & nos ꝯuenimꝰ dicit postea cū Alex. inmodo ponẽdi intellectuꝫ agenteꝫ & defferimꝰ ab eo in nā intellectꝰ mālis, nō .n. intelligit Au. se cōuenire cū Alex. vt posuit intellectū agentẽ esse deum quia de hoc nulla est facta mẽtio ab Au. at in modo ponendi intellectū agentẽ quecūꝗ intelligẽtia sit, nā intali mō discrepat a Temist. & cōuenit cū Alex. Temi. n. nō posuit intellectū inqt ipse nisi sm̄ modū similitudinis vnde sm̄ Temi. intellectꝰ agẽs nō agit vere ꝓducẽdo spẽs & intẽtiões in intellectu māli nec mālis vere recipit sed sm̄ similitudinẽ & sm̄ modū intelligendi nr̄uꝫ Alex. aūt opinaẽ, Intellectum agentẽ vere ꝓducere spẽs intelligibiles, & intellectū māleꝫ vere recipe & in hoc ꝯuenit Au. cū Alex. non aūt ẽ ꝯueniẽtia in sub̄a posita sm̄ Ar. .n. & Au. isti intellectꝰ sūt virtutes animę deus aūt non est virtꝰ animę nr̄ę Au. ergo cū Temi. negauit intellectū agẽte ẽẽ deū inqt. n. Au. 3. de anima cō. 5. insolu. 2. q. versus finẽ ꝙ he. 2. virtutes animę non sūt generabiles ac corruptibiles nō. n. actio diuina ẽ reducta ad voluntatẽ humanā vt opatio intellectus agentis que ẽ abstrahere neꝗ est ita imꝓportionatꝰ intellectui possibili vt deꝰ ẽt deꝰ intelligit se sm̄ suā propriā essentiā, intellectꝰ aūt agẽs se ipsū nō sic, & hec inferiora nō intelligit, ꝯcludo ergo ꝙ intellectꝰ agens nō est deus, vt dicūt illi quoꝝ rões alias omitto tanq̄ omnino nihil cōcludentes, An aūt iste intellectus agens ad intellectionẽ cãdā reqratur, ex parte obti solū vel ẽt exparte põe, Theologi discrepãt in ꝓlogo. p. sentẽtiaꝝ ego aūt teneo ꝙ reqraẽ exparte obti cogniti non aūt exparte intellectꝰ possibilis cognoscentis Ar. n. & Au. 3. de anima. 18. dicūt ꝙ est illud cuiꝰ est omnia facere & est habitꝰ sicut lumẽ ꝯparatꝗ intellectum agentem ad intelligibile vt lumẽ ad colorẽ, intelligibile aūt est obtuꝫ ergo, Insuper. 3. de anima. 20. nos opiatur ꝙ nō mouerit ipsū ad ponẽdū intellectū agentẽ nisi hoc ꝙ intellecta speculatiua sunt generatiua sm̄ modū quem diximꝰ, aitꝗ Au. 3. de anima. 18. si vniuersalia haberent esse extra animā nō indigeret Ar. ponere intellectnm agenteꝫ at vniuersalitas ẽ exparte obti ergo eius necessitas ẽ exparte obti actio ergo agentis terminaẽ precise in obto, vt facit ipsū actu intelligibile, de statu aūt in patria qa nō ẽ ẜmo nr̄ queratis a Theologis ego. n. teneo ꝙ ibi reqritur, non pp abstractioẽꝫ at pp cōseruandas spẽs intelligibiles postq̄ cōstitute sunt in esse abstracto, & nota ꝙ sequitur aliqua

An, intellectꝰ reqratur ex pte obti vel põę.

illuminatio

illuminatio intellect⁹ possibilis ex abstractione facta ab ipso in intellectu agēte in phātasmatib⁹ creaturaꝝ.3.n.de anima cō.51. Au.ait ꝙ vt nō solū color sed ēt diaphanū illuminat̄ a luce sic nō solū res mālis sed intellect⁹ possibilis ēt inluminat̄ ab agēte at Au.non loqtur.ibi de intellectu agente.respu posibilis vt intellectus agens vocat̄ habitus vt lux at vt agens est intellect⁹ adept⁹ a possibili Au.ergo ait ꝙ possibilis illuminat̄ ab agente qa cognoscit intellectū agente3 postq̄ adeptus ē sibi cognitione3 omniu3 reꝝ māliu3 vt.t.6.3.de anima dr̄.scias insup ꝙ intellect⁹ accipitur aliqn̄ respu finis & sic differūt intellect⁹ practicus & speculatiu⁹.tūc speculatiuus dr̄ qn̄ ꝯprehendit & nō ordinat ad opaēs iumanētes vel transeūtes.practic⁹ aūt ita.speculatiu⁹ vero intellect⁹ ꝯsiderabit̄ inmā de mortalitate animę cui⁹ finis est scire solū.3.de anima.49.& p intellectu3 speculatiuu3 intelligo intellectu3 māle3 informatu3 intellectionibus abstractis eternis vniꝟsalib⁹ virtute intellect⁹ agētis vt.n.intellect⁹ agēs & recipiēs sunt eterni ita factū ē eternū.de intellectu ēt practico infra loco suo ꝯsiderabit̄.Nūc sit sermo nr̄ đ intellectu in habitu p quem intelligit Au.intellectu speculatiuū pfectū omnino p omnes habit⁹ scientificos & nō per aliquos habit⁹ generales tātu3 vnde qn̄ tot⁹ mot⁹ eius in acquirēdo oē3 sciā3 ē ꝯpletus tūc dr̄ intellect⁹ in habitu isteꝗ intellectus in habitu seipsu3 intelligere pōt nō quatenus ē intellect⁹ qa idē esset intelligens & intelligibile inqn̄tū idē.at quatenus intellect⁹ in actu est idem his que actu intelligunt̄ & quaten⁹ ipse ēt ē intelligibilis cū sit de numero entiū.non sensibiliū ergo intelligibiliū si.n.intellectus vt intellect⁹ se ipsū intelligeret ꝙ intellect⁹ nō esset non intelligeret̄ ab illo ꝙ falsū cū multa que non sūt intellect⁹ ab intellectu intelligāt̄.& nota ꝙ intellect⁹ in habitu ē similis artificibus q hn̄t habitum & possunt per ipsū operari que artis sūt. posteri⁹ꝗ nascitur in artifice pfecto solum & est forma habitus atꝗ perfectio intellect⁹ mālis.qui cu3 ab assidua fuctione in habitu3 red gīt.ita vt perse deinceps opari possit tunc his intellectus gignitur q velut habitus appellatur.De intellectu adepto aūt loquēdo dico ꝙ qnꝗ accipit̄ intellectus in habitu large.p intellectu speculatiuo put acqrit sciā sibi đ ōnib⁹ mālib⁹ reb⁹ & p hoc sibi adept⁹ ē intellectū agēte3 tāq̄ ꝓpriā formā.i.tāq̄ ꝓpriū intelligere & oēs alias subas sepatas.& sic nō distinguitur intellect⁹ in habitu abintellectu adepto.Accipit̄ ēt stricte p

intellectu speculatiuo p vt acyrit sibi intellectū agētes tanq̄ p priā formā.i.tāq̄ ppriū intelligibile intellectū ab eo.& alias substātias separatas mediātib⁹ tn̄ intellectis speculatiuis & iste ē p prie intellect⁹ adept⁹ q sm̄ Alex.solū remanet & nō ē pars anime nr̄e ueq̄ forma mālis, Dat̄,in sup vt supi⁹ dixi alius intellect⁹ qui dr̄ passiu⁹ qui est pōa immaginatiua.3.de anima.20.& accipit̄,p ipsa cogitaua dante esse hōi specificuз de quo iaз dixi,

Qō de.p.cognitu. His ergo de isto termino intellect⁹ ɔsideratis alterā agredior, difficultatē & ē qō de.p.cognitu quero.n.qd.p.cognoscat̄ ab intellectu nr̄o,an vniuersale vel singulare sciatis ergo quosdā ex famigeratis Theologis credidisse nō solū singulare cognosci ab

Opi.Gregorii Arminē. intellectu sed &.p.cognosci q̄ vniuersale vt Greg.Arimi.p.sen.d.5.q.3.ar.2.& inquit inpotentiis subordinatis ydqd pōt virtus inferior pōt & superior.sensus & intellect⁹ sūt pōe subordinate & sens⁹ pōt cognoscere singulare ergo & intellect⁹ qui ē pōa superior sens⁹ vero inferior,Etiā vniuersale nō est aliquid extra animā sed in anima.p.d̄ anima.8.& Au.3.de anima.18.p.post.12.Metha.4.Intellect⁹.n.agens ē q facit vniuersalitatē in reb⁹ ꝙ nō pōt facere,sine precedenti cognitione multoꝝ singulariū cuз a rebus ignotis abstrahere sit inpossibile vnde Au.12.Metha.4.vniuersalia sūt ɔlecta exparticularib⁹ que sūt in intellectu q facit ea vnā intentioneз & accipit inter ea ɔmilitudineз & Au.p.phi.co.5.inqt indiuiduū licet nō sit.p.in scia demonstratiua est tn̄.p.acqsitionis vniuersalis ꝙ est.p.Doctrinę demōnę ēt intellect⁹ format hāc ppositionē iste triāgul⁹ hr̄.3.angulos eq̄les.2.rectis,& istā sortes est hō ergo cognoscit extrema & p ɔsequēs coguoscint singulare ista ergo est sua opio & hoc tenet Burle⁹ .p.phi.& alii,p ista opinione vr̄ esse Au.3.de anima.21.&.22.cū inquit Intellect⁹.p.intelligit simplicia deinde ɔponit ea cum primo cōprehendat sorteз depse & albedineз vnde ɔponit postea res illas dicēdo sortes est alb⁹ & inqt ꝙ opt vt virt⁹ aphēdens simplicia & ɔpōta sit eadē,Huic opioni lʒ non eisdeз rōib⁹ ad-

Opi.D.Antonii Catanei Senēsis de.p.cogni. heret,Dn̄s Antonius Cataneus nr̄,vir eqdeз ingenio & doctrina nr̄a tempestate clarissim⁹ pp verba Au.& Temi.3.de anima con.9.asserentiū ꝙ eadeз virt⁹ diuerso mō disposita ɔprehendit vniuersale & vt sic intellect⁹ dr̄,& singulare & sic sens⁹ vocat̄ sm̄ ipsū ergo ē vna & eadē virt⁹ que dr̄ intellectiua dū vniūsale coguoscit & sensitiua dū pticulare aprehēdit ꝙ dixit in opusculo suo ad Dn̄uз Lactantiū Tholomeū,Quā opioeз pace sua

differim

differis iudico falsã vt ostẽdã insubsequẽtib⁹ ꝑparte ergo oppo sita & ↄtra Gregorium.& alios arguo aucto.Au.3.de anima.36. Cõt.Grego. vbi inqt ꝙ ꝗditas in intellectu nõ hꝫ formã corporalẽ neqꝫ par Armine. ticularẽ,quia intellect⁹ nõ est indiuiduũ quoddã sed solũ intelli git nãm vniuersalẽ cũ & ipse inmãlis sit, Etiam.3.de anima cõ.5. Au.assignat drĩam inter intellectũ & mãm.p.in receptione mã.n. recipit formas pticulares signatas & istas,intellect⁹ aũt abstrac tas & remotas abhic & nũc ꝙ nõ esset verꝫ si intellect⁹ cogno sceret singulare, Insup & p rãem hoc ꝓbaᷣt qa intellect⁹ possibi lis illud solũ intelligit ꝙ est factum de põa intellectu actu intel lectũ ab agente istud aũt non est singulare sed vniuersale ergo solum vniuersale cognoscit, Etiã dictũ est ab Ar.2.de anima ꝙ sens⁹ est singulariũ.2.post.t.21.vnde color nõ.p.vr̃ sed singularis color,Intellect⁹ aũt est vniuersaliũ & Au.p.Metha.ca.5.dixit, ens inprimitᷣ in anima.p.impressione ex quo nota ꝙ intellectus recipit ens in cõi,& non ens particularizatũ saltẽ vt dixi insua .p.impressione falsa ergo est opĩo istoꝝ & falsa ẽ solutio Greg. adrãem Au.cũ dicit ꝙ nõ est addenda illa particula solum,qa sic ꝗntũ ad receptionẽ singulariũ intellect⁹ coincideret cũ.p.mã & sic vt mã non distinguit ita neqꝫ intellect⁹ ꝙ est falsũ neqꝫ in- Cõt.expões tentiones formarꝫ ibi ab Au.ↄsideranᷣt vt inqt Gregori⁹ qa ser- Grego. mo suus solũ est de receptiõe formę particularis & vniuersalis p ꝗ receptionẽ seperat & distinguit mãm primã ab ipso intellec- tu insuper si singulare cognosceretᷣ ab intellectu ergo non vni- uersale ꝙ falsũ.appud oẽs,ꝓbo sequelã,qa aut per eandẽ spẽm cognosceretᷣ vniuersale p ꝗ singularẽ cognoscit aut p aliã nõ p eandem qa tũc idẽ repñsentaret aliqd sub rãe distincti & indistinc ti,vniuersale.n.sub rãe indistincti cognoscitᷣ singularᷣ aũt subrõe distincti , Nec sm̃ est verꝫ qa tũc quot essent intellect⁹ singu- larium tot & essent vniuersaliũ,Vlteri⁹ hoc idem ꝓbatur nã diu sarꝫ põarꝫ diuersa sũt obiecta sed sic est ꝙ sens⁹ & intellect⁹ sũt põe distincte vt nos demonstrauim⁹ ergo & obta sũt distincta sed obm sens⁹ est singularᷣ ergo tale nõ est obm intellect⁹ ergo nõ cognoscitᷣ ab intellectu ideo appet fallitas opiõnis Catanei Cõt.Catani asserentis intellectũ dici ẽt sensũ qa vt mãle ab inmãlis realiᷣt di stinguitᷣ ita intellect⁹ a sensu seperatᷣ in ei⁹ nã,neqꝫ põt esse vna & eadem virtus qm̃ essentie distiugunᷣt ergo.& act⁹ ergo & ope rationes sic eptra qa vna.s.intellect⁹ nõ est educta de põa mãe sed cõicat in nã cum aliis intelligentiis,sensiuum aũt esse fundatᷣ

in mã, virtusq; organica est generabilis & corruptibilis, si ergo sensus & intellect⁹ essent quodadmõ idẽ eadẽ generatiõe generarent̃ & eadem corruptione corrumperẽtur ꝙ falsũ in via Ar. & Au. nõ video ergo q̃uo eadẽ virt⁹ intellect⁹ & sẽs⁹ dici possit, cu; ꝑpria suba sens⁹ ex mixtione elementoꝝ & primarum qualitatum resultet vt dr̃ in predica. relationis intellectus aũt sit virt⁹ abstracta inherẽs anime. Vnde dr̃e esse fundamentalit̃ idẽ cu; intellectu esset dr̃e ꝙ in illo istãti inquo sit sens⁹ in hõe ẽt in eodẽ cãretur intellect⁹ ꝙ falsũ p dicta supi⁹ qa sola mẽs, veni tde foris in puero. n. sunt sens⁹ non tñ intellectus, in ipso reperitur ideo Au. 17. com. p. de celo inqt Puer in etate pueritię non ẽ sapiens neq; insipiens, appet ergo expresse falsitas istius opiõnis & sciatis ꝙ Scot⁹ sup test. 35. 7. Metha. Trõbetta Antonius, Andreas & alii de Scotica secta. Asserunt singulare esse a nobis intelligibile moti ꝑdictis ractionib⁹ addẽdo insup ꝙ nullius ẽ distincta memoria cui⁹ nõ precessit disticta cognitio cũ ergo intellect⁹ recordetur suoꝝ actuũ q sũt circha particularia seqtur ꝙ in ipso ipsoꝝ ẽ distincta notitia Tomist. aũt tenẽt singulare nõ cognosci ab intellectu directe, sed ꝙ intellect⁹. p. abstrahit spe; vniuersalẽ a phantasmatib⁹ deinde ꝯuertendo se ad phãtasmata deuenit in cognitionẽ reflexe illius singularis cuius illud est phãtasma ꝑut appet ex doctrina diui Tõmę in. p. parte summe. q. 57. & . 2. sent. d. 20. vbi tenet ꝙ singularia mãlia. 2. ꝯsiderari possũt vel inq̃ntu; ꝯueniunt in rõe vniuersali specifica & sic ẽt & in eoꝝ absentia ab intellectu cognoscũt̃ vel vt sũt cõstituta in suo esse singulari & sic ẽt. 2. cõsiderari possunt vel reflexe & sic sunt intelligibilia sm̃ Tommam, ẽt in. q. disp. de anima. q. vnica ar. 2. ꝑpe finẽ vbi inquit anima coniuncta corpori cognoscit singulare per quandã reflexionem ex hoc. s. ꝙ aprehendit vniuersale intellibile reuertit̃ in cõsideratõe; particulariũ & suoꝝ actuu;, Alio mõ cognoscit̃ ẽt singulare. s. directe quo mõ non potest cognosci ab intellectu nostro, cum ratione materię non ꝑportionetur intellectui nr̃o & cũ intelligat intellectus solum ꝙ quid est ꝙ est obm ipsius vt supra dixi & ipsam quiditatẽ que est forma vniuersalis abstracta ab ipsa mã. His ergo premissis de opinionib⁹ doctoru; vt difficultatem ista; breuiter absoluamus sciendum est. p. ꝙ singulare de quo inpresenti sermo sit ẽ logice loquendo nã quedam ab intellectu concepta sub ratione qua de plurib⁹ nõ dicibilis ẽ cui oppon it̃ vniuersale

Opi. Scotistarum.

Opi. Temi.

qd sit vniũ sale logicũ.

in predicãne

in predicatiõe cũ de pluribꝰ predicetur, est ergo singulare illud qd singular cui repugnat esse inmultis & dici de multis qñ ergo querit, an sm logicos. singulare cognoscat ab intellectu nõ accipit. singulare sub rãe incomunicabilitatis quia vt sic est. 2. intentio sed accipitur pro aliquo supposito & particulare ente, distinguo insuper singulare alio modo qa quedam sunt de sui natura intelligibilia per se licet a nobis difficulter cognoscant vt sube abstracte dãtur ẽt alia singularia materialia que possũt ↄsiderari quãtum ad formã quam includunt & sm talem nãm intelligibilia sunt cum omnis forma sit actus qui est causa intellectionis vel vt includũt mãm sub quo respectu minime intelligibilia sũt, vt sic. n. excludũt ab actualitate & p ↄsequens ab intelligibilitate, Insuper sciendum ꝙ singulare cognosci abintellectu stat. 2. vno modo exparte singularis, alio modo ex parte põę intellectiuę. p. modo singulare est maxime cognoscibile & magis q̄ vniuersale cũ sit ipso psectius suba. n. p. ẽ singularitas que nõ impedit intellectionẽ, Intellectus aũt. 3. ↄsiderari põt. p. absolute & vt quoddã indifferẽs ad creatũ & increatũ. 2. mõ ↄtracte p intellectu creato cõi ad angelicũ & humanum. 3. p intellectu humano q ẽt. 2. consideratur aut in suo esse absoluto aut inquantum est corpori vnitus de intellectu diuino & angelico nõ ẽ difficultas nostra, neq3 de intellectu in se, sed difficultas nr̃a est de intellectu coniuncto corpori de quo dico ꝙ qa solũ abstracta ab intellectu agente cognoscit ideo solũ vniuersale nõ aũt singular cognoscit singularitas . n. nõ mouet intellectũ cũ nõ sit ratio agendi in ipsũ neq3. p. as similandi passũ stat ergo resolutio mea inhac difficultate inhoc ꝙ singulari vt singulare ẽ nõ repugnat sibi posse intelligi ab intellectu lꝫ singularitas nõ sit obm ipsiꝰ d intellectu aũt ↄiũcto dico ꝙ nõ cognoscit singulare nisi sub conceptu vniuersali pro vt perdiscursum procedendo considerat ꝙ vniuersalia fiunt abintellectu agente abstrahendo ipsa a particularibus & hoc dicunt doctores quando dicunt: Intellectum cognoscere singulare indirecte non est. n. idem intellectus abstrahens & cognoscens vt inqt Au. 3. de anima. 17. & hoc verũ ẽ appud oẽs loquẽdo de abstractiõe intellectꝰ nõ possibilis sed agẽtis, Verũ sciatis ꝙ exeo qa nr̃a cognitio intellectiua hortũ habet a sensitiua ido necesse est ꝙ cognitio singulariũ quo ad nos sit prior cognitione vniuersaliũ verũ hęc particularia per sensum. p cognoscimꝰ deinde per circumflexã lineã tãq̃ per mediũ ab intellectu cognoscũtur

Decisio difficultatis.

de hoc hebetis test.& com.in.3.de anima.9.&.10.vbi dicitur ꝙ qditas est.p.obiectum intellectus,cum ergo ipse cognoscit & vtitᷓ sensu vt instrumento tūc singulare cognoscit,in se aūt nō, ꝙ est dicere per lineam indirectā & sciatis ꝙ aliud est.p.intelligi,& aliud est perse intelligi & aliud etiam est directe intelligi quia dicitur primo intelligi ꝙ primo primitate originis intelligitᷓ,perse aūt intelligi est intelligi p rāe₃ propriā p accidens aūt per rāe₃ alterius,directe aūt intelligi est p propriā₃ eius nā₃ esse obm potentie ꝓportionatū,vniuersale ergo est obm primū intellectus primitate motionis,ens aūt primū primitate adeqtionis & ad rāe₃ incōtrariū dico ꝙ sens⁹ & intellectus nō sūt pōe sub ordinate,cū non sint sub eodē genere vniuoco,Intellect⁹.n. est de genere abstractoꝝ sens⁹ aūt de genere corruptibiliū veꝝ ergo est ꝙ vtrum ꝑ istoꝝ ab intellectu cognoscitᷓ,at non vt dicit Greg.sed qditatē directe indiuiduū aūt indirecte & istud sufficit ad arg.Catanei veꝝ ē.n.ꝙ vniuersale & singulare cognoscūtᷓ ab eadē virtute diuerso modo disposita.s.directe cognoscente vniuersale indirecte aūt cognoscēte singulare & exhoc non sequitur ꝙ intellect⁹ & sens⁹ sint idē fundamentaliter,Ad aliud arg.Greg.& alioꝝ dr̄ ꝙ anteq̄ formetᷓ,vniuersale ab intellectu agente,non ē necesse aliꝙ singulare esse cognitu₃ cū ipse nihil intelligat eoꝝ que sūt hic abstrahit.n.ab ignoto.& si inponit nomina singularib⁹ nō pp hoc talia ab ipso cognoscūtᷓ nisi reflexe eo mō quo dixim⁹,& ad auctoritatē Au.3.de anima.21.&.22.dico ꝙ ꝑsimplicia ibi intelligit in cōplexa quibus cognitis cātᷓ postea ꝯpositio & diuisio loqtur.n.ibi Au.de.p.opāne intellect⁹ que ē simpliciū aprehensio seu formatio vt inqt Aue.& de.2.que est ꝯpositio & diuisio seu fides sm̄ Au.p.ergo intellect⁹ cognoscit simplicia & in cōplexa postea format istā ꝓpositionē ꝙ declaro pinmaginationē.4.lineaꝝ quaꝝ.2.abobro einanant & in pōa₃ intellectiuā terminantur,due aūt vice versa.primaꝝ aūt vna debet inmaginari recta altera aūt circunflexa vel indirecta singulare ergo directe cognoscitᷓ ab intellectu p talē lineā,cū p ipsā linea₃ directā feratur in intellectum abꝗ vlla ex pte sui repugnantia vniuersale.aūt quātū ē ex parte sui p alterā lineā que indirecta dr̄ aprehēditᷓ cū vt sic respectu singularis sit qd min⁹ cognoscibile,de aliis aūt.2.lineis ex intellectu in ob₃ tēdentib⁹ quaꝝ vna dr̄ recta dico ꝙ p istā intellect⁹.p.fertᷓ in vniuersale ꝑ aliā aūt indirectā fertᷓ.p.insingularia,stante ergo ista

Qūo vniuersale sit.p.obiectū intell.

Cōt.Gregoriū & Cata.

Decisio difficultatis.

Porpter

decisione ꝙ intellect⁹.p.feratur expartte sui in vniuersale quã in singulare pp proportionẽ existentẽinter intellectũ & obtũ,querit ꝙ nã sit illud vniṽsale.s.an vniuersale magis aut vniṽsale minus ꝙ.p.ↄprehenditur ab intellectu iuqua difficultate inquit Scotus.p.sent.dist.3.q.2.intellectuȝ.p.cognoscere spẽȝ specialissimaȝ cui⁹ singulare forti⁹ mouet sensũ ꝙ verũ ẽ sm̃ ipsũ loquẽdo de actuali cognitione ↄfusa.vnde noto ꝙ aliud ẽ ↄfusuȝ intelligere,& intelligere ↄfuse Nã ↄfusuȝ intelligere est cognoscerẽ ipsũ totuȝ ꝙ ẽ resolubile inplures cõceptus,Intelligere aũt ↄfuse,est cognoscere aliqd cognitione qd nõis. At distincte intelligere ẽ qñ ↄcipitur res vt exprimitẽ p diffinitioneȝ,insuper dico ꝙ aliq̃ dicitẽ singularẽ respu spẽi specialissimẽ & respu generis ꝓximi & sic ascendendo,vt hec albedo dr̃ singulare albedinis, hic color singulare coloris hec qualitas singulare qualitatis & hoc ens singulare entis qñ ergo Scotus inquit.p.cog.primitate originis est spes specialissima cuius singulare & c̃. debemus intelligere de singulare illus spẽi debite a ꝓximato põe sensitiue & omni impedimẽto remoto.ꝑ sua ergo opione dico ꝙ qñ singulare mouet põaȝ exteriorẽ cãndo in ea spẽȝ sensibilem statiȝ in virtute phãtastica cãtur spes phãtasiabilis que dr̃ phãtasma representãs ipsũ singulare cũ ↄditionib⁹ mãlib⁹ & ipsũ phãtasma cũ sit agens mere nãle vt partialis cã,ↄcurrente intellectu agente inmediate cãt spetiẽ intelligibilẽ representantẽ nãȝ illius singularis.prescindẽdo abea omnes ↄditiones mãles,& qñ Scot⁹ inquit spem specialissimã primo primitate originis ↄfuse cognosci.2·põt hoc intelligi.p.ꝙ posito ꝙ species intelligibilis spẽi specialissime sit partialis cã cognitionis spẽi specialissime & cuiuscũq̃ superioris arg.Scoti debbet applicari ad spẽȝ intelligibileȝ sic ꝙ illa prius origine causet cognitionẽ spẽi specialissime & posterius origine causet cognitioneȝ superioris.2.modo potest intelligi ꝙ si ponatur alia & alia species intelligibilis respectu superioris & inferioris puta ꝙ vna sit respectu albedinis & alia sit respectu coloris & alia respectu qualitatis ac alia respectu entis ꝓbat ergo Scotus intentũ suũ tali fundamento cã nãlis nõ impedita ꝑducit effectũ suũ sm̃ vltimum suẽ põẽ,sed ↄcurrẽtia ad.p.actũ intellect⁹ sũt cãẽ mere nãles qa ꝑcedũt oẽȝ actuȝ volũtatis ergo ab illis ꝑducitẽ pfectissim⁹ effect⁹ quẽ posſunt ꝑpucere,& talis ẽ cognitio spẽi specialissimẽ cũ ipsa sit ꝑfectior spes inter omnes alias cognitio aũt specificatẽ & pficitẽ

Opi. Scoti de.p.cogni.

Nota distic tionem.

Fundamentũ Scoti.

ab obto cognito, Loquendo aũt de cognitione disticta actuali inqt Scot⁹ φ.p.cog.primitate originis est magis vniuersale ad ducitq͂ suas ꝓbães alias quas ꝑ nũc õmitto, Ego aũt sũ alteri⁹ opinionis, ꝑꝑ testũ Ar.p.phi.in ꝓhem. vniuersaliora cognitione ꝯfusa sũt nobis notiora cũ dicat φ opt̃ ꝓceder̃ a ꝯpositis ad simplicia notitia ꝯfusa ꝓcedendo indistictã deueniẽdo vt pʒ de toto sensibili φ ẽ.p.indistictẽ aprehẽsuꝫ postea distictẽ cõgt̃ ꝑ resolutionẽ totius in suas partes, ta accidit in presenti de toto intelligibili exemplum assignat̃ ab Arist.ibi de toto diffinibili, φ cognitione ꝯfusa cõgt̃ ãteq̃ diffiniatur, Hocq͂ defensat̃ a Tõma vniuersaliter & nõ ꝑ maiori pte solũ vt asserit Marcus Antonius Zimara in.q.sua de .p. cognitu in fine sed breuiter superfluis õmissis deueniẽdo ad difficultatis decisionẽ vnũ aduertatis φ ꝯprehensio & intellectio non ẽ aliud q̃ res ꝯprehẽsa & intellecta qa vna met forma est indiuiduũ & qditas sm̃ rẽ vt forma lapidis sm̃.n.φ est extraneũ qd, in se nõ ꝯpata intellectui vt sic est indiuiduuꝫ, sm̃ aũt φ intellectui ꝯparatur & ab eo cõprehendit̃ vt sic ẽ qditas que ꝯprehensa est intellectio vt pʒ de quiditate lapidis que vt abstracta a mã dr̃ quiditas, vt vero recepta est in intellectu nõ subiectiue vt opinat̃ Gandauẽsis at perfectiue & obiue dr̃ intellectio, sciatis insup φ dum loquimur de vniuersali non sit sermo de illo ꝑ essentiã φ nõ ẽ vniuersale per hoc φ mẽs auferat illud a materia at qa essentia illi⁹ ẽ inactu at de vniuersali participatiuo vt sunt forme rerum naturaliuꝫ φ accipit̃ aut ꝑ re que denominat̃ vniuersale & vt dicũt Theologi ꝑ substracto aut fũdamẽtaliter vt inqt Zim. & ẽ illud cui ꝑ suã nãꝫ nõ repugnat esse inpluribꝰ Alio mõ ꝑ intẽtione qua aliqd formalit̃ denominat̃ vniuersale & vt sic ẽ cõceptꝰ quẽ hʒ intellectꝰ de tali re & Gãda.isto.2.mõ accipit vniuersale & nõ.p.mõ At mihi hoc nõ placet qa nõ video quomõ accipiat̃ il lud vniuersale ꝑ re ipsa que sit disticta a.2.intẽtione cũ vniuersalia ſalia sm̃ Ar.nõ det̃ qa cũ dico vniuersale dico nãꝫ cõeꝫ nõ pse existẽtẽ at ab intellectu cãtam nõ ergo dat̃ vniuersale fundam. ꝑ re ipa qa res ipsa in esse suo fũdamẽtali nõ hʒ esse vniuersale est ergo repudiãda ista distictio at nõ ꝑ rãeꝫ Catanei nr̃i.s.φ ista.2.intẽtio est accidẽs qa cõceptꝰ relatiuꝰ rei vniuersaliter aphensę cũ vt sic relatio sit que fũdat̃ in.p.intẽtiõe vt insuo fũda. & de tali accidẽte loqt̃ Au.12.Metha.cõ.4.sm̃ Zim. φ ꝓbat Cataneꝰ esse falsũ qa Au.loqtur ibi de vniuersali ꝑ sub͂a dicente Ar.intestu

Declaratio difficultatis

Cõt.Gãda.

Distictio de vniũsali fal.

φ ãtiq

ꝙãtiq̃ querẽtes.p.ẽtis ponebãt.p.subȩ vt Plato ꝗ ponebat idas Au.aũt incõ.sm̃ Cata.ait ꝙ vni⁊salia nõ sũt idee sed intellect⁹ Opi.Catani
ẽ ꝗ facit ea.p.aũt sube sũt sube ergo nõ ẽ intelligẽda aucto.d vniuersali p.2.intẽtione,que ẽ accidẽs Au.aũt vt opor ibi ostẽ dit nõ dari.p.idealia qa vniuersale hẽ esse abintellectu cũ sit qd abstractũ p indifferẽtia3 & ideo ẽ.2.intẽtio que vere nõ ẽ neq̃ suba neq̃ accidẽs cũ nõ sit ens reale,diuisu3 in.10.pdicam.& extra animã,ens aũt in anima qa paucã hẽ entitatẽ,hẽ solu3 exi stẽtiã in intellectu & vt sic ꝯicãt in nã accidẽtiũ tñ in nullo pdi cam.repiũtur de isto ergo vniuersali quero ꝙ nã sit illud ꝙ.p. se offert intellectui nr̃o ꝯiũcto vel vniuersale magis aut vniuer sale min⁹ ita vt.p.ꝯprehndat̃ aliquid a nobis sub cõceptu min⁹ Opi ppria
vniuersali vt specifico vel magis vniuersali vt generico & dico ꝙ nr̃a cognitio sẽper incipit a magis ꝯfuso & atoto magis vni uersali ꝙ test. Ar.p.phi.t.5.incognitione tũ sensitiua tũ intellec tiua.p.n.a remotis cog.for.esse ens postea corp⁹ deinde animal postremo hõ tãdẽ ꝙ ẽ for.iste que pcess⁹ ẽ a cõfusa cognitio ne indistinctam magis,& sciatis ꝙ aliꝙ.p.esse notum stat.2.vel Nota distic
exparte obti vel expte põȩ & ẽt ꝙ pariformit̃ sũt in maginãde tionem.
ille linee superius adducte quaꝝ vna sit directe de põa in obm tendes qua directe intellect⁹.p.fertur in magis vniuersale,alia ẽ etiã directa de obto in põa3 tendens & sm̃ istã min⁹ vniuersa le directe cognoscit̃ ab intellectu,Alia ẽ linea que dr̃ indirecta incipiẽs a põa desinẽs in obm & ista linea dico ipsũ min⁹ vni⁊sale indirecte.p.cognosci ab intellectu sm̃ aũt lineã indirectã ab obto fluẽtẽ in põaq̃ terminãtẽ dico ꝙ magis vni⁊sale indi recte cognoscit̃ min⁹ aũt vniuersale directe &.p.cõgẽ ab intel lectu nr̃o corpi vnito,totũ hoc pbat̃ p hoc ꝙ quãto aliꝙ ẽ per fecti⁹ ens magis ẽ cognoscibile expte sui cuius modi.ẽ sp̃es re spu generis cũ plus hãt actualitatis actu.n.ptinet suas dr̃ias ge n⁹ aũt potestate & sciatis ꝙ id3 dico d sensu repu sui obti ꝙ di co de intellectu exquo pt̃ error Zimare qui adprobandum ma Error Zima
gis vni⁊sale nõ pri⁹ cognosci ab intellectu inqt ꝙ hoc nõ põt esse veꝝ neq̃ expte intellect⁹ agẽtis neq̃ possibilis q vt cõiuc t⁹ cognoscit abstractũ ab intellectu agẽte ꝙ dr̃ vniuersale inpdi cãdo cui⁹ cã efficiẽs ẽ intellect⁹ agẽs,cã aũt mãlis ẽ intellect⁹ possibilis,cã3 formalẽ nullã hẽ qa ipsũmet vniuersale ẽ forma lẽ p modũ mãe si habeat ad intellectũ agẽrẽ.3.de anima.36.Au.cã aũt finalis ẽ vt pparet intellũ possibilẽ ad receptũ ꝯseruãdu3 &

fcias ꝙ ista vniuersalia solū sūt in intellectu.7.n.Metha.48.spēs nō sūt existētes pse & ego miror ꝺ Cata. cum dicat Zim.male rephēdeꝛ Greg.asserētē intellectū mālez cāre vniuersale cū solū ab agēte cāeť & ait vniuersale cāri ab vtroꝗ,Ego autē opinor bene Zimarā in hoc reprehendere Grego.cū sit in possibile intellectū possibilem cāre vniuersale vt supra determinaui,eius.n. officiū ē recipeꝛ nō abstrahere cū illa abstratiōe qua fit vniūsale,sua .n.abstractio potius dr̄ intellectio superioris inferiori nō intellecto vt accidentis a subto,nec seqtur hoc vt dicit Grego. ex cō.4.12.Metha.cū dicit Au.ꝙ intellect⁹ facit vniuersalia ex particularib⁹ ponendo ꝯsimilitudine & .c̄. qa intellectus informans vniuersale abstrahendo ipsuz a particularibus & depurando ipsū a phātasmatib⁹ creaturaꝝ est intellectus agens,ponēs aūt similitudinē inter particularia ē intellect⁹ possibilis, ꝯcludo ergo ꝙ nr̄ modus procedendi est a magis ꝯfuso vt est vniuersale magis & exillo deuenim⁹ in minus vniūsalia que dicunť singularia ab Au.qn̄ dicit vnde ex vniuersalibus insingularia.i.in minus vniuersalia ē procedendū vt a genere in spēm ad Scoti aūt arg.dico ꝙ cā ē inpedita pp vnionē quā hť cuz intellectu, & ꝙ ratio ꝯcludit de intellectu cōcurrente ad intellectionez in sui nā ꝯsiderato,qd ergo sit dicendū in mā de.p.cognitu sic sic co tramite ptransire volui qa nō est nr̄a principalis inquisitio nos ergo & quo adsensitiuaz cognitionez & quo ad intellectiuā.p.cognoscim⁹ magis vniūsale ꝯfusū cognitiōe in disticta & exilla notitia ducimur inuotitiā minus vniuersalis distictā totū .n.sensibile ē cognitione cōfusa.p.sensui notum & postea deuenim⁹ indistictā cognitionez ptiuz sic de toto vniuersali intelligibili est dicendum vt pť p determinata a nobis insuperioribus & in hac mā his ꝑnūc volo esse cōtēt⁹,supē nos descēdere ad principale quesitū ꝺ anima intellectiua & est disputatio de ipsa, an sit mortalis vel iumortalis dico ergo ꝙ multis rationibus & auctoritatib⁹ in.p·suaderi pōt animā intellectiuā sm̄ Ar.esse cōruptibilē,est.n.substantialis forma humani corporis eiꝗ sm̄ esse vnita quero ergo de ipsa vniōe,an sit idē cū suba animę aut accidēs si .p. animā contumpi necesse est in eius separatione a corpore si aūt accidens aut separabile,aut inseparabile,si.p.cū esse specificū esse hominis sit per ipsā vnionez ergo homo habebit suuz esse specificū p vnuz accidēs ꝙ falsuz,si aūt sit accidēs in-

Cōt.Grego. Armini.

Respō adargum.Scoti.

Rōes ꝓbantes animā esse mortalē.

contra

separabile tunc eius subm qn̄q̄ cōrumpetur ergo & accidens, cōrumpi necesse est, ēt si incorruptibilis ē actuerūt infinita ꝙ ē contra Ar.p.cęli si.n.mund⁹ est etern⁹ & spēs similiter sūt eterne, at infiniti fuerūt hōes & vnusq̄sq̄ habuit suā animā ergo infinite sūt animę, ēt separatio anime aut est naturalis, aut ē violēta. si violenta ergo pfectior ē cū corpore q̄ absq̄ eo ꝙ est cōtra Temi.3.de anima cū dicat non ne laboriosissima res est animaȝ a corpore de traheri & arceri tanq̄ neruis & vinculis cū soluta a corpore beatior sit futura, si est nālis ergo vnio ipsius ad ipsū corpus erit violenta ꝙ non, cū potius sit vnio pfectionis ad suum perfectibile sequela ē Ar.p.cęli qa si aliquid alicui nāle est ei⁹ oppositū inest ei violēter, Etiā suo priuaret̄ sine nō.n.postea intelligeret qa neq̄ per suā subam cum hoc solum intelligentiis cōpetat neq̄ p spēs intelligibiles, cuȝ hęc ēt a phantasmatibus dependeāt que cuȝ primuȝ anima a corpore disiungit̄ & sepat̄ & ipse quoq̄ desinūt esse & cōrumpunt̄, Etiā corruptio corporis nālis est p suę formę dissolutionē at forma hominis est anima ergo ista est corruptibilis, Insuper Ar.p.de anima.13.dicit si aliqua est opatio ꝓprie animę sine corpore ꝯtiugit animā separari, at nullaȝ hẽ qa esset intelligere & Ar.ait siquis dixerit animaȝ intelligere.s.sine corpore dixit ipsaȝ Texere vel filare, cum intelligere iuqt Ar.sit aut phātasia aut non sine phātasia, non ē phātasia vt pt̄ ergo non sine phātasia cuȝ ꝯpat intelligētē phāntasmata speculari, ntelligere ergo p phātasmata ē essentiale hōi ergo anima hōis absolute est ꝓnuntiāda mortalis ꝙ pt̄ insuper qa aut post sepāeȝ qesceret aut moueret̄ neutruȝ istoꝝ ergo pt̄ qa si moueretur, aliqua spē mot⁹ nāli diuideret̄ inpartē pse mouentē & inpartē p se & motaȝ sic diuisibilis ꝙ falsuȝ quia actus soluȝ est & forma nō diuisibilis vt pt̄ omni intelligenti, etiā ait Ar.6.phi.nulluȝ indiuisibile mouetur si dicas qescit cōtra qa ꝙ quiescit est in loco anima non est in loco qa esset qd dimēsionatuȝ ꝙ non ē dicenduȝ vt superius dixi ergo sequitur ꝙ non remaneat corrupto corpore, ergo mortalis & corruptibilis est dicēda & hoc stando in doctrina pipathetica Ar.ꝙ dicēs Alex. inquit ꝙ illa auct. Ar.sola mens extrinsecus accedit & que sola est diuina intelligit̄ de intellectu agente que est vna intelligentiaꝝ cuius actio nō ꝯmunicat cū actione corporali & sic intelligitur sm̄ ipsuȝ, Ar.qn̄ inquit separat̄ hoc ab hoc tanq̄ ꝑpetuuȝ a cōrruptibili, veꝝ cōtra hāc opiōem sunt oēs latini & ꝓ illis

Rōes ꝓbantes animā esse inmortalē

arguit isto fundamēto.s.de anima intellectiua loquēdo qa si cō rumperet,tunc haberet in se cā₃ corruptionis.s.contrarium cu₃ oē q̄ corrūpit a suo cōtrario cōrūpat vt inqt Ar.p.phi. anima intellectiua aūt nō hȝ cōtrariū quia suba est & p cōseqns nihil sibi cōtrariat p verba Ar.sube vt suba nihil ē cōtrariū vt inqt in p̄dicamētis &.p.phi.& alibi & simplex ē qa solū act⁹ ido re mot⁹ a cōpositiōe & pcōseqns a mā ergo incorruptiblis cū vbi nō ē mā nō sit corruptio est ergo dicēdu₃ de anima intellectiua vt de ōni alia forma abstracta & inmāli q̄ ē incōruptibilis. Insu per inqt Ar.3.de anima q̄ ipsa post mortē nō tristat,neq₃ letat cū ab instrumento corporeo sit dissoluta ergo p̄supponit ipsa₃ post mortē remanere aliter ad qd de ipsa hoc ꝓblema querret, si post mortē ipsa nō existeret,Et q̄ auctorit. adducte nō sint

Notandu₃. intelligēde solū de intellectu agente vt ait Alex.sed de tota for ma intellectina pt̄ p rāe₃ Au.3.de anima cō.5.cū dicit & magis in opinabile de opione Alex.est hoc q̄ dixit,s.q̄ prime prepa rationes ad intellecta & alias postremas perfectiones de anima sūt res perfecte,a cōplexiōe non virtutes facte a motore extrin seco,vt est famosu₃ exopione Ar.ista.n.opio,si est sm̄ q̄ intelle xim⁹ est falsa,a suba.n.elementoꝝ & a nā eoꝝ nō pōt fieri vir t⁹distinguēs aut cōprehēsiua qa tūc ēēt possibile q̄ postrema p fectio que est intellect⁹.s.possibilis esset aliq̄ factū a suba eoꝝ, & inquit ista opio est similis negāti cās agentes et non cōcedē ti,nisi cās māles & scias q̄ cū ista forma sit forma mixti pfecti

Notandu₃. ē supaddita formis elemētariis & disticta ab eis vt dī.7.Metha. cō.60.&.3.celi.67.p.d̄ anima.77.vbi inqt q̄ essentie reꝝ sup ad dite sūt elementis.p.Metha.12.q̄ veꝝ ē multo magis de anima .7.Metha.31.&.3.de anima.5.&.6.nō ergo anima ꝓfscitur a pge

Cōt.Alexā. nitorib⁹ vt inqt Alex.& ex semine quia hoc solū de sensitiua & vegetatiua verificat non de intellectiua cū sit virt⁹ anime adue uiens abstracta vt dixi superi⁹ vltima intelligētiaꝝ si accipiatur p anima intellectiua inqntu₃ recipit spes intelligibiles & vt dr̄ intellectus possibilis,si aūt pro intellectu depurante phantasma ta accipiatur anima intellectiua sic etiam altera virt⁹ animę est etiam in materialis & incorruptibilis.que alia intelligentia ē in mediate,supra intellectu₃ possibilem stante ergo ista decisione & cū anima non possit esse sine corpore nisi equiuoce vt 8.phi. 30 & Arist.2.de anima.26.& Auer.2.de anima.21.& cū maxima sit differentia inter intellectum & animam intellectiuam cū tn̄

idem

idem sit intellectus cum intellectiua virtute que & anima dr̄ re
spectu tn̄ diuersorum finium,& cū accipiatur intellectus aliqn̄
p intellectu inactu vel in habitu speculatiuo vel practico ꝙ ac
cidit respectu finis & p intellectu adepto vt est in actu.2.q ē cō
siderare vt inqt Ar.2.de anima in.p.his dico ōnib⁹ dictis & enu Prima ɔlō.
cleatis p decisiōe difficultatis pono istā cōclusionē.s.forma in
tellectiua inquantū est anima & sub isto respectu est ens gene
rabile & corruptibile,& tūc dr̄ generari vt sic qn̄ aduenit cor-
pori ad quod hē quandaȝ nāleȝ inclinationē & tūc corrupitur,
qn̄ desinit assistere alicui particulari indiuiduo & immediate ꝙ
corpus corrūpitur p alteratiōeȝ cātaȝ a qualitatib⁹ cōtrariis in
suis elementis in corpore illo pticulari existentib⁹ ꝙ quidē cor
pus est pfectū potentiis sensitiuis & maxime cogitatiua de qua
non est dubiū,an sit generabilis & corruptibilis perse cū sit vir
tus educta de pōa māe organica & materialis,ideo hoc tanq̄
quid notū & manifestū determinetur,Alia cōclusio in hoc mā, Alia ɔlō.
sit ista,Illa virtus que aduenit anime sortis q̄ mediante sortes in
telligit & qua species intelligibiles a sorte p phantasmata a pre
hense recipiuntur que dr̄ vt sic intellectus possibilis sortis si cō
siderat,vt in sorte vel Platone reperit,dico ꝙ desinit esse & cō
rūpitur statim ꝙ sortes vt indiuiduū quoddam cōpositū con
rumpit & generatur insorte cū primum sortes incipit intellige-
re ꝙ fit sm̄ peiorem vel meliorem corporis & organoꝶ scientie
acquirende deseruientium dispositionem iusta illud Arist.2.de
anima & Hypocrates in aphor. molles carne bene apti mente
duri autem carne male apti mente , Hęc que conclusio parisor
miter verificatur,de intellectu agente concurrente ad intellec-
tionem que fit in sorte vel Platone vt supra determinauimus
que quidem generatio ac corruptio istarum virtutum vt dixi
semper intelligatur,respectu sortis vel Platonis & tu nota &
diligenter consideres que dixi ne causetur confusio in intellectu
tuo scio enim ꝙ si recte ponderaberis nostram decisionem &
hunc modum declarandi istam difficultatem soluere omnes ra
tiones pro vtraqꝫ parte nō erit difficile,& nota ꝙ non me late
verum scio ꝙ appud doctores & de mente Ar.est.differentia it
ter substantiā propriā animę intellectiuę & suam potentiaȝ seu
virtutem sed pro nunc termini isti accipiuntur vt pro eodē sup
ponunt & idem significant.s.animā intellectiuā de qua sit alia Alia ɔlō.
ɔlō &.3.inhac mā.s. Ista virtus que dr̄ intellectus & ista forma

que dr̄ forma humana ꝑut hōi aſſiſtit ſi cōſideretur in ſua eſſē tia, nā, & qditate, nō in eſſe reſpectiuo. s. neq; vt dr̄ anima neq; vt aſſiſtit ſorti vel Platoni ſed in ſe ipſa cōſiderata sm̄ eſſe ſuū abſolutū, eſt ingenerabilis & incorruptibilis qa ſimplex, inmālis non organica, nō mixta cū mā & eſt vt dr̄ ab Au. infima inge neī abſtractoꝝ que dr̄ vt dixi ſuperi⁹ intellectus poteſtatis, iſto mō ergo intellect⁹ nullā recipit exparte ſui cōruptionē, ꝙ pʒ ſi ſuperi⁹ dicta dilıgēter pōderentur & intelligant̄ de quo nō ac cidit vt qn̄q; intelligat, & qn̄q; nō, niſi reſpu indiuidui at non in ſe ēt cōſiderādo ipsuʒ vt ꝯiūct⁹ cuʒ in aliquo indiuiduo ſē per reperiat̄ intelligēs indeterminate tn̄, ſed nō vt eſt iniſto vel iſto, Et iſta ꝯlō ēt verificatur de altero intellectu. s. agente ēt in ſe ipſo ꝯſiderato & vt eſt aliqua alia intelligētia vt teneo vel vt eſt deus vt ait Acchillinus, qui ēt cuʒ non fuerit acceptus reſpu indiuidui pticularis nō inuenit̄ qn̄q; abſtrahens & qn̄q; non, at ſemp inuenit̄ abſtrahere. 3. de anima. 19. & 20. & nota ꝙ ab iſto intellectu agente poſſibilis pficitur cuʒ poſſibilis fuerit cōtinua tus nobiſcum & eſt copulatus cum agente & iſta dr̄ adeptio &

Alia ꝯlō. intellectus adeptus. 3. de anima cō. 5. & 36. Inſuper aliam aſſigno ꝯcluſioneʒ in hac ardua difficultate & dico ꝙ intellectus ſpecu latiu⁹ eſt generabilis & corruptibilis ēt in reſpu corpoꝝ vt in tentiōes immaginate exquib⁹ dependet sunt generabiles & cō ruptibiles teſt. Auer. 3. de anima cō. 5. & 20. s. reſpu ſignatoꝝ in

Alia ꝯlō. diuiduoꝝ nō aūt repu ſpeciei, Inſuper pono aliā cōcluſionem, & dico ꝙ ſi p intellectū intelligam⁹ intellectū inhabitu & adep tū, dico ꝙ eſt generabilis & corruptibilis cuʒ ſcīa fiat in nobis de nouo & cū vt ſic ſit cōſiderare ipsū intellectū nō inſe ſed in reſpectu, vt pʒ intelligendi & extra ſuā ꝓpriā eſſentiā sm̄ quā ſoluʒ, dico eſſe ingenerabilē & incorruptibilē sm̄ Ar. & iſtis di ſtinctionb⁹ & cōcluſionibus ſano iudicio intellectis appet deci ſio difficultatis ſtādo indoctrina phipatetica et ꝙ facile eſt re

Reſpſio ad ſpondere ad rationes ꝑ partib⁹ defenſandis, & contra tenentes rāes ꝓbātes animā eſſe inmortalē sm̄ Ar. nō obſtāt rāes in contrariū adduc animaʒ eſſe te quia iā ꝓbauim⁹ ꝙ anima que dr̄ intellectiua non in format mortaleʒ. corp⁹ vt preſupponebat. p. rāio, ad aliā dico ꝙ ſepatio animę a orcpore sm̄ Ar. neq; ē nālis neq; violenta cū nō ſit forma hōis & nō vere a corpore ſeperatur at poti⁹ diſiungit̄ & deſinit eſſe animā illius corporis ſi dicas ꝙ Ar. ait ſepatur hoc ab hoc tāq̄ ꝑpetuuʒ a corruptibili, dr̄ ꝙ inꝓprie accipit̄ ibi ſeparatio neq;

vt anima

vt anima sepatur at vt intellectiua virt⁹ neq₃ ēt ꝑprio fine priuatur qm̄ semp intelligit vt intellect⁹ & semp est anima alicui⁹ hōis intelligitq₃ p spes ab ipsis phātasmatib⁹ pepēdentiā habentes non quidē illius vel illius corupti hōis at hōis cui inheret p assistentiā. cū dicebat̄ ꝯpositū corumpi p corruptionē sue forme dr̄ ꝙ forma hōis est cogitatiua & anima at non sub rāe intellectus & qn̄ dicebat̄ ꝙ nulla est opatio auimę qn ēt & corporis sit dico ꝙ verꝝ est de ipsa intellectiua virtute vt ē anima & vt sic dico ꝙ desinit esse & est corruptibilis at de intellectu inse dico ꝙ est falsu₃ quia aliqua est opatio ipsius que adeo est intellectus peculiaris & ꝑpria ꝙ nullo pacto corpore indiget vt quando se ipsum intelligit p sua₃ intellectionē neq₃ est in conueniens ide₃ ager̄ in se ipsū & hic pt̄ error quorūda₃ dicentiu₃, intelligere nō cōpetere intellectui sed hōi p intellectu₃ quia ēt intellectui seclusо homine accidit intelligere s. qn̄ se ipsū intelligit neq₃ obstat ꝙ actiones sint suppositorꝝ qa est verꝝ de actione aptanata exerceri a supposito nō de actione abstracta ꝑpria alicui forme abstracte. & ita accidit ād intelligere intellectus possibilis vt de intelliger̄ aliarꝝ subāꝝ abstractarꝝ & tu nota cui ēt ne intellectioni nō sūt necessaria phantasmata vt pt̄ intelligenti. & scias ꝙ errauit Egidius Romau⁹ respondēs ad argumentu₃ de infinito in actu cum dicat ꝙ data aniurarꝝ inmortalitate nō est incōueniēs dari infinitū inmultitudine. & qui dicit ꝙ infiniti hōes precesserunt quorꝝ anime nunc sūt nescit quid dicat quia etiā q hoc sit verꝝ nō sequit̄ dari infinitū in actu at bene in pōa ꝙ non negat̄ ab Ar. Algazel aūt & Aui. in rebus in corporeis nec sitū nec locū occupantibus concedūt multitudinem infinitā at istud ē inpossibile qa infinitū est quātu₃ non terminatū ergo ꝙ non est quātu₃ nec ē finitum neq₃ infinitū. Ad argumētū de motu post mortē dico ꝙ Simplicius. 6. phi. 32. inqt animā egredi & ingredi corpus non est ipsā moueri de corpore in corpus vt voluit Pithagoras qa tūc esset corpus at animā egredi vel ingredi corpus est ipsu₃ desinere & incipe inlustrare ꝑp corpis dispositionē vel indispositionē inlustrat. n. anima corpus cū ipsū actuat vel tribuit sibi eius ꝑfecta₃ opationem obscurat aūt cū ipsū desinit. istud ergo teneo esse verꝝ sm̄ Ar. de cōruptibilitate vel incōruptibilitate intellectus & animę supere vt de Platonis opiōe dicamus vt ꝑmiximus in. p. dum opioes ātiquorū adduxim⁹. Inqt ergo Plato anima₃ esse immortalē qa se ipsā

Respō ad rōnes probātes animas esse mortalem.

Err. Egidii

Respō ad rāem.

Decisio difficultatis sm̄ Aristot.

Opi. Platō.

mouet & ē.p.motus aliquid aūt per se moueri negat Ar.7.phi.
Rāes Plato testu.p·cū dicit oē ꝙ mouet ab alio mouet, Plato aūt dicebat
nis ꝓbantes animā esse inmortalē qa corpi ꝯstat motū &·p.est motus.p.aūt
animę inm- nulla est origo qa non esset.p.ꝙ gigneret aliunde,ꝙ si nō orie
ortalitatē. neqȝ ēt occidit,ꝙ aūt est.p.motus se ipsū mouet & tale est eter
nū,ꝙ aūt ē anima id motu ciet interiore & suo,qa ista ē ꝓpria
nā anime & vis,ergo eterna ē,at si quis refellat istā ꝓpōeȝ ani
mā.s.ex se moueri vt facit Ar.tūc debilia siūt que sequunt̄ si.n.
Rō Ar. ad anima.p.est motus non pōt moueri cā.n.motus ab eo ꝙ moue
ꝓbādū ani- tur distinguit̄ qa ergo omnia que mouent̄ ab alio mouent̄ vel
mā nō pos- ab extrinseco vel ab intrinseco vt ꝯpōta & simplicia que infra
se per se mo se cām motus.hn̄t a qua dicuntur moueri ideo de anima dico
ueri. ꝙ nō mouet̄ nisi per accidens nō ꝑse at ꝙ non ē verꝫ animam
semp moueri vt dicebat Plato mouere.n.facere & moueri pati
sūt cōtraria que de eodē in eodē instāti verificari nō posūt,&
si animę essentia motus esset vt dicūt Platonici nūq̄ qesceret a
motu qa reciperet essentię suę ꝯtrarietateȝ etiā si anima aliis cā
motus est ipsa sibi cā motus esse nō poterit,nihil.n.ē ꝙ eiusdeȝ
sibi sit cā illius cuius ē aliis cā.ēt si motu locali mouet̄ anima
aut recto,aut spherico motu si linea recta mouet̄,ergo nō sem
per mouetur qa cū ad finē venerit rursus in.p.reditur & p conse
Nota istam quens necesse ē quieteȝ animę assignare non motu circulari qa
rationem. circha centrū fieret ꝙ inmobile est & aut in se est & sic nō tota
mouet̄ aut foris est centrū ꝙ esse nō pōt ergo anima nullo mo
tu locali moueri pōt ase ipsa Platonici aūt dicūt animā ita ex se
moueri vt nō aliā cāȝ interi⁹ latentē huius mot⁹ dicāt auctorē,
qa id cui idē est ēē & moueri nūq̄ a motu cessat.cū sine esētia
sua ēē nō possit,Anima ergo sm̄ illos ita ꝑse mouet̄ vt ignis p
se calet in ipso.n.motu essentiā ei⁹ cognoscim⁹ nihil.n.aliud ani
ma significat q̄ ꝑse moueri,nullū.n.ē ꝙ dū immobile ē aliud pos
sit mouer̄,anima aūt mouet corp⁹ ergo & ipsa quoqȝ mouet̄ qa
si mot⁹ anime nō inest tūc ex.2.motu carētib⁹ mot⁹ corpis effi
ceret̄ ꝙ inpossibile ergo anima ꝑse mouet̄.& cū dr̄ ꝙ mot⁹ ex
motu ꝓcessisset dr̄ abillis ꝙ aliqn̄ hoc nō est inꝯueniēs qa non
posūt sibi esse ꝯtraria at differūt vt ē dr̄ia int̄ originē & ꝓgres
siōeȝ vt ē dr̄ia int̄ motuȝ quo mouet̄ anima & quo mouet ce
tera,nō.n.animā Plato simpliciter motū dixit at motū se mouē
tē int̄ motū ergo se mouētē & motū quo mouet cetera est dr̄ia
qa ille sine auctore ē alt̄ aūt auctore sit nō ergo sūt.2.ꝯtraria in

eodem

eodez.s.q moueat & q moueat qa nihil aliud est a se moueri q̄ moueri alio nō mouēte, nec ūq̄ anima qescit qa anima mouet le corp⁹ nō agitet, neq corp⁹ ver immobile ē cū cor qetē nō pa tiat, & dico q oē initiū mē rei cui ē initiū, ideo qdqd ē inquā cūq re ab initio suo pficiscit, vt initiū caloris nō pōt nō caler ita.p.mot⁹ vt ē anima nō pōt nō moueri, essentię ergo suę ē q moueat & dicūt q non ōnia moueri de loco ad locū appet vt mouent, arbores, neq mot⁹ animę sub mot⁹ diuisiōe Ar.ptinet Rāes Plato ipso psupponēte quecūq mouet abalio moueri, hoc.n.animę ac nicorꝝ cōt. cidet nō pōt.s.q inipsa aliud sit q mouer & aliud q mouet cū Aristo. p.et fōs sit vite, sēs⁹, et mot⁹, cui⁹ mot⁹testāt hec.v.cogiō, spes gaudiū, timor, virtutuū, amor, cupido vitiorꝝ, Didicisti ergo mo t⁹ animę signa & rāes Platonic.ptra Ar.cui⁹ rāes abillis arguta magis q̄ vera iudicāt, verꝝ Ar.defensādo dico Platonic.falsa p supponere quo fit q illorꝝ fundamēta nedū vera sint sed neq ar Defēsio cō guta dici possint ab his q inpipatetica doctrina sūt exercitati tra Platoni neq falsitatē demōstrāt ppōnis Ar.afferentis q oē q mouetur cos p Ar. ab alio mouetur vt pt in his que ab extrinseco mouent inqbus non ē dubbia ppō in his vero que abintrinseco mouēt pt mo tū fūdari in ipsis vt in subto & cū sint quedā tota ptes illorꝝ p supponūt & ad motū illorꝝ illas pcurrere tāq̄.p.motus nō.n.so la forma mouet neq sola mā sed vnio illa ex his pflata.p.actio nes nanq sunt suppōꝝ vt ēt cōcederēt Platonici cū ergo mo uere sit ager & sole forme ppetat, mouētur ergo omnia que ab intrinseco mouētur a nā sua existēte in illis tāq̄.p.intrinsecū mo t⁹ pductiuū & dr forma, que ergo sm̄ Platonicos pse mouētur dico moueri ab aliquo.s.a forma, secus aūt ē de anima cuz ipsa sola forma sit qa simplex actus & Entelechia vel pfectio ipsam nāq pse moueri ē simpliciter inpossibile vt satis liquet & appet Falsitas fun ex declaratis, neq Platonicorꝝ fundamenta ipsam moueri perse damē. Pla. demonstrant, non.n.essentię suę est q moueatur vt ipsi pressup ponunt, immo eius essentię est q non moueatur, cum de sui na tura non sit apta neq moueri neq quiescere istorum.n.acciden tiū esse receptiuam repugnat sue essentię & nature.p.tamē mo tus est & cuiuscūq motus causa vt de.p.motore & de qnacūq simplici & inuisibili forma est dicendum, Illorum ergo funda menta a veritate sunt aliena, Nunc aūt ad peripateticam doc trinā reflectendo sermonē nostruz dico q non animę & formę corporis pcludere debem⁹ immortalitatē & pruptibilitatem sed

intellect⁹ & virtutis isti⁹ iutellectiue sine qua nihil intelligit anima cũ sit illa ps qua anima intelligit & sapit vt ait Ar.3.de anima.t.p.de qua ibidem postea inquit ꝙ simplex ẽ & in mãlis.nõ educta de põa mãę vt sepe sepius explicauimus.tenentes ergo animã esse mortalẽ.s.intellectiuã vt Põponati⁹ si ad sensũ queꝫ dixim⁹ hoc intelligatur non errãt errore manifesto vt opinatur

Argu. Suss. cõt. Pomponatium. Austinus Suessanus q intendens demõstrare animę inmortalitatẽ cõtra Põponatiuꝫ arguit arg.ꝙ opinaẽ Acchilles quia hẽ opãeꝫ separatã a corpore.s.intelligere.s.intellectione eterna qñ se ipsũ intelligit veꝝ istud nõ ꝯcludit animã esse inmortalẽ.sed virtutẽ anime que dr̃ intellectus ipsi anime extrinsec⁹ adueniẽ

Error. D. Tommę. tẽ.hinc pẽ error.D.Tõmę in.q.disputatis de anima asserẽtis verã esse ꝓpõeꝫ ꝓ statu isto & nõ ꝓ alio statu animę non.n.reperiẽ alius status animę intellectiuę cũ sẽp corpi absistat & vniatur vt in sua spera ipsi hõi indifferẽter per solaꝫ assistentiã & si dicaẽ ꝙ cũ vna sit ex formis abstractis debuit ꝯsiderari ab Ar. .12.Metha.dr̃ ꝙ non quia eius qditas debet cõsiderari.3.de anima lẽ.n.sit mouẽs nõ mota ẽ tñ.p.motus & hoc sufficit ad hoc ꝙ a nãli consideretur vt ẽt de.p.motore patet.8.phisic.cum tñ non moueaẽ,neqꝫ ẽt est ꝑperã dictũ cũ dr̃ animaꝫ hr̃e.2.modos intelligendi cũ.2.ẽt habeat esse.s.esse animę & sic per phãtasmata & esse intellect⁹ & sic non indiget phãtasmatibus creaturaꝝ cũ de sui natura possit in omni intelligibili vt di.2.Meth.anime ergo cuiuscũqꝫ corruptibilitas & intellect⁹ possibilis & a gẽtis in corruptibilitas iã iã manifesta ẽ cũ suis fundamẽtis.& pẽ modus respondẽdi adfundamẽta cuiuscũqꝫ opionis & via soluẽdi

Obto cõtr. deẽminata. rões Ar.& auctoritates que aliqñ videntur ꝓbare animę mortalitatẽ & aliqñ eiusdẽ inmortalitatẽ.At siquis Ar.adducat in libro de inmortalitate animę ad Alex.vbi inquit ꝙ Socrates Magnope gastigabat suos Discipulos qm̃ dicebãt animã simul cũ corpe mori.qa sic tollereẽ omnis rõ viuendi.opiari.n.animaꝫ esse mortalẽ est cã omniũ maloꝝ mortalibus euenientiũ vnde inquit Ar.se dixisse inlibro de anima intellectuꝫ hõis esse inꝯruptibilẽ & in libro de natura deoꝝ inquit se dixisse eũ remauere post separationẽ a corpore vnde hortãdo Alex.inquit quare o Alex.te toto animo ad virtutes accingas reiciens vitia ne post mortẽ anima tua tristeẽ & inlibro de pomo & morte dicit beata est anima que non fuerit infecta prauis opationib⁹ huius mũdi.& ve animę peccatrici que nõ hẽ posse redeundi ad locum

suum

rium quia turpia opa delectationis corporis impediũt eius ascẽ
sũ sursũ. quid clarius posset dr̃e Ar. in demonstrãdo anime in-
mortalitatẽ & eius alium statũ post separationẽ ipsius a corpo
re. et si anima est mortalis nullus debet eligere mortẽ p̃ vita vt
fortitudo pcipit p patria. n. & p amicis & p non perpetrando
scelere est preeligenda mors magis q̃ vita vt. 3. dr̃ ethicoruꝫ ab
Ar. est. n. spes melioris adipiscendę vitę. Etiã inquit Ar. loquen
dũ vt plures sciendũ vt pauci at oẽs leges dicunt animam post
mortẽ remanere aliter ergo totus mundus deciperet. Insuper
inquit Ar. p. topicoꝝ illud est veruꝫ ꝙ est approbatũ appud oẽs
vel appud plures aut appud sapientiores & appud maxime fa
migeratos de quoꝝ numero ẽ diuin⁹ Plato qui ait in phędone,
ꝙ circha mouumenta visa sũt phãtasmata vmbrosa animaꝝ. i.
anime maloruꝫ hõiuꝫ & in. q. de legib⁹ inquit occisoꝝ animas sę
pe interfectores insequi & . 10. de legib⁹ refert quendã Pãphiluꝫ
a mortuis surrexisse qui de maloꝝ cruciatib⁹ horrẽda referebat
vt ẽt inquit Macrobius. p. de sõnio Scipionis õmitto ꝙ dicunt
quidaꝫ de Platone ipsũ existimasse ipsã ingredi corpora bruta
deteriorãdo si male opata fuerit si bene aũt meliorando voluit
ergo Plato sm̃ quosdã intrare noua corpora & inquit Hyero- Nota dictũ
nim⁹ ꝙ inter gręcos Pithagoras fuit primus inuentor istus opi Hyeroni. &
nionis que falsa ẽ & . D. Austinus super. 7. Genesis inquit Plato- Austin.
nicos posteriores puderẽ ipsos adherẽ opinioni sui Preceptoris
& dicunt Platonẽ solũ hoc intelligere secundm similitudinem
vt anima superbi in leoneꝫ. est aũt veꝝ sm̃ Plato animas esse in Opini. vera
mortales ac moueri ad stellas quasdã ibiq̃ letari ac tristari sm̃ Platonis.
illaꝝ merita ac demerita. Veꝝ de Platone dico & fateor ipsum
fuisse isti⁹ opionis animã. s. esse inmortalẽ Ar. aũt credo & firmi
ter determino ipsũ aliter sẽsisse solũ. n. sm̃ ipsũ ẽ felicitabilis in
hoc seculo neq̃ datᷓ sm̃ Ar. alius status sua. n. felicitas ↄsistit sm̃
ipsũ in actione virtuosa cũ felicitas sm̃ ipsũ sit opatio sm̃ vir-
tutẽ vt dr̃ in Ethicis. suprema aũt virtutũ ẽ diligere deũ pp ip- Que sit felic
sũ quẽ p statu isto cognoscim⁹ sm̃ ipsũ per scientias speculati- itas sm̃ Ar.
uas. que disponũt nr̃uꝫ intellectũ & virtuteꝫ intellectiuã ad hm̃
intellectionẽ & felicitatẽ speculatiuã consequeudã & dico ꝙ ẽt
posita animę mortalitate debem⁹ mori pro Patria p Amicis &
p euitãdo vitio. maxima. n. adipiscitᷓ gloria & animę virt⁹ que
eligenda ẽ. preferendaq̃ morti. cõtemnẽda ergo ẽ mors qdquid
post ipsã accidat. prę miũ namq̃ virtutis ipsamet virt⁹ est que

hōēꝫ felicē reddit & ꝯstituit ipsū in esse pfecto remouetq ipsū
ab omni pturbatione, sibiq aliq malū ꝯtingere non pōt pena

Rspō ad au-cto. ꝓbātes animaꝫ esse inmortalē.

aūt vitii est vitiuꝫ, quo nihil miserius & infelicius vt.7.Ethi.te-
statur Ar. ad autho. aūt Ar. demoustrātes ita explicite animę in
mortalitateꝫ, dico ꝙ sūt libri illi Ar. abscripti, vel si Ar. sint tūc
sic locutus est vt alliceret hōes ad bñ opandum spe vel timore,
ducti secus aūt Phisice locutus est & necesse est determinare in
principiis suę doctrinę insistendo ad aliū statuꝫ.n.sm̄ ipsū mini
me ꝓfisciscitur at intellect⁹ animę virt⁹ ē que dr̄ anima intellec
tiua que fundat̄ in essentia in corporea p quā hō ppetuat̄ ꝓut

Decisio dif-ficultatis se-cundū Ari.

appetit appetitu nāli, determino ergo sm̄ Ar. ꝙ aliq nō dr̄ ani-
ma nisi vt corpori vnit̄ & vt sic ad nālem soluꝫ spectat p trac
tare de anima, & vt sua forma & vt sic quia destructo corpore
forma desinit vniri corpori, ideo desinit esse anima nō aūt vir-
tus animę quę est sui purissima pars.s.intellectus generatur vel
corrumpitur & hoc sic intelligatur eo modo quo per conclu-
siones & distictiones quasdam explicauimus, verum cum Ar.
nō fuerit lumine fidei inlustrat⁹ falsa dixit ꝺ anima, nos aūt hec
vera determinauim⁹ peripateticā doctrinā exponendo & inter
pretando, Verꝫ de anima humana sm̄ veritateꝫ loquendo Euā
gelicaꝫ Doctrinā solū iudicam⁹ firmiter verā & indubitabilem
credimus, & aliter sensiētes nō sensu sed pena indigere fatemur
vnusqsq.n.suaꝫ animā hꝫ creatoris sui capacē vt inqt Austin⁹
a Deo infusā p creationē ad inmagineꝫ & dei similitudineꝫ qa
intellectualis est & charitate cuꝫ Deo vnitur in qua est Inmago

Qūo anima sit Inmago Trinitatis.

Trinitatis quo adsuas potētias superiores.s.memoria intellectu
& voluntate iste.n.3.pōe sūt vna suba vt in Deo.3.persone in
vna essentia & equales in anima, ab Angelo differt anima cū p
sona non dicat̄ vt Angelus & per moduꝫ intelligēdi Angel⁹.n.
solū p spēs in ipso infusas intelligit anima aūt nō sic quaꝫ deus
ante tēpora secularia vt inqnit Paul⁹ predestinauit ad futuram
gloria & suis demeritis pscivit dānandaꝫ, & aliter sentiētes infir-
mi sūt cū veri ingnorantia sit ēgritudo per Ar.3.politicorum,
Nos aūt deo gratias habeam⁹ qui in vtroq inluminare lumine
nos ipsos dignatus est, & veritatē ostendere, in cuius laudeꝫ &
honoreꝫ susceptum hoc meū opus perfeci & ꝯpleui, in quo com
pēdiose ꝺ anima plura narraui cūq p ipsa vera dixerim (vt mea
fert sententia) ipsi nūc finē in pono, Scio tñ rabiosos canes latra
turos & illos quoꝝ inscitia omnib⁹ eruditis est nota, hanc meā

doctrinam

Doctrinam calumniaturos, verũ iã iã me armis p̃scinsi quibus possem que dixi defendere atq; tueri idq; me facturum spero si solũ liuidorũ telis offendar, Tuũ aũt postremo est lector cãdidissime illos quos inlegendo inuenisti errores non mihi sed Impressori abscribere qui cũ non sit ingrãmaticis eruditus in barbariẽ sepẽ sepius incidit mea non obstante pro virib⁹ accurata diligentia, pũcta ergo consideres litteras & dictiones male impressas & recto tuo iudicio corrigenda corrigens de Doctrina ꝑnunc solum, tibi sit cura, & que dixerim accurate considerãs semper Nicholai Finetti tui memores, bene valeasq; & meliora expecta.

FINIS.

SENIS
EX OFFICINA FRANCISCI
Simeonis, Die vero. XX. Mensis Nouembris, Anno. D.
M. D. XLVI.

